

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Eva KRÁLÍČKOVÁ

**VNÍMÁNÍ VLIVU ZAHRANIČNÍHO KAPITÁLU NA
SOCIOEKONOMICKÝ ROZVOJ HRANICKA
(NÁZORY MÍSTNÍHO OBYVATELSTVA)**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Václav TOUŠEK, CSc.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem zadanou práci vypracovala sama pod vedením Doc. RNDr. Václava Touška, CSc., a také, že jsem veškerou použitou literaturu a zdroje uvedla v seznamu použité literatury a použitých zdrojů.

V Olomouci dne 20. dubna 2012

.....

podpis

Děkuji Doc. RNDr. Václavu Touškovi za vedení diplomové práce, jeho cenné rady a připomínky a ochotu pomoci během vzniku této práce.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Eva KRÁLÍČKOVÁ**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Vnímání vlivu zahraničního kapitálu na socioekonomický
rozvoj Hranicka (Názory místního obyvatelstva)**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1.Stručná geografická charakteristika Hranicka 2.Přímé zahraniční investice do ČR po roce 1989 3.Přímé zahraniční investice na Hranicku 4.Percepce a regionální výzkum v ČR 5.Tvorba dotazníků 6.Analýza realizovaného průzkumu 7.Porovnání názorů občanů Hranicka s názory občanů na Mohelnicku a Jesenicku

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

Odborná literatura o problematice zahraničních investicí v ČR: Srholec M., Viturka M., Kunc J., Vančura M., Pavlínek P. Odborná literatura k problematice využití percepce v geografickém výzkumu: Hynek A., Ira V., Ptáček P.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.**
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: **24. listopadu 2009**

Termín odevzdání diplomové práce: **10. dubna 2011**

L.S.

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Rešerše literatury.....	9
3	Zdroje dat a metodika práce.....	11
4	Stručná geografická charakteristika SO ORP Hranice.....	19
	4.1 Geografické vymezení.....	19
	4.2 Geografická charakteristika.....	19
	4.3 Obyvatelstvo.....	20
	4.4 Socioekonomická struktura.....	24
5	Průmysl na Hranicku.....	28
	5.1 Počátky průmyslu na Hranicku.....	28
	5.2 Vývoj průmyslu na Hranicku do roku 1945.....	28
	5.3 Vývoj průmyslu na Hranicku do roku 1989.....	30
	5.4 Současný průmysl na Hranicku.....	33
6	Průmyslová zóna Hranice.....	42
	6.1 Příchod a konec firmy Philips v Hranicích.....	42
	6.2 Dnešní podoba průmyslové zóny v Hranicích.....	46
7	Vnímání působení zahraničních investorů na Hranicku.....	52
	7.1 Parametry dotazníkového průzkumu.....	52
	7.2 Názory obyvatel Hranicka.....	54
	7.3 Vnímání zahraničních firem na Hranicku, Mohelnicku a Jesenicku: Komparativní analýza.....	77
8	Závěr.....	87
9	Shrnutí, Summary.....	88
10	Přehled použitých zkratk.....	89
11	Přehled použité literatury.....	90
	11.1 Přehled publikovaných děl a článků.....	90
	11.2 Přehled internetových zdrojů.....	93

11.3	Databáze.....	94
12	Přílohy.....	95

1. Úvod

Pojmem percepce označujeme nejobecnější vnímání. Je to proces, během něhož vzniká v lidském vědomí obraz reality. Realitou rozumíme okolní svět, prostředí, které člověka obklopuje a jehož kvality poznává svými smysly. Percepce má tedy bezprostřední vztah k teoriím poznávání a zabývala se jí celá řada filozofů. Když se podíváme na ty nejvýznamnější z nich, najdeme v něm – alespoň ze začátku – řadu jmen shodných s filozofy zajímajícími se o prostor. To dokazuje, jak jsou oba pojmy navzájem propojené. Zúžením problematiky percepce na vnímání prostoru se dostáváme na půdu behaviorální geografie. Geografický přístup k otázkám percepce se od filozofického liší. Především tím, že se snaží o užší vymezení vnímaných objektů. Jde v něm především o vnímání prostoru a objektů vyznačujících se prostorovými charakteristikami.

Mezi geography, kteří se problematikou percepce zabývají, je velký počet urbánních geografů a geografů zabývajících se obecně městem. Městské prostředí je výtvorem člověka a je naplněné nejrůznějšími prvky a významy. Je proto vděčným předmětem výzkumu. Často jsou zkoumány preference migrací a sídelních preferencí. Poměrně početná skupina geografů se zajímá také o percepci prostoru chápaného jako životní prostředí. Mnohem menší je počet geografických prací věnovaných percepci kulturní krajiny a kulturních struktur v geografickém prostoru. Zajímavým námětem je zkoumání prostorových preferencí zahraničních investorů, které zkoumala Spilková (Siwek, 2011).

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, jaký názor mají obyvatelé Hranicka na zahraniční firmy ve svém okolí. Dozvědět se od respondentů, jestli zahraniční firmy mají pozitivní či negativní vliv na rozvoj regionu, nezaměstnanost či finanční ohodnocení v daném oboru a zda znají i jiné společnosti se zahraniční kapitálovou účastí v České republice.

V úvodní části je popsána zájmová oblast a všechny obce, které se v ní nacházejí. Následuje vývoj průmyslu na Hranicku od počátků až po současnost, na kterou navazuje kapitola o průmyslové zóně v Hranicích. Další kapitola je věnována výsledkům dotazníkového šetření, vyhodnocení a analýze každé otázky. Závěrečná část kapitoly je věnována srovnání dotazníkového šetření na Hranicku s dotazníkovým šetřením na Mohelnicku a Jesenicku.

2. Rešerše literatury

Při vzniku této diplomové práce bylo nedílnou součástí i studium literatury, která se zabývala jak tématem Hranicka, tak i problematikou přímých zahraničních investic či percepce.

Velmi cenným zdrojem při geografické charakteristice Hranicka mi byl atlas Hranicko: Atlas rozvoje mikroregionu (Voženílek a kol., 2008), který obsahuje velké množství informací ve formě textů, map, diagramů, grafů, tabulek a obrázků, z ekologické, ekonomické, sociální a kulturní oblasti. Atlas je zdrojem velmi podrobného pohledu na území Hranicka. I přesto, že je zaměřen na Mikroregion Hranicko (k 1.10.2011 to bylo 22 z 31 obcí Hranicka), jsou zde uváděna i data za celé SO ORP Hranice.

Při vzniku kapitoly „Průmysl na Hranicku“ byla literatura tím nejdůležitějším zdrojem. Bylo zapotřebí čerpat i z velmi starých pramenů jako např. Vlastivěda moravská: Hranický okres (Bartovský, 1909), kde byla popsána tehdejší řemesla a zaměstnání, či novinových článků ze Zpravodaje města Hranic a lázní Teplice n. B. z let 1971, 1972 a 1979. Autoři Zbyněk Grossmann a Ludvík Novotný v nich popisovali významné události tehdy největších hranických firem a závodů a tím seznámili čtenáře i s celou jejich historií.

Podrobný popis vývoje průmyslu na Hranicku můžeme také najít v Městských knihách s.r.o.: Historie a současnost podnikání na Přerovsku a Hranicku (Lapáček, 2009). Tato unikátní publikace vznikla v ediční řadě Historie a současnost podnikání, které vyšly již pro mnoho regionů České republiky. Přerovsko a Hranicko je v pořadí osmapadesátý vydaný titul a patří k nejnovějším v rámci této edice. Kniha je rozdělena do dvou částí a seznamuje nás jak s historickým vývojem průmyslu v regionech, tak i s jejich současností. Nalezneme zde přehled firem, které jsou odborníky ve svém oboru a mají dlouholetou tradici.

Protože v průběhu let některé firmy přesunuly své pracoviště nebo zanikly a dnes už pořádně nevíme, kde měly sídlo, musela jsem využít i užitečný zdroj Zmizelá Morava: Hranice (Nebeský, 2007). Autor zde popisuje jednotlivé domy a velké budovy, zabývá se jejich historií a účelem, ke kterému sloužily.

Důležitou součástí vzniku této diplomové práce bylo i zaměření na obce Hranicka. V tomto případě mi byla velmi užitečná kniha Vesnice Hranicka (Jandová, Kosková,

2001), kde nás autorky seznamují s jednotlivými obcemi, jejich vznikem, novodobou historií a zajímavostmi. Tak tomu bylo i u knihy Drahotuše: Historie a současnost (Lapáček a kol., 2008).

Jako užitečný zdroj pro seznámení s vývojem a problematikou přímých zahraničních investic byly publikace vydané Českou národní bankou. V této diplomové práci jsem se zaměřila na data, která významně ovlivnila Hranicko, a to roky 1999, 2001 a 2008 (viz. následující kapitola). Proto jsem pracovala s publikacemi Přímé zahraniční investice 1999 (ČNB, 2001), Přímé zahraniční investice 2001 (ČNB, 2003) a Přímé zahraniční investice 2008 (ČNB, 2010). Další důležité informace o přímých zahraničních investicích jsem získala i z publikace Ekonomická a sociální geografie (Toušek, Kunc, Vystoupil a kol., 2008), Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání (Srholec, 2004) a Vliv přímých zahraničních investic na rozvoj regionů v České republice (Vančura, 2006). Z těchto publikací pro mě bylo nejdůležitější seznámení se s pojmem přímé zahraniční investice.

Percepce může být definována mnoha způsoby, mně nejbližší byla definice Harolda Osborna, jenž byla uvedena v *Journal of komparative Literature and Aesthetics* (1978). Percepce je selektivní a organizující proces nebo také zásada výběru a organizace, kterou máme v sobě osvojenou z dětství, kdy jsme si vytvořili návyky pro upoutání naší pozornosti. V praktickém životě pak naše převládající návyky vyplývají z potřeb využít percepce jako hlavní zdroj informací o světě kolem nás, který je předmětem našeho ovlivňování a na který reagujeme. Další využitou publikací byla *Percepce geografického prostoru* (Siwek, 2011).

3. Zdroje dat a metodika práce

Při vzniku této diplomové práce jsem se řídila zásadami pro vypracování, které mi byly zadány vedoucím práce.

Hlavním zdrojem dat týkajících se obyvatelstva mi byly internetové stránky Českého statistického úřadu (ČSÚ). Jedná se o ústřední orgán státní správy České republiky. Byl zřízen dne 8. ledna 1969 zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Regionální statistiky ČSÚ mi byly cenným zdrojem informací. Dále jsem také využila data ze Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v březnu 2011. Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) patří k nejrozsáhlejším statistickým zjišťováním. Přináší velké množství cenných údajů, které nelze jiným způsobem efektivně zjistit. Tyto nejnovější dostupné údaje jsem zařadila do své práce.

Další studnicí dat mi byl Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí, kde jsem čerpala data o nezaměstnanosti za jednotlivé obce i obce s rozšířenou působností. A neméně důležitá byla i data ze stránek České národní banky (ČNB) o přímých zahraničních investicích.

Průběh vzniku této diplomové práce se dá rozdělit do několika etap. V první řadě bylo nejdůležitější nastudovat potřebnou literaturu a pojmy, které byly stavebním pilířem této práce. Pochopil problematiku či vznik zkoumaných subjektů a jednou z metod bylo i pochopení chápání. Jedny z důležitých pojmů jsou přímé zahraniční investice a investiční pobídky.

Přímé zahraniční investice (PZI)

Termín přímé zahraniční investice, byl Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD), EUROSTATem a MMF shodně definován následovně:

„Přímá zahraniční investice odráží záměr rezidenta jedné ekonomiky (přímý investor) získat trvalou účast v subjektu, který je rezidentem v ekonomice jiné než ekonomika investora (přímá investice). Trvalá účast implikuje existenci dlouhodobého vztahu mezi přímým investorem a přímou investicí a významný vliv na řízení podniku. Přímá investice zahrnuje jak původní transakci mezi oběma subjekty, tak všechny následující kapitálové transakce mezi nimi a mezi afilovanými podniky, zapsanými i nezapsanými v obchodním rejstříku.“

Podnik – přímá investice je dále definován jako „Podnik zapsaný nebo nezapsaný v obchodním rejstříku, v němž zahraniční investor vlastní 10 a více procent akcií (podílu) nebo hlasovacích práv u zapsaného podniku nebo ekvivalent u nezapsaného podniku.“ Přímá investice zahrnuje jak přímo, tak i nepřímo vlastněné afilace, které se podle procenta podílu investora na základním kapitálu nebo hlasovacích právech dělí na:

dceřiné společnosti (více než 50% podíl),

přidružené společnosti (10 – 50% podíl) a

pobočky (100% vlastněná trvalá zastoupení nebo kanceláře přímého investora; pozemky a stavby přímo vlastněné nerezidentem; mobilní zařízení operující v ekonomice alespoň 1 rok).

Za součást přímé zahraniční investice je považován kromě podílu na základním kapitálu také reinvestovaný zisk a ostatní kapitál, zahrnující úvěrové vztahy s přímým investorem. Složení přímé investice lze tedy vyjádřit vztahem:

$$\text{Přímá investice} = \text{základní kapitál} + \text{reinvestovaný zisk} + \text{ostatní kapitál}$$

Základní kapitál zahrnuje vklad nerezidenta do základního (vlastního) kapitálu společnosti.

Reinvestovaný zisk je podíl přímého investora (v poměru k přímé majetkové účasti) na hospodářském výsledku nerozděleném formou dividend.

Ostatní kapitál zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů, mezi přímými investory a jejich afilovanými podniky a ostatními podniky ve skupině. Tyto úvěrové vztahy jsou zachyceny v mezipodnikových pohledávkách a závazcích.

Při zachycení přímých zahraničních investic vzniká otázka jejich ocenění. Toky přímých investic jsou sestaveny na základě provedených investičních transakcí, z čehož vyplývá jejich tržní ocenění. Pokud by se měly vykazovat i stavy přímých investic v tržní hodnotě, bylo by nutné pravidelně přeceňovat zahraniční podíly individuálně ve všech jednotlivých společnostech, což není prakticky proveditelné. Při stanovení hodnoty stavů přímých zahraničních investic se proto používá hodnota vlastního kapitálu v účetním ocenění (tato hodnota je v následujících tabulkách reprezentována součtem položek *základní kapitál* a *reinvestovaný zisk*).

Teritoriální členění přímých zahraničních investic vychází v souladu s metodikou používanou v EU ze země bezprostředního investora. Konečný vlastník investice může

tedy pocházet z jiné země (např. pokud mateřská společnost vlastní zahraniční afilaci, která investuje v ČR, investice je zařazena do země sídla této afilace).

Odvětvové členění je založeno na Odvětvové klasifikaci ekonomických činností (OKEČ), která odpovídá mezinárodně užívané klasifikaci NACE (ČNB, 2010).

Investiční pobídky v ČR

Pro zvýšení konkurenceschopnosti českého průmyslu přistoupila vláda ČR v roce 1998 k zavedení systému investičních pobídek pro zahraniční i domácí investory. Realizační organizací pro zavádění systému investičních pobídek je Ministerstvem průmyslu a obchodu založená agentura CzechInvest.

Poskytování investičních pobídek investorům bylo zahájeno na základě usnesení vlády č. 298 ze dne 29. dubna 1998, a to cestou pilotních projektů do zpracovatelského průmyslu. Tento systém byl v následujících dvou letech na základě získaných zkušeností rozvinut a zdokonalen ve vládních usneseních č. 844 ze dne 16. prosince 1998 a č. 544 ze dne 31. května 1999. Vyvrcholením celé snahy o ucelený systém investičních pobídek bylo schválení zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, který nabyl účinnosti dne 1. května 2000.

V rámci systému investičních pobídek byly přijaty dva doprovodné programy - program podpory subdodavatelů a program podpory rozvoje průmyslových zón. První přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti českých dodavatelů zprostředkováním informací mezi nimi a investory. Program rozvoje průmyslových zón je každoročně schvalován vládou a jeho cílem je prostřednictvím podpory obcím přispět k zajištění investiční přípravy území pro konkrétního investora, který uplatnil nárok na investiční pobídky. V tomto případě se jedná o tzv. pobídkové projekty. Program současně umožňuje za předem stanovených kritérií, podpořit investiční přípravu území průmyslové zóny již v předstihu - zde se jedná o tzv. rozvojové projekty (MFČR, 2005)¹.

Systém investičních pobídek upravuje zákon o investičních pobídkách (č. 72/2000 Sb.) ve znění pozdějších předpisů. Zákon byl změněn především zákonem č. 19/2004 - tato změna s sebou přinesla snížení minimálního limitu investice, sjednocení doby

¹ Investiční pobídky v ČR. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha, 2005 [cit. 2011-02-04]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html

poskytování úlevy na dani a možnost podávat opravné prostředky k rozhodnutí o udělení pobídek.

Investičními pobídkami se rozumí:

sleva na dani z příjmů právnických osob po dobu 10 let pro nově založené společnosti nebo pro již existující právnické osoby,

převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu,

hmotná podpora vytváření nových pracovních míst (až do 200 000 Kč na zaměstnance),

hmotná podpora rekvalifikace nebo školení zaměstnanců (až do 35 % nákladů na školení),

převod pozemků podle zvláštního právního předpisu, evidovaných v katastru nemovitostí jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků, a to za ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu účinného ke dni uzavření smlouvy o převodu. Zvláštní zákony omezující převody pozemků ve vlastnictví České republiky tím nejsou dotčeny.

Podmínky pro udělení investičních pobídek:

Investice musí být provedena do odvětví zpracovatelského průmyslu, buď do jednoho z high-tech odvětví uvedených v zákoně, nebo do jiného odvětví zpracovatelského průmyslu za předpokladu, že přinejmenším 50 % ceny výrobní linky budou tvořit náklady na pořízení strojního zařízení uvedeného ve vládou schváleném seznamu vyspělého (high-tech) strojního zařízení.

Musí se jednat o zavedení nové výroby, rozšíření stávající výroby či její modernizace za účelem podstatné změny výrobku nebo výrobního procesu .

Investor musí investovat nejméně 100 milionů Kč (před novelou 350 milionů Kč), v oblastech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 25 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v celé České republice, je tento požadavek snížen na 60 milionů Kč a v oblastech s mírou nezaměstnanosti nejméně o 50 % vyšší, než je průměrná míra nezaměstnanosti v celé České republice, je limit investice snížen na 50 mil. Kč .

Nejméně polovina hodnoty investice musí být financována z vlastního jmění. Za tímto účelem nemůže být použito vytvořeného zisku z této investice.

Investor musí pořídit strojní zařízení zařazené do kapitol 84, 85 a 90 celního sazebníku v hodnotě nejméně 60 % celkové hodnoty pořízeného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Navrhovaná výroba musí vyhovovat všem českým legislativním požadavkům na ochranu životního prostředí (MZVČR, 2009)².

Katedra geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci se soustředila ve svém výzkumu na porovnání řady území, do kterých byly investovány velké přímé zahraniční investice. Jednou z takových investic byl i LG.Philips Displays.

Profil Royal Philips Electronics a vznik LG.Philips Displays

Společnost Philips & Co. byla založena v roce 1891 v nizozemském Eindhovenu s cílem uspokojit rostoucí poptávku po žárovkách, která nastala v důsledku komercializace elektřiny. Společnost Royal Philips Electronics of the Netherlands působí diverzifikovaně v oblastech zdravotní péče a životní pohody spotřebitelů. Společnost má centrálu v Nizozemí a ve více než 60 zemích celého světa zaměstnává zhruba 116 000 lidí. Její tržby za rok 2008 dosáhly částky 26 miliard eur. Philips je jedním z nejvýznamnějších výrobců kardiologických systémů, systémů akutní péče a domácí zdravotní péče, energeticky úsporných osvětlovacích řešení a systémů osvětlení pro nové možnosti využití, jakož i výrobků souvisejících s moderním životním stylem spotřebitelů a jejich životní pohodou, přičemž mimořádně silné postavení má především v segmentech televizorů s plochou obrazovkou, výrobků pro muže sloužících k holení a zastřihávání vlasů, výrobků tzv. přenosné zábavy a výrobků pro péči o ústní dutinu (Philips, 2004-2012)³.

Royal Philips Electronics učinil koncem listopadu 2000 opět významnou akvizici: pohltil divizi korejské firmy LG Electronics a vytvořil s ní firmu, která se zaměřuje na produkci obrazovek do televizí a počítačových monitorů. Philips je podle vlastních slov největším světovým producentem obrazovek do televizorů, a pohlcením divize korejské LG Electronics se stal také největším producentem obrazovek do počítačových monitorů. Philipsu v nové společnosti patří polovina, LG Electronics druhá polovina – za tuto polovinu Philips zaplatil korejské firmě docela masivní částku 1,1 miliardy dolarů v hotovosti. To korejské firmě silně pomohlo, protože byla tak jako většina korejských

² Systém investičních pobídek v ČR. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Česká republika: oficiální web ČR* [online]. 8.12.2009 [cit. 2011-02-04]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/62236-system-investicnich-pobidek-v-cr>

³ Philips: Company profile. *Philips* [online]. 2004-2012 [cit. 2011-02-25]. Dostupné z: <http://www.philips.cz/about/company/companyprofile.page>

společností předlužená (díky asijské krizi, která způsobila pád místní měny před několika lety, a také díky přeúvěrování většiny korejských průmyslových firem); je to už druhá finanční injekce Philipsu do LG, protože v roce 1999 Philips odkoupil opět polovinu divize LG Electronics, zabývající se pro změnu LCD monitory, za ještě vyšší částku – 1,6 miliardy dolarů (www.zive.cz). LG.Philips je tedy joint venture nadnárodních společností Royal Philips Electronics a LG Electronics. V roce 2001 mění název v ČR na LG.Philips Displays Czech Republic s.r.o. Firma je vlastněna: LG.Philips Displays Holding B.V. - obchodní podíl 96%, a LG.Philips Displays Investment B.V. - obchodní podíl 4% (Nezhyba, 2006)⁴. Technologické centrum pro výrobu obrazovek v Hranicích nese název Philips Picture Tube Technology Center (Babický, 2000)⁵.

Když jsem v této práci používala data o PZI, tak záměrně byly vybrány data z let 1999, kdy se rozhodlo, že Philips bude postaven v Hranicích, rok 2001, protože byl zahájen provoz a také rok 2008, kdy výroba obrazovek v Hranicích definitivně skončila.

Nejdůležitější etapou zpracování diplomové práce byla realizace dotazníkové šetření. Proběhlo v letech 2010 a 2011. Samotný dotazník jsem nevytvářela, byl součástí předchozího výzkumu, který proběhl na Mohelnicku a Jesenicku. V závěru této práce jsem všechny tři dotazníkové průzkumy nejprve analyzovala a poté porovnávala. Veškeré výsledky jsem zaznamenala do programu Microsoft Excel, kde jsem i vytvořila všechny grafy obsažené v této práci.

⁴ NEZHYBA, Jiří. *EKOLOGICKÝ PRÁVNÍ SERVIS. Případová studie: LG.Philips Displays Czech Republic s.r.o.* 2006. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&source=web&cd=1&sqi=2&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.responsibility.cz%2Fuploads%2Fmedia%2FPripadova_studie_LG_Philips_Displays_02.ppt&rct=j&q=nezhyba%20p%C5%99%C3%ADpadov%C3%A1&ei=P-ySTY32GsSLswac2I3QBg&usg=AFQjCNEsTm8NrNf2mcofnAhmcO2XaZqG7Q&cad=rja

⁵ BABICKÝ, Oldřich. Philips přiláká další investory. *IHNED.CZ* [online]. 2000, 13.6.2001 [cit. 2011-02-25]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-783553-on-philips+hranice-M00000_d-87

ZAHRANIČNÍ KAPITÁL A REGIONÁLNÍ ROZVOJ HRANICKA

Dotazník pro občany SO ORP Hranice

Výzkum Katedry geografie PřF UP v Olomouci (<http://geography.upol.cz>)

Kontaktní osoby: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc. tel. 775772319

RNDr. Tatiana Mintálová, Ph.D., tel. 733 690 457

1. **Znáte společnosti se zahraniční kapitálovou účastí, kteří působili, či působí na Hranicku? Uveďte maximálně 5 v pořadí podle významu dle vašeho názoru:**
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
 - 4.....
 - 5.....

2. **Znáte i jiné zahraniční společnosti podnikající v ČR mimo Hranicka? Uveďte maximálně 5 nejvýznamnějších:**
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
 - 4.....
 - 5.....

3. **Jak hodnotíte působení největších zahraničních investorů na Hranicku?**
 - a. pozitivně
 - b. spíše pozitivně
 - c. spíše negativně
 - d. negativně
 - e. nevím, nemám názor

4. **Máte vlastní nebo zprostředkované zkušenosti s prací ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí (uveďte pouze jednu z nabízených možností podle důležitosti)?**
 - a. pracuji v takovéto firmě
 - b. pracoval jsem v takovéto firmě
 - c. v takovéto firmě pracuje někdo z blízkých příbuzných
 - d. v takovéto firmě pracuje někdo ze známých
 - e. nemám zkušenosti

5. **Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku mají významný vliv na nízkou nezaměstnanost v regionu?**
 - a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
 - e. nevím, nemám názor

6. **Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku vytvářejí také sekundárně nová pracovní místa i v českých firmách, které působí jako subdodavatelé firem zahraničních?**
 - a. ano
 - b. spíše ano
 - c. spíše ne
 - d. ne
 - e. nevím, nemám názor

7. Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?

7.1. firmy působící v průmyslu

- a. ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. ne
- e. nevím

7.2. firmy působící v obchodě

- a. ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. ne
- e. nevím

7.3. firmy působící ve službách

- a. ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. ne
- e. nevím

8. Domníváte se, že v zahraničních průmyslových firmách jsou používány modernější technologie než ve firmách českých?

- a. ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. ne
- e. nevím, nemám názor

9. Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku mají velký podíl na celkovém společensko-ekonomickém rozvoji regionu?

- a. ano
- b. spíše ano
- c. spíše ne
- d. ne
- e. nevím, nemám názor

10. Máte zkušenosti s negativním působením zahraničních firem na trhu práce ve vašem regionu? Jaké?

.....
.....
.....

Děkujeme za spolupráci

Identifikační údaje:

Pohlaví: Muž Žena

Věk: 15 – 29 30 – 44 45 – 60 nad 60

Vzdělání: základní střední bez maturity střední s maturitou vysokoškolské

Pracuji v oboru: zemědělství a lesnictví průmysl stavebnictví
obchod doprava a spoje veřejná správa
školství zdrav. a soc.péče ostatní služby

4. Stručná geografická charakteristika SO ORP Hranice

4.1 Geografické vymezení

Správní obvod obce s rozšířenou působností Hranice představuje jeden ze 13 správních obvodů Olomouckého kraje. Toto území se rozprostírá v nejvýchodnější části kraje a spolu se správními obvody obcí s rozšířenou působností Přerov a Lipník nad Bečvou patří do bývalého okresu Přerov. Na severovýchodě a východě sousedí se správními obvody obcí s rozšířenou působností Odry a Nový Jičín (Moravskoslezský kraj), na jihovýchodě a jihu se správními obvody obcí s rozšířenou působností Valašské Meziříčí a Bystřice pod Hostýnem (Zlínský kraj), na západě a severozápadě se správními obvody obcí s rozšířenou působností Lipník nad Bečvou a Olomouc (Olomoucký kraj).

Ze severozápadu zasahuje do území správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice (do prostoru obce Potštát) Vojenský újezd Libavá, který byl vyhlášen k 1. červnu 1952. Je nepřístupný pro civilní osoby a z důvodu stálého využívání Armádou ČR chybí pro toto území některá prostorová data a informace.

Rozloha zkoumaného území Hranicka včetně území Vojenského újezdu Libavá je 342,5 km². Vojenský újezd Libavá zaujímá z této rozlohy 17,98 km², což znamená, že rozloha řešeného území Hranicka je 324,52 km².

Přirozeným centrem zkoumaného správního obvodu je město Hranice ležící na soutoku řeky Bečvy s Ludinou a Veličkou. Přírodní podmínky ovlivnily i prostorové rozmístění důležitých komunikací a železničních tratí, které přes Hranicko procházejí.

4.2 Geografická charakteristika

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice leží v oblasti, kde Moravská brána tvoří hranice mezi Oderskými vrchy na západě a Podbeskydskou pahorkatinou na východě. Ráz krajiny Hranicka se velmi výrazně mění od roviny v nivě řeky Bečvy v centrální části, přes mírně zvlněnou Podbeskydskou pahorkatinou v jižní části až po kopcovitou krajinu Oderských vrchů. Území oplývá mnoha přírodními vzácnostmi, kterými jsou například Moravská brána, Hranický kras s Hranickou propastí a Zbrašovskými aragonitovými jeskyněmi, průlomové údolí Bečvy či termální prameny.

Nadmořská výška území Hranicka stoupá od místa, kde Bečva opouští zkoumané území přibližně v 233 m n.m. na západě území v Moravské bráně, směrem k severu i jihu. Na severu dosahuje území Hranicka nejvyšší nadmořské výšky 626 m n.m. v jižní části Oderských vrchů západně od obce Středolesí, místní části Hranic. V jižní části území, na levém břehu Bečvy, stoupá nadmořská výška až na 479 m n.m. na vrcholu Maleník v severozápadní části Podbeskydské pahorkatiny, západně od obce Valšovice, místní části Hranic. Vyšších nadmořských výšek, až 386 m n.m. dosahuje území Hranicka i v nejnižnější oblasti, jižně od Provodovic.

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice náleží do dvou úmoří. Střední a jižní část území, odvodňuje řeka Bečva do Černého moře, ze severní části odvádí vody řeka Odra do moře Baltského. Osu území tvoří ve východozápadním směru protékající řeka Bečva. Jejými největšími přítoky jsou pravostranné přítoky Velička a Ludina. Severovýchodní částí území protéká řeka Luha, která ústí zprava do Odry. Jižní část území pak protéká z jihozápadu na severovýchod řeka Juhyně, která ústí do Bečvy u obce Choryně jihovýchodně od Hustopečí nad Bečvou.

Správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice se nachází v mírně teplé podnebné oblasti, s průměrným ročním úhrnem srážek mezi 700 – 800 mm. Klimaticky patří území do oblastí mírně teplých (průměrné roční teploty 7 – 8 °C) a mírně vlhkých s mírnou zimou.

Půdy Hranicka představují typy zonálních půd, vznikající za výrazného přispění nadmořské výšky a společného vlivu vegetace a klimatu. Vyskytují se zde i půdy niv a na vápencích rendziny.

Území se vyznačuje velkým množstvím rostlinných společenstev, čímž patří k biogeograficky zajímavým regionům. S rostoucí nadmořskou výškou se vytvořily charakteristické vegetační stupně.

Ochrana přírody regionu má dlouhou tradici. V současnosti je na území vyhlášeno 10 maloplošných zvláště chráněných území, 7 Evropsky významných lokalit NATURA 2000 a 7 památných stromů (Voženílek a kol., 2007).

4.3 Obyvatelstvo

Rozloha správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice je 325,43 km². V 31 obcích správního obvodu žije 34 714 obyvatel. Hustota zalidnění na Hranicku je 106,68

obyv./ km². V porovnání s Olomouckým krajem a celou Českou republikou má obec s rozšířenou působností nižší hustotu zalidnění. Centrem je město Hranice, kde žijí téměř 2/3 obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice. Pouze tři obce mají více než 1 000 obyvatel (Běloutín, Hustopeče nad Bečvou, Potštát). V 15 obcích žije méně než 500 obyvatel, v nejmenší z nich, Dolních Těšicích, žije pouze 55 obyvatel (ČSÚ 2011).

Tab.1 Základní charakteristika obcí Hranicka

název obce	rozloha km ²	počet obyvatel	hustota zalidnění
Běloutín	33,39	1820	54,51
Býškovice	5,99	390	65,12
Černotín	8,32	753	90,50
Dolní Těšice	2,56	60	23,44
Horní Těšice	3,22	155	48,14
Horní Újezd	6,87	435	63,32
Hrabůvka	3,06	310	101,31
Hranice	49,79	18933	380,26
Hustopeče nad Bečvou	23,91	1744	72,94
Jindřichov	16,45	493	29,97
Klokočí	3,67	248	67,57
Malhotice	7,68	352	45,83
Milenov	6,23	428	68,70
Milotice nad Bečvou	4,55	292	64,18
Olšovec	8,31	496	59,69
Opatovice	7,97	789	99,00
Paršovice	13,57	402	29,62
Partutovice	10,08	514	50,99
Polom	8,24	281	34,10
Potštát	34,08	1198	35,15
Provodovice	3,27	144	44,07

Radíkov	7,05	147	20,85
Rakov	4,97	397	79,88
Rouské	5,31	243	45,76
Skalička	4,14	556	134,30
Střítež nad Ludinou	14,83	835	56,30
Špičky	7,03	296	42,11
Teplice nad Bečvou	3,76	354	94,15
Ústí	3,31	545	165,65
Všechovice	5,80	872	150,34
Zámrský	8,01	235	29,34
SO ORP Hranice	325,43	34717	106,68

Zdroj: ČSÚ 2010⁶, SLDB 2011, vlastní výpočty

Míra nezaměstnanosti na Hranicku byla ke konci října 2011 9,4 % (v okrese Přerov 10,8 %, v Olomouckém kraji 10,0 %, v České republice 7,9 %). V jednotlivých obcích se pohybovala míra nezaměstnanosti v rozmezí 5,1 – 20,1 %, kde nejnižší hodnota byla v obci Býškovice a nejvyšší v obci Polom. Hranici 10% míry nezaměstnanosti překročilo 8 z 31 obcí ORP Hranice (MPSVČR, 2011)⁷.

Tab.2 Míra nezaměstnanosti v SO ORP Olomouckého kraje v letech 2008-2011 (v %)

SO ORP	2008	2009	2010	2011
Hranice	6,4	10,3	12,3	10,1
Jeseník	11,1	14,8	17,8	14,9
Konice	6,6	13,0	14,0	11,5
Lipník nad Bečvou	10,3	15,2	15,6	13,4

⁶ http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?voa=graf&cislotab=UAP6020PU_OB1.49&vo=graf

⁷

http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.statse=2000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=2000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000053&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=J&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2011&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=154000&ok=Vybrat

Litovel	6,1	11,6	11,3	9,4
Mohelnice	7,9	15,6	12,6	10,8
Olomouc	5,1	9,6	10,5	9,7
Prostějov	4,5	9,9	11,0	9,9
Přerov	7,7	12,6	12,9	12,3
Šternberk	7,9	14,0	13,3	12,2
Šumperk	7,8	13,7	13,3	12,6
Uničov	8,8	20,7	14,1	12,7
Zábřeh	7,4	13,6	13,4	12,0

Zdroj: MPSV ČR, 2008-2011

Tab.3 Základní charakteristika trhu práce obcí Hranicka k 31.10.2011

název obce	dosažitelní uchazeči	míra nezaměstnanosti v %	volná pracovní místa
Bělotín	106	13,3	15
Býškovice	11	5,6	0
Černotín	26	7,0	0
Dolní Těšice	1	8,3	0
Horní Těšice	4	5,6	0
Horní Újezd	19	8,8	1
Hrabůvka	16	10,7	0
Hranice	1063	10,6	78
Hustopeče nad Bečvou	55	6,3	10
Jindřichov	17	7,3	0
Klokočí	10	7,4	0
Malhotice	15	10,1	0
Milenov	21	11,4	2
Milotice nad Bečvou	8	8,0	3
Olšovec	23	10,1	0

Opatovice	37	10,1	2
Paršovice	17	10,0	0
Partutovice	19	7,5	0
Polom	34	22,1	0
Potštát	66	10,5	0
Provodovice	12	18,5	0
Radíkov	7	10,1	0
Rakov	15	8,9	0
Rouské	15	13,2	4
Skalička	20	8,5	0
Střítež nad Ludinou	42	10,7	1
Špičky	9	6,5	0
Teplice nad Bečvou	8	5,2	0
Ústí	15	5,3	2
Všechovice	40	9,9	2
Zámrsky	5	6,6	0
SO ORP Hranice	1756	10,1	120

Zdroj: MPSV ČR, 2011⁷

4.4 Socioekonomická struktura

Území správního obvodu obce s rozšířenou působností Hranice je již dlouhou dobu osídlené a původní přírodní krajina byla přeměněna v zemědělskou, která v současnosti zaujímá téměř dvě třetiny území. Zemědělství má na Hranicku již dlouhou tradici, která sahá až do středověku, kdy byly obce využívány k zásobování světských a církevních center. Lesy dnes pokrývají pouze 20 % území. Větší lesní celky se nacházejí na hřbetu Maleníku, v jižní části Oderských vrchů a ve vojenském prostoru na severozápadě území.

Ložiska nerostných surovin umožňovala odedávna těžbu stavebního materiálu – břidlic na střešní krytinu, drob na stavbu a štětování apod. Mnohá ložiska jsou využívána doposud a poskytují materiál k průmyslovému zpracování. Na území správního obvodu

obce s rozšířenou působností Hranice jsou těženy cihlářské (Polom, Hranice) a cementářské (Hranice) suroviny, stavební kámen droba (Hrabůvka, Nejdek, Opatovice), vápenec k technickému zpracování (Černotín) a štěrkopísky (Hustopeče nad Bečvou). Průmysl je soustředěn především do Hranic, kde mají některá odvětví, např. strojírenství a průmysl stavebních hmot, dlouhou tradici. V obcích jsou pouze menší řemeslnické firmy (Voženílek a kol., 2007).

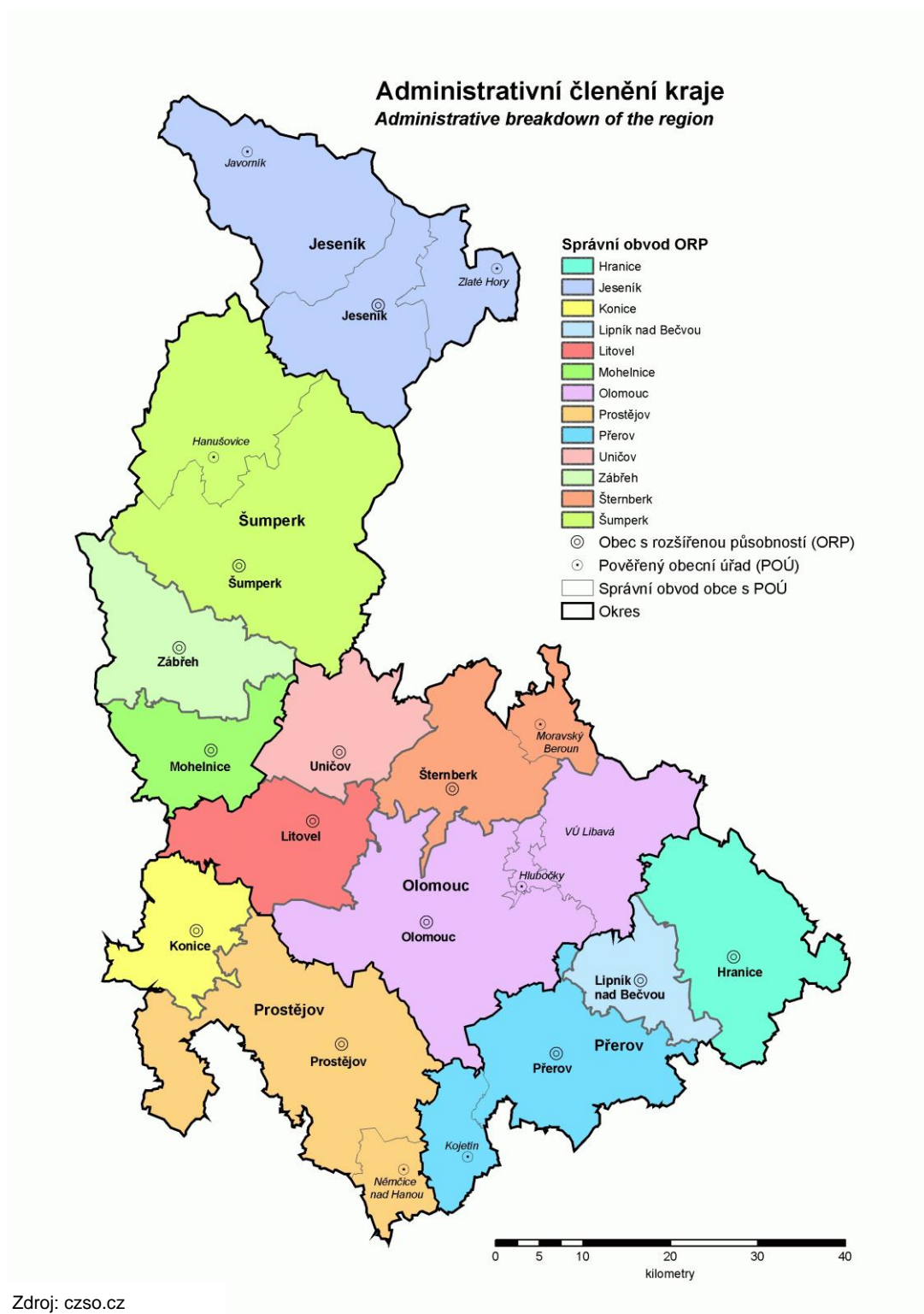
Doprava na Hranicku je ovlivněna příznivou polohou území. Hranice leží v místě křížení dopravních tras. Železniční trať Přerov – Ostrava – Polsko (č. 270) je součástí významného železničního koridoru, spojující sever a jih republiky. Odbočka z Hranic na Valašské Meziříčí, Vsetín a na Slovensko (č. 280) přispívá ke spojení východu a západu republiky.

Silniční doprava je ve větší míře soustředěna na silnice 1. třídy č. 35 (Hranice – Drahotuše – Hustopeče nad Bečvou – Valašské Meziříčí), č. 47 (Lipník nad Bečvou – Hranice – Běloutín) a č. 48 (Běloutín – Frýdek-Místek), které regionem procházejí a v Hranicích tvoří důležitý dopravní uzel. Na silnice 1. třídy navazují silnice 2. třídy propojující území funkční sítí. V současnosti se dokončuje výstavba nového úseku dálnice D47, který výrazně ulehčí přetížené dopravní komunikaci na trase Přerov (Olomouc) – Lipník nad Bečvou – Ostrava a Polsko.

Cestovní ruch, kterým je označován pohyb osob, soubor služeb poskytovaných turistům, i odvětví národního hospodářství, je hnacím motorem rozvoje Hranicka. Na Hranicku je mnoho historických, architektonických, technických i přírodních objektů a lokalit, které jsou cílem domácího i zahraničního cestovního ruchu.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Hranice zaujme návštěvníky příjemnou přírodou pro pěší i cykloturistiku. V oblasti je celá řada přírodních zajímavostí – národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic, Zbrašovské aragonitové jeskyně, které jsou od roku 2003 Národní přírodní památkou, Hranická propast s dosud zjištěnou hloubkou 289,5 m. Ještě širší spektrum nabízejí místní historické, kulturní a technické památky – městská památková zóna v Hranicích, větrný mlýn ve Skaličce a Partutovicích, lázně Teplice nad Bečvou či lovecký letohrádek Kunzov. V obcích se uchovávají tradiční venkovské zvyky této oblasti jako vodění medvěda, stavění máje. Nedílnou součástí života obcí je i fungování místních spolků, které se mimo jiné podílejí na kulturním životě obcí (Voženílek a kol., 2007).

Obr.1: Olomoucký kraj

Obr.2: Správní obvod obce s rozšířenou působností Hranice

zdroj: czso.cz, vlastní úprava

5. Průmysl na Hranicku

5.1 Počátky průmyslu na Hranicku

Hranice díky své poloze v Moravské bráně byly už od raného středověku křižovatkou obchodních cest. Řemeslná výroba se rozvíjela již od založení města, ale za první formy podnikání lze označit nástup nových způsobů šlechtického hospodaření od 15. století, kdy robotní povinnosti poddaných začaly být převáděny na peněžní platy a začalo se rozvíjet rybníkářství, které mělo přispět ke zvýšení výnosů panství. Důležitým obdobím rozvoje podnikání a rostoucí prosperity je poslední čtvrtina 15. století a 1. polovina 16. století, kdy Hranice patřily Vilémovi a Janovi z Pernštejna, příslušníkům jednoho z nejbohatších šlechtických rodů v zemi. Pernštejnové nejen zakládali rybníky (rybník ve Slavíči a v Hranicích rybník Kuchyňka; poblíž něj fundoval také vrchnostenský hospodářský dvůr), ale významná byla rovněž jejich podpora řemeslům a trhům ve městě. V městském zřízení a řádu z roku 1522 je zmiňováno tradiční vaření piva a jeho výčep (spolu s vínem), ale také řemeslnické cechy, které vyráběly nejen pro místní potřebu, ale také již pro vnější obchod.

Dalším zajímavým obdobím podnikatelských aktivit v Hranicích je 18. století, spojené se zřízením manufaktury na výrobu fajánse. Jejím zakladatelem byl v roce 1783 majitel panství Jan Karel Dietrichstein. Vlastní výrobní proces začal v roce 1785. Byly zhotovovány jídelní, kávové a čajové soubory, zdobené zpravidla květinovým dekorem. Produkce měla odbytiště nejen po celé Moravě, ale i ve Slezsku, Uhrách a Haliči.

Na přelomu 18. a 19. století se začalo rozvíjet soukenictví a hranická sukna našla odbytiště i na vídeňských a uherských trzích. Podnikání v 19. století je charakterizováno nástupem tovární výroby a rozvojem především textilního průmyslu, který navazoval na tradici tkalcovské a soukenické výroby.

5.2 Vývoj průmyslu na Hranicku do roku 1945

Prvními většími průmyslovými závody se staly textilní továrny, které navazovaly na vyspělé soukenické řemeslo. *S. Heller vdova a syn, akciová společnost rodinná* pro výrobu sukna, byla založena roku 1841 Šimonem Hellerem a vyráběla bílé trvanlivé sukno pro vojsko, pak pro mnichy a později barevné látky pro pánské i dámské obleky. Počátkem 20. století, když továrnu převzal zakladatelův vnuk Richard Heller, zdokonalil továrnu zakoupením nových strojů pro výrobu moderního sukna. Více jak 65 % svého

zboží vyvážel do ciziny. Roku 1926 byla firma přeměněna v rodinnou akciovou společnost pod výše uvedeným názvem. Měla 250 až 300 dělníků. Další firmy těžící z tradičního podnikání byly továrny na galanterní zboží a karton Martina Hesse, výroba sukna Noe Stross, továrny na provazy a přádelna Inu firmy Noggerath et Max Wolf.

Akciová společnost Ant. Kunz, továrna na vodovody a pumpy, byla založena roku 1883 Antonínem Kunzem ve skrovných rozměrech. Po založení se podnik zabýval opravami a později i jednoduchou výrobou malých zemědělských strojů, avšak velmi záhy se specializoval na čerpadla, která nejprve nakupoval ve Vídni. V roce 1885 byla dosavadní dílna přebudována na odborný závod na výrobu pump a vodovodů vybavený stroji. Větrná kola proslavila Kunzovku v celém Rakousko-Uhersku i v cizině. Podnik brzy proslul výrobou větrných motorů. Tyto větrné mlýny vytlačily postupně výrobky cizozemských firem a ovládly tuzemský trh. Podnik byl největší a nejstarší český závod pro vodotěžbu v mocnářství. Po smrti zakladatele v roce 1910 byla firma převzata akciovou společností. Vyráběla veškeré vodotěsné stroje, pumpy, čerpadla, trkače, větrné motory a prováděla stavbu vodovodů. Za války musela továrna zastavit provoz a dělat válečný materiál pod vojenským dozorem. Zaměstnávala tehdy 150 dělníků a 45 úředníků a sezónních dělníků při stavbách vodovodů na několika místech bývalo průměrně na 500. Po roce 1918 se Kunzova továrna dostala do finanční závislosti na Brněnské bance. V letech 1925-1931 došlo k fúzi s firmou Káš Brno. V době mezi oběma válkami vyráběl podnik převážně ruční čerpadla různých druhů. Válečná konjunktura přispěla k většímu rozvoji podniku a počet zaměstnanců vzrostl na dvojnásobek. Po kratším období národní správy byl podnik v říjnu 1945 znárodněn a v roce 1946 se stal součástí vzniklého kombinátu Sigma pumpy se sídlem v Olomouci.

V Hranicích působilo i několik dalších strojírenských závodů. Jedním z nich byl *Hubert Pavezka*, dílna železných konstrukcí, která zařizovala ústřední topení, koupelny a vodovody. Měla 15 dělníků. Jiným podnikem byl *Karel Helsner* (Hedvika Schneiderová), mechanicko-strojní závod, jeho oborem podnikání byla speciální výroba jemných soustruhů.

Pozdější firma *Melichar a Čejka*, továrna speciálních hraček, pracích strojů a mandlů značky „Ideal“ začínala původně jako dílna firmy *Rak a Hobza*, která byla založena roku 1904 a vyráběla jen prací stroje. Pozdější majitel ji rozšířil a zavedl výrobu hraček. Byla to první větší dílna na výrobu hraček v republice.

Thonet-Mundus, továrna na kreslicí náčiní, vyráběla kreslicí desky, pravítka, stoly a jiné potřeby. Založena byla roku 1927 a měla 40 dělníků a 5 úředníků. Předtím se dělalo v tovární budově náradí z ohýbaného dřeva.

U sodovkárny českého výrobce pod firmou *S.Nitschmann* se jednalo o čs. koncesovanou výrobu uhlíčitých nápojů, minerálních vod a ovocných šťáv. Založena byla v roce 1900.

Dále byla v Hranicích výroba prošívaných pokrývek a čalounictví *Karla Seidla*, kosmetická laboratoř *Mirion*, knihtiskárna *Prokopa Zapletala* zaměstnávající 35 osob, knihtiskárna *Snaha* či pily *Osvalda Loserta* nebo *Číhalova*.

Dostatek dlažebního, stavebního i štěrkového kamene dal základ četným kamenolomům. V polovině 19. století byla v Hranicích na Skalce zahájena těžba vápence, která vyvrcholila stavbou cementárny. Rovněž ložiska cihlářské hlíny umožnila vznik velkým cihelnám v hranickém okrese. Na základě sprašových hlín byla v roce 1911 postavena *cihelna v Hranicích*. Při založení měla 25 dělníků. Dále zde byly cihelny *Wawerkova* a *Czeikeho* (Lapáček, 2009).

5.3 Průmysl na Hranicku do roku 1989

Druhá polovina 20. století v Hranicích pokračovala v duchu mohutného stavebního rozvoje města, který se projevil rozsáhlým zábořem zemědělské půdy pro výstavbu rodinných domů i asanacemi staré zástavby, na jejímž místě vyrostla panelová sídliště. Město se početně rozvíjelo, páteří jeho společenského života se stává několik velkých podniků (Nebeský, 2007). Deset největších zaměstnavatelů na Hranicku je uvedeno v tabulce.

Tab.4: Deset největších průmyslových závodů na Hranicku v roce 1987

	název firmy	místo	průmyslové odvětví	pracovníci
1.	Sigma Hranice	Hranice	strojírenství	2540
2.	Ceva Hranice	Hranice	stavebních hmot	1156
3.	SM cihelny Hranice	Hranice Polom	stavebních	556

			hmot	
4.	Elektro-Praga Hlinsko	Milotice n.B.	strojírenství	538
5.	Mech.trař.hosp.	Hranice	strojírenství	336
6.	Karnola	Hranice	textilní	235
7.	TON Všechnovice	Všechnovice	dřevozpracující	111
8.	SM štěrka a písek Olomouc	Hrabůvka Olšovec Hustopeče	těžební	98
9.	Prefa Olomouc	Drahotuše	stavebních hmot	54
10.	SM mlékárna	Hranice	potravinářské	28

Zdroj: databáze průmyslu, Centrum pro reg. rozvoj, MU Brno, 2011

Sigma Pumpy byla do roku 1952 součástí vzniklého kombinátu v Olomouci. Dnem 1. ledna 1953 se stal podnik samostatným podnikem s názvem Sigma Hranice. V roce 1958 se stal opět závodem-součástí národního podniku Sigma Olomouc se sídlem v Lutíně. Toto období trvalo do roku 1965, kdy byla zřízena výrobní hospodářská jednotka Sigma se sídlem v Olomouci a závod se stal opět samostatným podnikem Sigma Hranice (Lapáček, 2009). V roce 1987 zaměstnávala firma 2540 osob a byla největší na Hranicku.

Ceva Hranice byl koncernový podnik Cementárny a vápenky Hranice, který vznikl v roce 1980, ale myšlenka postavit v Hranicích cementárnu přišla už v roce 1938. V roce 1948 už projekční práce probíhaly naplno. Vznikl národní podnik Hranická cementárna a vápenice se sídlem přímo v Hranicích, který zahájil činnost 1. ledna 1950. Od 1. října 1952 byl z n. p. Hranická cementárna a vápenice vyčleněn organizačně n. p. Hranická cementárna, jehož hlavním úkolem bylo dobudování cementárny. Zbytek podniku pod názvem Moravskoslezské vápenice převzal péči o vápenickou výrobu. 14. dubna 1954 zahájena výroba. Od 1. ledna 1957 po začlenění Moravskoslezské vápenice do hranické cementárny vznikl nový národní podnik Hranická cementárna a vápenice (Novotný, 1979). Takto fungoval až do roku 1980. V roce 1987 byla zahájena modernizace závodu a vybudována nová výrobní linka (Cement Hranice, 2011)⁸. V tom roce Ceva zaměstnávala 1156 osob.

⁸ Historie. *Cement Hranice* [online]. 2011 [cit. 2011-04-01]. Dostupné z: <http://www.cement.cz/online/cz/Domcstrnka/Ospole269nosti/Historie.html>

SM cihelny, celým názvem Severomoravské cihelny, byly jedním z největších výrobců cihlářských výrobků v ČSSR. Tento podnik vznikl sloučením bývalých Hanáckých a Slezských cihelen. V roce 1972 bylo součástí 33 závodů po celé severní Moravě (Grossmann, 1972). Jedním ze závodů byla cihelna v Polomi. Cihelna byla založena dle nedoložených záznamů v roce 1915 a první ověřený záznam o založení je z roku 1931, kdy byla cihelna ve vlastnictví obchodní společnosti "Rabel in Pohl". V roce 1949 byla cihelna znárodněna a zařazena do Moravskoslezských cihelen Hodonín, roce 1950 pak přešla cihelna do Hanáckých cihelen Olomouc, od roku 1953 byla řízena Stavebním kombinátem Hranice, aby poté v roce 1958 znovu přešla pod správu Hanáckých cihelen. Posléze pak byla cihelna pod SM cihelny Hranice (Cihelna Polom, 2012)⁹. V roce 1987 zaměstnávaly cihelny 556 osob.

Elektro-Praga Hlinsko v Miloticích nad Bečvou má svůj původ v továrně na hospodářské stroje Družstvo Hospodář, které v roce 1900 založil Arnošt Dadák. Po roce 1948 bylo Družstvo Hospodář znárodněno. Krátce bylo vlastnictvím Agrostroje, poté Sigmy a od roku 1950 podniku Elektro-Praga - výroba elektrických spotřebičů (Jandová, Kosková, 2001). V roce 1987 pracovalo v závodě v Miloticích 538 zaměstnanců.

Mechanizace traťového hospodářství Praha zahájila činnost v roce 1946 tehdy jako Traťová materiální správa. V roce 1951 mění svůj název na Traťové výrobní dílny ČSD. Od 1. ledna 1966 nese název Mechanizace traťového hospodářství (Novotný, 1971).

Karnola vznikla znárodněním Hellerovy textilní továrny, která měla dlouholetou tradici. Karnola byla v provozu ještě v 90. letech 20. století, stále vyráběla sukno, ale i jiné látky. Na začátku 90. let například ještě dodala sukno na pánské vesty pro kroje souboru Záhoran. Tato továrna již není v provozu. V roce 1987 zaměstnávala 235 osob.

TON Všechnovice má počátky v roce 1861, kdy firma Bratři Thonetové postavila v nedaleké Bystřici pod Hostýnem továrnu na ohýbaný nábytek, která patřila v té době k největším na světě. Úspěch firmy si vynutil její rozšiřování a zřizování filiálek v okolních vsích a tak vznikla ve Všechnovicích v roce 1864 rašplovna. Původně dávala práci 86 dělníkům, ale po čase byla zrušena a činnost převedena k domácímu pletení dílců. Znárodněním se pod TON Bystřice pod Hostýnem dostaly i všechnovické dílny. V obci

⁹ O firmě. *Cihelna Polom* [online]. 2012 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://cihelna.zde.cz/>

se vyráběl nejprve skříňový nábytek, poté školní nábytek a nakonec sedací nábytek (Jandová, Kosková, 2001).

SM štěrkovny a pískovny Olomouc měly na Hranicku tři provozovny - pískovnu v Hustopečích nad Bečvou, kde hlavní surovinou je štěrkopísek, kamenolom Hrabůvka a Opatovice s těžbou moravské droby (ČM štěrk, 2011)¹⁰. V roce 1987 zaměstnávaly dohromady 98 osob.

Prefa Olomouc má počátky v Továrně na výrobu cementového zboží a umělého kamene, kterou založil v roce 1924 Antonín Čoček z Jezernice (Lapáček, 2009). V roce 1987 Prefa zaměstnávala 54 osob.

SM mlékárny Ostrava získaly v roce 1960 jako svoji součást mlékárnu v Hranicích. Její počátky sahají do roku 1904, kdy zahájila provoz. Od 1. ledna 1953 byly zřízeny Mlékárenské závody v Hranicích, národní podnik se závody v Hranicích, v Brodce u Přerova, v Šišmě a v Radslavicích. Od 1. dubna 1958 byl utvořen nový podnik Olomoucké mlékárny, jehož součástí se staly závody v Brodce a Hranicích. 1.července 1960 vznikly Severomoravské mlékárny n. p. Ostrava, mlékárna v Brodce se stala jeho závodem a hranická mlékárna se změnila v provozovnu brodského závodu. 1.ledna 1970 se sloučily SM Olomouc a Prostějov v závod OLMA v Olomouci. Hranická mlékárna byla specializovaná na výrobu tvarohu a smetanových sýrů (Novotný, 1979). Její provoz byl ukončen v roce 1992. V roce 1987 bylo v mlékárně zaměstnáno 28 osob.

5.4 Současný průmysl na Hranicku

Z historického zaměření oblasti již víme, že na Hranicku je poměrně vysoká koncentrace průmyslově orientovaných podnikatelů a firem. Vlivem hospodářských a politických změn po roce 1989 došlo k rozpadu centrálně řízených průmyslových podniků. Tento rok způsobil výrazné změny v zaměstnanosti, část lidí zůstala bez práce a uplatnění. Přispělo to ke vzniku soukromého podnikatelského sektoru, který však má velmi obtížnou situaci, ať už z hlediska legislativy, vysokých nároků EU, zabezpečení provozu či odbytu produkce.

¹⁰ Profil společnosti. *Českomoravský štěrk: HeidelbergCement Group* [online]. 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <http://www.heidelbergcement.cz/aggregates/index.php?idp=8>

Průmyslových podniků je nejvíce v Hranicích. Jsou zde soustředěny i podniky s největším počtem zaměstnanců. Zaměstnanost v průmyslu je vyšší než v zemědělství. Z ekonomicky aktivních obyvatel ORP Hranice je v průmyslu zaměstnáno 15,93 %. Nejvíce obyvatel zaměstnaných v průmyslu mají obce Milotice nad Bečvou (47 %), Horní Újezd (46,3 %) a Provodovice (43 %). Naopak nejméně obyvatel pracuje v průmyslu v obcích Jindřichov (21,12 %) a Malhotice (21,62%).

Podle počtu podnikatelských subjektů v průmyslu jsou nejprůmyslovějšími obcemi Opatovice, Malhotice a Ústí, kde více než 25 % podnikatelských subjektů je průmyslových. Naopak méně než 10 % mají v obcích Paršovice a Potštát (Voženílek a kol., 2007).

Tab.5: Největší zaměstnavatelé v průmyslu na Hranicku v roce 2011

č.	název firmy (provozovna)	rok založení	počet pracovníků	činnost
1.	SSI Schafěr s.r.o. (Hranice)	1996	904	výroba automatických skladovacích systémů
2.	SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o. (Hranice)	1874/1996	530	výroba čerpadel
3.	VÁHALA a spol. s.r.o. (Hustopeče n. B.)	1933/1991	213	výroba a prodej masných a lahůdkářských výrobků
4.	Henniges Hranice s.r.o. (Hranice)	2007/2012	211	výroba těsnění do automobilů
5.	TONDACH Česká republika s.r.o (Hranice)	1992	183	výroba pálených krytin ze surové hlíny
6.	Czech Etimex s.r.o. (Hranice)	2007	168	vyfukovací plastové systémy pro rozvod vody a vzduchu
7.	Cement Hranice a.s. (Hranice)	1954/1991	167	výroba cementů a maltovinových pojiv
8.	AVL Moravia s.r.o. (Hranice)	1996	160	výroba testovacího zařízení pro automobilový průmysl
8.	Medi-Globe s.r.o. (Hranice)	2011	160	produkty pro minimálně invazní metody v základních oblastech urologie a

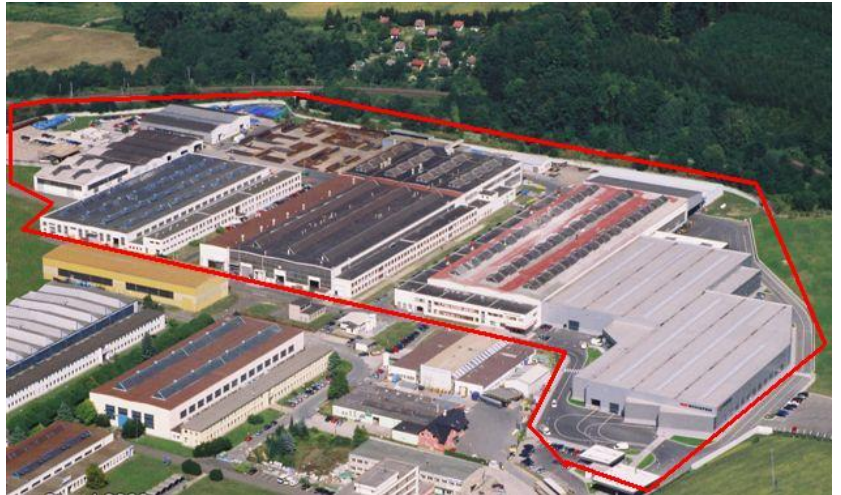
				gastroenterologie
10.	Cidem Hranice a.s. divize Cetris (Hranice)	1991	140	výroba cementotřískových desek
11.	Femax a.s. (Hranice)	1993/1997	130	nerezové a hutní materiály
12.	KROK CZ v.o.s. (Hranice)	1990/1994	110	výroba pracovních oděvů a ochranných pomůcek
13.	Paragan s.r.o. (Hranice)	1990	95	výroba a prodej nástaveb a přívěsů
14.	TIGEMMA spol. s.r.o. (Bělotín)	1995	91	strojírenská výroba, zpracování plechu
15.	Kunst spol. s.r.o. (Hranice)	1991	85	vodohospodářské investiční celky
16.	United Polymers s.r.o. (Hranice)	1991	80	gumové a plastové díly do automobilového průmyslu
17.	Řeznictví Kunovský s.r.o. (Hranice)	1992	69	výroba uzenin
18.	BBA Hranice s.r.o. (Bělotín)	1992	67	výroba čerpací techniky
19.	MOSAIC spol. s.r.o. (Bělotín-Kunčice)	1992	60	výroba parket
20.	Velox – Werk s.r.o. (Hranice)	1995	58	stavební systémy
21.	Strojírny Olšovec s.r.o. (Olšovec)	1950/1993	56	strojírenská výroba
22.	Elektro – Lumen s.r.o. (Hranice)	1993	50	dodávka a realizace technického osvětlení
22.	Strojírny a opravy Milenov spol. s.r.o. (Drahotuše-Milenov)	1993	50	strojírenská výroba

Zdroj: HBI 2011

SSI Schafër s.r.o. je německá firma působící v Hranicích od roku 1996. Zabývá se logistickými systémy, skladovacími a dopravníkovými systémy, ocelové konstrukce, zařízením dílen a závodů, logistickým softwarem a technikou pro odpady (*SSI Schafër*,

2011)¹¹. Původně firma začínala se 100 zaměstnanci a výrobní plochou cca 10 000m². V průběhu dalších let se firma rozvíjela a přistavila další výrobní haly. Dnes má SSI Schafër pět výrobních hal na cca 59 200m² a zaměstnává 925 osob (Lapáček, 2009). Hranický SSI Schafër je jedním ze 16 výrobních míst a poboček po celém světě.

Obr.3: Areál a logo firmy SSI Schafër s.r.o.

Zdroj: www.ssi-schaefer.cz , vlastní úprava

TONDACH Česká republika s.r.o. vznikl ze společnosti *KRYTINA Hranice s.r.o.* z roku 1991. V roce 1992 do ní vstupuje rakouský investor *Ziegelwerke Gleinstätten* a v témže roce se ke skupině přidává *Cihelna Šlapanice*. V roce 1996 proběhla kompletní rekonstrukce závodu Hranice a zavedení nejmodernějších technologií. Nyní se už *TONDACH* nezabývá jen výrobou tašek, ale poskytuje komplexní střešní systém se všemi doplňky (Lapáček, 2009). Dnes má *TONDACH* čtyři výrobní závody (Hranice, Šlapanice, Blížejov a Stod) a centrální sklad (Jirčany) s 528 zaměstnanci. V závodě Hranice je vyráběno pět modelů velkoformátových ražených tašek včetně kompletního systému keramických doplňků a má 183 zaměstnanců (Tondach, 2012)¹².

¹¹ O nás. *SSI Schafër* [online]. 2011 [cit. 2011-04-07]. Dostupné z: <http://www.ssi-schaefer.cz/navigace/ssi-schaefer/o-nas.html>

¹² O společnosti. *Tondach* [online]. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <http://www.tondach.cz/o-nas/o-spolecnosti>

Obr.4: Areál a logo firmy TONDACH Česká republika s.r.o.

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o. má v Hranicích dlouholetou tradici. Vyrábí a prodává spotřební čerpadla pro dům a zahradu, domácí vodárny a vodárenské čerpací stanice, samonasávací čerpadla a jejich agregace, čerpadla pro čerpání hořlavin, ponorná čerpadla a mnoho dalších. Od roku 2005 má dceřinou společnost SIGMA 1868 spol. s.r.o. Společnost SIGMA 1868 spol. s r.o. ve svém podnikání navazuje na slavné tradice čerpadlářské výroby v regionu střední Morava, která sahá do roku 1868. Do roku 1990 patřila společnost do sdružení SIGMA Koncernový podnik a následně po provedené privatizaci státního majetku byla společnost začleněna do sdružení SIGMA Lutín akciová společnost. Po rozpadu sovětského bloku byla provedena restrukturalizace a užší specializace firmy spojená s orientací na nové trhy. V roce 1996 se SIGMA 1868 spol. s r.o. zapisuje do obchodního rejstříku a následně je začleněna do skupiny SIGMA GROUP a.s. se sídlem v Lutíně. V rámci vnitřních organizačních změn v holdingu SIGMA GROUP a.s. provedených v roce 2005, zaměřených na rozčlenění výrobní struktury, se společnost SIGMA 1868 spol. s r.o. stává dceřinou společností Sigma Pumpy Hranice s.r.o., získává nové vedení a přístup do obchodní sítě mateřské firmy (Sigma, 2009)¹³.

¹³ Historie firmy. *Sigma 1868* [online]. 2009 [cit. 2011-04-04]. Dostupné z: <http://www.sigma1868.cz/o-nas/>

Obr.5: Areál a logo firmy SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o.

Zdroj: www.google.cz vlastní úprava

VÁHALA a spol. s.r.o. firma založena v roce 1933 Robertem Váhalou seniorem. V roce 1946 výstavba závodu na výrobu konzerv a hotových jídel a roku 1950 došlo ke znárodnění. V roce 1991 byla firma navráćena původnímu majiteli Robertu Váhalovi sen. a vznikla společnost Váhala a spol. s r.o. Hustopeče nad Bečvou, výroba a prodej masných a lahůdkářských výrobků. 6.dubna 2008 firma Váhala a spol. slaví 75 let své existence (Váhala a spol., 2012)¹⁴.

Obr.6: Areál a logo firmy Váhala a spol s.r.o.

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

¹⁴ Historie. Váhala a spol. [online]. 2012 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.vahala.cz/cs/dokumenty/historie>

Cement Hranice a.s. navazuje na Cevu Hranice. Akciová společnost Cement Hranice byla založena v roce 1991. Ve stejném roce proběhla privatizace společnosti vstupem zahraničního kapitálu firmy Italcementi. V roce 1992 byla dokončena rozsáhlá modernizace závodu a dochází ke kapitálovému propojení s firmou Ciments Francais. V roce 1994 Cement Hranice, akciová společnost se stává majoritním vlastníkem podílu akcií v akciové společnosti Cemos Ostrava. Roku 1997 získává německý cementářský koncern Dyckerhoff většinový podíl akcií Cement Hranice a.s. V roce 2004 získává italský Buzzi Unicem majoritní podíl ve skupině Dyckerhoff, čímž se i Cement Hranice, akciová společnost, stává součástí koncernu Buzzi Unicem. Hlavním výrobním programem je výroba cementů a maltovinových pojiv. (Cement Hranice, 2011)⁸. Dnes pracuje ve firmě 163 osob.

Obr.7: Areál a logo firmy Cement Hranice a.s.

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

KROK Hranice v.o.s. se řadí mezi významné výrobce a distributory širokého sortimentu pracovních oděvů a ochranných pomůcek. Firma vznikla ke konci roku 1992 sloučením dvou samostatných firem Havran v.o.s. a KROK se záměrem účelově spojit výrobu v oblasti pracovních oděvů a rukavic s vlastní obchodní činností. V prvních letech svého vzniku se společnost zabývala výrobou a distribucí pracovních rukavic a postupně svůj

sortiment rozšířila o širokou škálu pracovních oděvů a ochranných pomůcek (KROK, 2012)¹⁵. Dnes ve firmě pracuje 150 osob.

Obr.8: Areál a logo firmy KROK Hranice v.o.s.

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

CIDEM Hranice, a.s. - divize *CETRIS* je výrobcem deskového materiálu, který uvádí na trh pod ochrannou značkou cementotřísková deska *CETRIS*®. V současnosti největším výrobcem těchto desek v Evropě. Výstavba závodu na výrobu cementotřískových desek v České republice byla zahájena v roce 1987, do provozu byl pak závod uveden v roce 1991. V roce 2011 je tedy tento materiál na trhu již celých 20 let (*Cetris*, 2011)¹⁶. Dnes firma zaměstnává 140 osob.

Obr.9: Areál a logo divize Cetris

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

¹⁵ Historie a současnost. *KROK* [online]. 2012 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.krok-hranice.cz/clanky/historie>

¹⁶ O nás. *Cetris* [online]. 2011 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.cetris.cz/o-nas/>

AVL MORAVIA s.r.o. patří do rakouského koncernu AVL, největší světové soukromé a nezávislé firmy zabývající se vývojem hnacích soustav se spalovacími motory a měřicí a zkušební techniky. Společnost AVL Moravia byla založena jako AVL joint venture v dubnu 1996 a nyní je 100% vlastněna AVL. AVL Moravia s.r.o. provádí konstrukční a výrobní činnosti pro skupinu AVL (AVL, 2005)¹⁷.

Obr.10: Areál a logo firmy AVL MORAVIA s.r.o.

..

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

CZECH ETIMEX s.r.o., Medi-Globe s.r.o. a Henniges Hranice s.r.o. viz. Následující kapitola

LG. Philips Displays Hranice byl na přelomu tisíciletí největší investicí na „zelené louce“ v České republice. Jeho zrodu, vývoji a konci je věnována celá následující kapitola.

¹⁷ Informace o AVL Moravia. AVL [online]. 2005 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.avlcechy.cz/info-moravia.html>

6. Průmyslová zóna Hranice

Pojem průmyslová zóna je všeobecně vysvětlován jako ucelený soubor kompaktních univerzálních objektů vhodných pro lehkou, hygienicky nezávadnou výrobu s účelně vyřešenou dopravou a velkým podílem zeleně mezi jednotlivými objekty.

6.1 Příklad a konec firmy Philips v Hranicích

V roce 2000 firma Philips zvažovala investici na výstavbu nového závodu ve výši 500 miliónů dolarů. Společnost si vybírala mezi Českou republikou a sousedním Polskem. V ČR pomýšlela na vstup do podnikatelské zóny Vlčovice, místní část města Kopřivnice, a Hranicemi na Moravě, kde by se pro tuto příležitost musely vybudovat nové průmyslové zóny. Pokud by firma postavila závod na severní Moravě, vytvořila by tak zřejmě kolem 3200 pracovních míst. Konečný projekt odsouhlasí ústředí v Nizozemsku během několika týdnů, továrna by se měla stavět ještě v roce 2000 (IHNEC.CZ, 2000)¹⁸.

Na konci března roku 2000 proběhlo několik utajených jednání zástupců nizozemského koncernu Philips s radními obou měst. Při rozhodování o místě nynější investic Philips podle více než devíti desítek kritérií posuzoval 66 lokalit. Největší šance měla Kopřivnice a Hranice. 29. března 2000 bylo rozhodnuto. Hranice nejlépe vyhověly jeho nárokům především kvalifikovaností potenciálních zaměstnanců, výhodnou zeměpisnou polohou, která umožní zkrátit dodavatelské trasy, a dobrou infrastrukturou, jež se dále výrazně zlepší po vybudování příslibené severomoravské dálnice. Vládní pobídky a jejich výše sehrály podle rovněž významnou úlohu. Zaměstnání nalezne v Hranicích kolem tisícovky pracovníků nejrůznějších, především výrobních profesí. Nizozemci i česká vláda, která investici poskytla pobídky, podpory z fondu zaměstnanosti a ze zdrojů na rozvoj školství a desetileté daňové prázdny (vše v celkové hodnotě 1,6 miliardy Kč, tedy více než 40 miliónů eur), počítali, že oznámená investice bude v dalších letech pokračovat. Závod na výrobu obrazovek, který je největší zahraniční investicí na zelené louce u nás, měl velké plány - stavět se začne už během příštího čtvrtletí a zhruba za rok opustí výrobní linky první produkce.

¹⁸ Philips zvažuje investovat v ČR 500 mil.dolarů. *IHNEC.CZ* [online]. 21.2.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: [http://vyhledavani.ihned.cz/index.php?p=M00000_d&&article\[id\]=743344&article\[what\]=philips+hranice&article\[sklonuj\]=on](http://vyhledavani.ihned.cz/index.php?p=M00000_d&&article[id]=743344&article[what]=philips+hranice&article[sklonuj]=on)

Projektovaného výkonu 2,5 miliónu klasických i širokoúhlých barevných obrazovek o úhlopříčce 28, respektive 32 palců (obrat kolem půl miliardy eur) dosáhne závod během příštího roku. „V souvislosti s nástupem plochých LCD obrazovek a plazmové technologie by se mohlo zdát, že vakuové obrazovky, jaké budeme vyrábět v Hranicích, mají omezenou perspektivu. Očekáváme však, že například evropský trh dvaatřicetipalcových obrazovek Jumbo poroste v nejbližších třech letech zhruba o třicet procent ročně,“ prohlásil šéf koncernové divize Gerard Kleisterlee (Pick, 2000)¹⁹.

Na začátku května 2000 byly zahájeny v průmyslové zóně v Hranicích zemní práce pro stavbu nového technologického centra na výrobu obrazovek. Celková rozloha je 70 ha, město mělo v té době vykoupeno 30 ha pro první etapu stavby (IHNEC.CZ, 2000)²⁰.

Obr.11: Areál LG.Philips Displays

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

29. června bylo v Praze podepsáno zástupci společnosti a kabinetu Memorandum o porozumění mezi českou vládou a společností Philips o výstavbě Technologického centra na výrobu barevných televizních obrazovek v Hranicích. Podepsaná smlouva potvrzuje ze strany Philips výši investice do hranického projektu ve výši 200 miliónů EUR. Philips získal od vlády podle jejího březnového usnesení 200 miliónů Kč na vybudování průmyslové zóny, 45 miliónů korun na výkup pozemků, dále bezcelní dovoz technologií a desetileté daňové prázdniny. Celkové investiční pobídky pro první fázi investice v hodnotě 200 miliónů EUR byly zhruba 1,6 miliardy Kč. Konečná

¹⁹ PICK, Vladimír. Philips směřuje do Hranic. *IHNED.CZ* [online]. 30.3.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: www.ihned.cz

²⁰ Philips začne v Hranicích stavět. *IHNED.CZ* [online]. 30.3.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-773239-on-philips+hranice-M00000_d-0a

investice do centra Philipsu v Hranicích na Moravě byla odhadována na 604 miliónů EUR s 3250 přímými pracovními místy. Továrna měla produkovat až osm miliónů kusů obrazovek ročně. Tržby měly být v roce 2001 asi 101 miliónů EUR s nárůstem na 626 miliónů EUR během pěti let (IHNEDE.CZ, 2000)²¹.

12. září 2000 byla zahájena výstavba závodu na výrobu barevných televizních obrazovek koncernu Philips v Hranicích. Koncern se rozhodl pro velký podíl českých firem jak pro stavbu, tak pro technologii. Výběrové řízení na výstavbu výrobních hal a skladu o celkové ploše 40 000 čtverečních metrů vyhrál v konkurenci deseti dalších domácích i zahraničních účastníků odštěpný závod Třinec, akciové společnosti IPS. Většinu subdodavatelů tvořily firmy z regionu (IHNEDE.CZ, 2000)²².

Od ledna 2001 probíhala jednání a soud o pozemek Markéty Regecové. Skoro půl roční kauza byla ukončena podpisem Regecové na kupní smlouvě, kdy téměř čtyři pětiny požadované částky zaplatil sám Philips a zbytek připadl na radnici. Těsně před zahájením nizozemský Philips přibral korejského partnera a změnil název na LG.Philips Display. Továrna zahájila zkušební provoz 11. září 2001.

Obr.12: LG.Philips Displays

Zdroj: <http://www.profimedia.cz/fotografie/lg-philips-displays-hranice/0017732343/>

V dubnu 2002 byla zprovozněna třetí výrobní linka a rok po zahájení LG.Philips hlásil roční kapacitu 2,5 milionů obrazovek. Přesto továrnu nerozšiřoval kvůli celosvětové recesi.

²¹ Philips se zavázal k výstavbě továrny v Hranicích. *IHNED.CZ* [online]. 30.6.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-774771-on-philips+hranice-M00000_d-44

²² Novou továrnu Philips postaví v Hranicích třinečtí stavbaři. *IHNED.CZ* [online]. 13.8.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-775985-on-philips+hranice-M00000_d-c6

V této době Hranicko těžilo z vysokých investic. Investice státu a města dosáhly v Hranicích do roku 2002 bezmála tři čtvrtě miliardy korun, převážně šlo o státní dotace. Rozhodující část přitom směřovala do vybudování průmyslové zóny, kde stála továrna Philips. Vytvořeno bylo celkově na 1500 pracovních míst. Většina investovaných peněz, a to 250 miliónů korun, přitom putovala na vybudování průmyslové zóny, z toho činil podíl města 50 miliónů. Na bytovou výstavbu směřovala částka přesahující 100 miliónů korun, na dopravu to bylo 120 miliónů. Šlo hlavně o vybudování objezdů, které ulehčily dopravě ve městě a zlepšily napojení na sousední obce. Díky investicím se dařilo i stavebnictví. V průběhu let 1999 až 2002 vyrostlo v Hranicích téměř 200 bytů. O Hranice se také začaly intenzivně zajímat obchodní řetězce a změnil se i realitní trh. Ceny bytů stouply na úroveň nedalekého Přerova (Babický, 2002)²³.

První polovina roku 2003 byla ve znamení odstávek výroby. Nebyl odbyt. Z tohoto důvodu ukončil Philips výrobu obrazovek v Maďarsku a přesunul ji do levnější Číny (Houdek, 2003)²⁴.

Zhruba na dva týdny byl zastaven provoz jedné ze tří výrobních linek. Úsporné opatření se dotklo asi 600 zaměstnanců elektrotechnického podniku. Společnost LG Philips Displays se v poslední době - stejně jako ostatní výrobci televizních obrazovek - potýkala s poklesem prodeje, a musela proto snížit náklady. Hranická továrna v té době disponovala dvěma linkami na výrobu obrazovek Jumbo s úhlopříčkou 80 centimetrů a jednou linkou na obrazovky Large s úhlopříčkou 70 centimetrů. Informace o omezení výroby obrazovek v gigantické továrně přišla už po dvou letech po slavnostním zahájení (IHNEDE.CZ, 2003)²⁵.

V roce 2005 v továrně vzniklo centrum pro vývoj vakuových obrazovek, ale ani to ji nezachránilo a v lednu roku 2006 LG Philips Displays zastavil výrobu. Po krachu mateřské společnosti už prý neměl na materiál. Po čtyřech dnech obnovila továrna výrobu. V květnu téhož roku se továrně podařilo osamostatnit se od krachující mateřské společnosti a v červnu oznámila, že bude stavět továrnu na LCD obrazovky

²³ BABICKÝ, Oldřich. Hranicko těží z vysoké investice Philipsu. *IHNED.CZ* [online]. 11.9.2002 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-11481110-on-philips+hranice-M00000_d-4b

²⁴ HOUDEK, Stanislav. Philips přesouvá výrobu obrazovek na východ. *IHNED.CZ* [online]. 14.1.2003 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-12150390-on-philips+hranice-M00000_d-7b

²⁵ Philips omezil výrobu obrazovek. *IHNED.CZ* [online]. 24.4.2003 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-12695190-on-philips+hranice-M00000_d-f8

v Polsku. V červenci soud schválil návrh LG.Philips na vyrovnání s věřiteli. Třem stovkám věřitelů dlužil přes sedm miliard korun. Věřitelé souhlasili, že jim firma zaplatí třicet procent pohledávek. Stejný podíl měl dostat stát z investičních pobídek (Jandová, 2009)²⁶.

V roce 2007 pak výroba přešla pod novou firmu Multidisplay, kterou i s kolosálním areálem koupil za zhruba 40 milionů eur holandský investor CTP Invest. Nový majitel přestavěl výrobní linky, výrobu vakuových obrazovek zastavil koncem května téhož roku a v roce 2008 začal s montováním LCD panelů (Mullerová, 2010)²⁷. V Multidisplay pracovalo v té době 480 lidí. Do areálu CTParku se nastěhovaly další firmy Etimex, Sendio a Jyco, které dohromady zaměstnávaly asi 350 lidí. V roce 2009 Multidisplay skončil s výrobou LCD monitorů (Jandová, 2009)²⁶.

6.2. Dnešní podoba průmyslové zóny v Hranicích

V roce 2012 se v areálu CTParku v Hranicích nacházejí čtyři provozovny firem *CZECH ETIMEX s.r.o.*, *Medi-Globe s.r.o.*, *Henniges Hranice s.r.o.* a *DAS Czech Republic s.r.o.* (firma dosud nezačala činnost).

Obr.13: Areál CTParku v roce 2012

Zdroj: www.google.cz, vlastní úprava

²⁶ JANDOVÁ, Nad'a. Před deseti lety se začala v Hranicích psát historie továrny na obrazovky. MLADÁ FRONTA. *Sedmíčka.cz* [online]. 25.10.2009 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.sedmicka.cz/prerov-hranice/clanek/pred-deseti-lety-se-zacala-v-hranicich-psat-historie-tovarny-na-obrazovky-66894>

²⁷ MULLEROVÁ, Alice. Výroba obrazovek měla v Hranicích jen krátkou historii. *Přerov: nejlepší-adresa.cz* [online]. 12.9.2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://prerov.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Vyroba-obrazovek-mela-v-Hranicich-jen-kratkou-historii-9121>

CZECH ETIMEX s.r.o. již přes 40 let patří k předním dodavatelům vyfukovaných a vstříkovaných dílů a modulů. Vyvíjí a vyrábí technicky náročné bezešvé 3-D díly tvarované vyfukováním, plastové moduly a pryžové díly pro přední výrobce automobilů a domácích spotřebičů (Etimex, 2007)²⁸. V CTParku Hranice působí od roku 2008 a zaměstnává 168 osob.

Obr.14 Logo firmy CZECH ETIMEX s.r.o.²⁸

Medi-Globe s.r.o. vyrábí produkty pro minimálně invazní metody v základních oblastech urologie a gastroenterologie. V Hranicích se vyrábí v High-Tech. Další servisní služby jsou konečné montáže, balení a sterilizace. Výrobky Medi-Globe s.r.o. se prodávají celosvětově ve více jak 50 zemích světa (Medi-Globe s.r.o., 2012)²⁹. V CTParku Hranice působí od července 2011 a zaměstnává 160 osob.

Obr.15 Logo firmy Medi-Globe s.r.o.²⁹

Henniges Hranice s.r.o. vznikla v říjnu 2011 spojením firem Henniges Automotive (tradičního výrobce těsnění automobilů z EPDM, anti-vibračních komponentů a obštíků skel automobilů) a Jyco Europe, která se od doby svého založení v roce 2006 stala velmi rychle inovativním a spolehlivým dodavatelem těsnění z TPV pro evropský automobilový průmysl (Henniges, 2012)³⁰. Firma Jyco Europe sídlila v areálu CTP od roku 2007. Společnost Henniges Hranice s.r.o. zaměstnává 211 osob.

Obr.16 Logo firmy Henniges Hranice s.r.o. a Jyco Europe³⁰

²⁸ ETIMEX Technical Components GmbH. *Etimex* [online]. 2007 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.etimex-tc.com/indexCz.html>

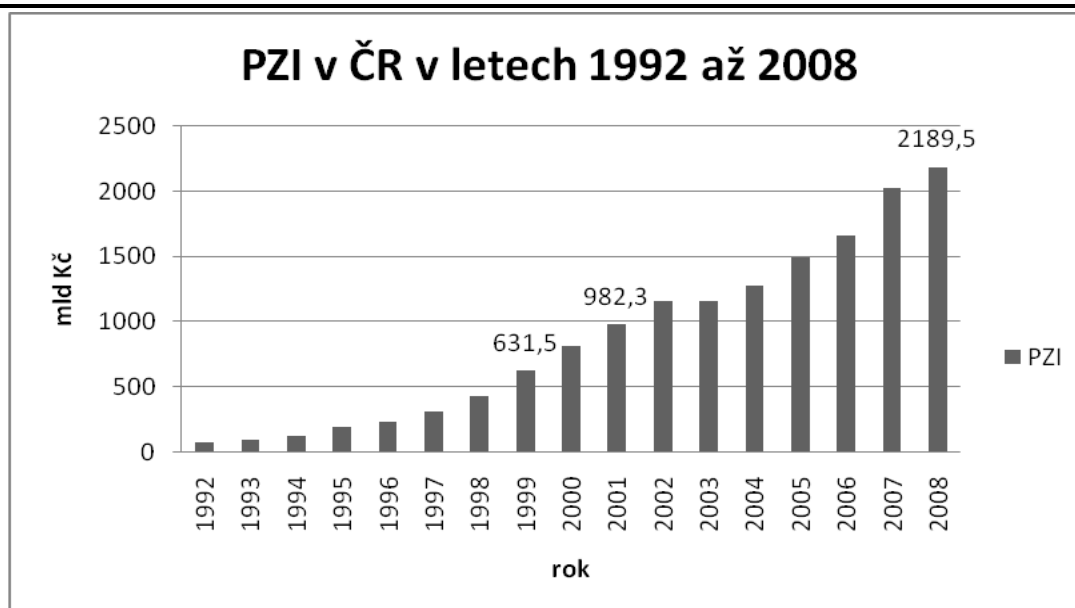
²⁹ O nás. *Medi-Globe s.r.o.* [online]. 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://medi-globe.cz/cz/obsah/firma.html>

³⁰ O nás. *Henniges Automotive* [online]. 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.hennigeshranice.com/o-nas>

PZI v ČR v letech 1999, 2001 a 2008

V tomto rámečku se budu věnovat přímým zahraničním investicím v letech 1999, 2001 a 2008. Tyto roky byly vybrány záměrně s ohledem na LG Philips v Hranicích. V roce 1999 byla uzavřena dohoda, že v Hranicích bude stát Philips, takže PZI jako stav před Philipsem. V roce 2001 byl zahájen provoz Philipsu a data z roku 2008 jsou poslední dostupná.

Obr.17.: Přímé zahraniční investice v ČR v letech 1992-2008

Zdroj: data ČNB 2010, vlastní úprava

PZI v ČR v roce 1999

Objem přímých zahraničních investic v tuzemsku k 31. 12. 1999 dosáhl 631,5 mld Kč (17,6 mld USD; 17,5 mld EUR). Stav přímých zahraničních investic k 31. 12. 1999 reflektuje mohutný příliv investic do České republiky v průběhu roku 1999. V celkovém objemu k nám připlýnul více než dvojnásobek zahraničního kapitálu v porovnání s rokem 1998 a tento výsledek znamenal dosavadní vrchol v přílivu přímých investic od vzniku České republiky. Přispělo k tomu několik hlavních faktorů: privatizace majetku ve vlastnictví státu, expanze zahraničních obchodních řetězců a navyšování základního kapitálu v podnicích s již existující zahraniční účastí. Uskutečnily se též investice „na zelené louce“, některé z nich s uplatněním investičních pobídek.

Sektor výroby, který nás zajímá nejvíc, se na celkovém přílivu zahraničních investic podílel 39 %. Největší částky byly investovány do výroby ostatních nekovových minerálních výrobků (8,4 % z celkového objemu zahraničních investic), do výroby potravin, nápojů a tabáku (6,4 %) a do výroby motorových vozidel (5,1 %).

V teritoriálním členění se na první místo v objemu investic (30,7 %) dostalo Nizozemí. Projevuje se tak trend přesunu sídel nadnárodních společností do Nizozemí, např. z USA, Irska a Austrálie, a to patrně z daňových důvodů. Na dalším místě následuje Německo (26,6 %). Mezi nejvýznamnějšími investory do ČR zůstávají stejně jako v loňském roce Rakousko (10,1 %), Spojené státy (6,7 %) a Velká Británie (5,1 %). Nově se mezi nimi objevuje Belgie (5,0 %) (ČNB, 2001).

PZI v ČR v roce 2001

Objem přímých zahraničních investic v tuzemsku k 31. 12. 2001 dosáhl 982,3 mld Kč (27,1 mld USD; 30,7 mld EUR), což představuje nárůst cca 350 mld. Kč od roku 1999.

Celkový objem PZI v tuzemsku reprezentuje investice do cca 3700 společností. Tato skupina zahrnuje všechny zahraniční investory na území ČR s výjimkou statisticky nevýznamných drobných podnikatelů. Přibližně polovina celkového objemu PZI je tvořena investicemi do 70 největších společností. Analýza teritoriálního původu zahraničních investic dokládá, že zahraniční kapitál téměř třetiny tuzemských společností se zahraniční majetkovou účastí pochází z Německa, následuje Rakousko a Nizozemí. V hodnotovém vyjádření zaujímají trvale největší podíl Nizozemí a Německo, odkud pochází více než 53 % investovaného kapitálu. Téměř 85 % celkového objemu přímých investic v ČR má původ v zemích EU.

Do sektoru výroby, v něm především do výroby motorových vozidel a do skupiny odvětví výroby ropných a ostatních minerálních výrobků, směřovalo obdobně jako v předchozím roce cca 38% zahraničních investic.

Pokud jde o zájem zahraničních investorů o tuzemské podniky z hlediska jejich velikosti, do velkých podniků s více než 250 zaměstnanci je soustředěno cca 65 % z celkového objemu přímých investic. Do středních podniků s 51 – 250 zaměstnanci je alokováno 13 % objemu zahraničního kapitálu a na zbývajících cca 22 % se podílejí malé podniky do 50 zaměstnanců a společnosti nevykazující vlastní zaměstnance. Zahraniční vlastníci vykazují ve většině společností se zahraniční majetkovou účastí rozhodující vliv. Více než 65 % podniků je vlastněno zahraničním investorem

stoprocentně a dalších 24 % vykazuje více než padesátiprocentní podíl na základním kapitálu tuzemské společnosti (ČNB, 2003).

PZI v ČR v roce 2008

Stav přímých zahraničních investic v České republice ke konci roku 2008 se blíží 2,2 bilionům Kč, což představuje přírůstek 157,4 mld. Kč. Příliv investičního kapitálu byl tvořen především přijatými úvěry ze zahraničí (od dceřiných, přidružených a sesterských společností), navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích se zahraniční účastí a novými investicemi menšího rozsahu.

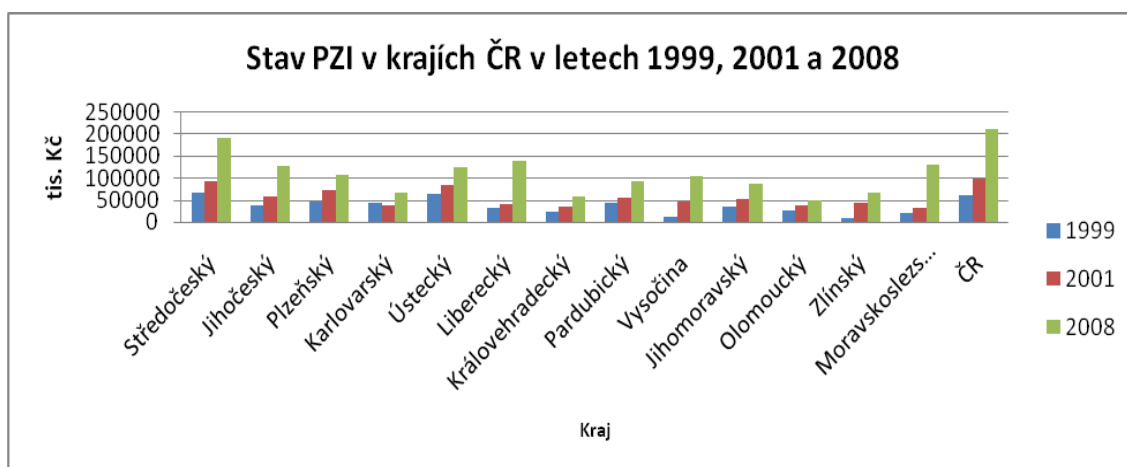
Největší podíl zahraničního kapitálu drží odvětví peněžnictví a pojišťovnictví (18,8 %), následuje odvětví nemovitostí a služeb pro podniky (16,3 %), odvětví obchodu a oprav a výroba motorových vozidel. Na sektor služeb připadá 53,7 % z celkového objemu investovaného kapitálu, oproti tomu zpracovatelský průmysl dosahuje 34,6 %.

Z geografického hlediska se na kapitálu investovaném v tuzemsku podílejí největší měrou Nizozemí s 31,6 %, Německo s 14,4 % a Rakousko s 12,1% podílem. Mezi země, jejichž celkový objem investovaného kapitálu přesahuje 100 mld. Kč, patří ještě Lucembursko a Francie.

Podíl zahraničních investic ze zemí Evropské unie se zvýšil na 89,2 % a z Evropy celkově pochází téměř 94,5 procent objemu zahraničních investic. Z mimoevropských států pochází pouze 5,5 % zahraničního kapitálu a nejvýznamnějšími investory jsou mezi nimi Spojené státy a Japonsko.

Většina zahraničních investic směřuje do velkých podniků. Posuzujeme-li velikost podniku podle počtu pracovníků, pak ve velkých společnostech s více než 250 zaměstnanci je umístěno 58 % objemu přímých zahraničních investic. Do středně velkých podniků s 51 – 250 zaměstnanci směřuje 18,7 % objemu zahraničního kapitálu a na zbývajících 23,3 % se podílejí podniky do 50 zaměstnanců a společnosti nevykazující vlastní zaměstnance (ČNB, 2010).

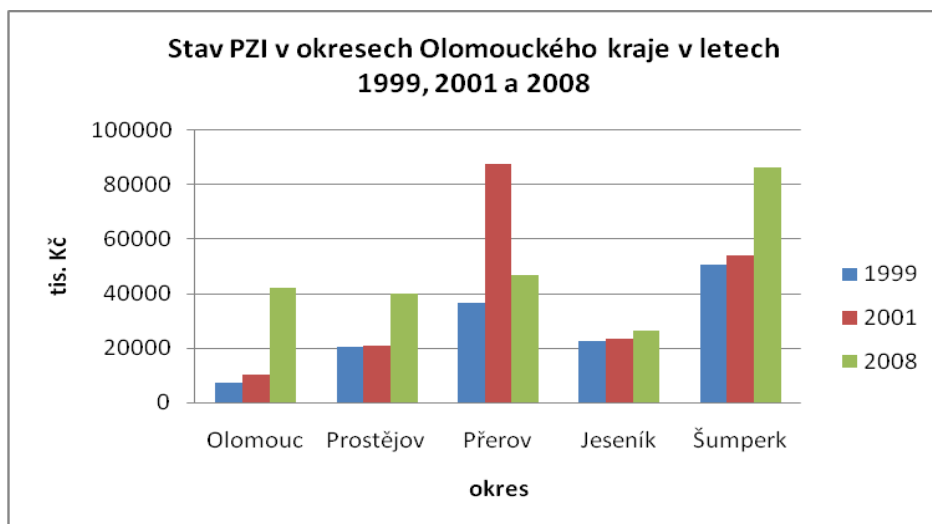
Obr.18: Stav přímých zahraničních investic v krajích ČR v letech 1999, 2001 a 2008

Zdroj: data ČNB 2001, 2003 a 2010, vlastní úprava

Z grafu můžeme vyčíst jak velké byly zahraniční investice do jednotlivých krajů v letech 1999, 2001 a 2008. Pro lepší znázornění PZI nebyla brána v potaz hl.m.Praha, kam putuje největší množství investic.

Obr.19: Stav přímých zahraničních investic v okresech Olomouckého kraje v letech 1999, 2001 a 2008

Zdroj: data ČNB 2001, 2003 a 2010, vlastní úprava

Z grafu můžeme vyčíst jak velké byly zahraniční investice do jednotlivých okresů Olomouckého kraje v letech 1999, 2001 a 2008.

7. Vnímání působení zahraničních investorů na Hranicku

7.1 Parametry dotazníkového průzkumu

Dotazníkový průzkum proběhl v letech 2010 a 2011 na území SO ORP Hranice, které se skládá ze 31 obcí. Největší obcí jsou Hranice s 18 933 obyvatel a nejmenší Dolní Těšice, kde žije 60 osob. Celkově žije na Hranicku 34 717 obyvatel (SLDB 2011) a dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 497 respondentů. Reprezentativnost průzkumu je 1,43 %. Dotázané tvořilo 252 žen a 227 mužů. Podle věku bylo v kategorii „15-29“ 66 respondentů, kategorii „30-44“ tvořilo 146 respondentů, „45-60“ 111 respondentů a v kategorii „60 a více“ to bylo 53. Podle vzdělání se průzkumu zúčastnilo 66 respondentů se „základním vzděláním“, 144 se „středním bez maturity“, 187 se „středním s maturitou“ a 82 respondentů mělo „vysokoškolské vzdělání“. Tohoto dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 420 zaměstnaných respondentů. 27 bylo zaměstnáno v zemědělství, 109 v průmyslu a 284 ve službách.

Tab.6: Parametry dotazníkového průzkumu v obcích Hranicka

Obec	počet obyvatel	počet respondentů	reprezentativnost
Bělotín	1820	25	1,37%
Býškovice	390	8	2,05%
Černotín	753	15	1,99%
Dolní Těšice	60	5	8,33%
Horní Těšice	155	5	3,23%
Horní Újezd	435	9	2,07%
Hrabůvka	310	6	1,94%
Hranice	18933	185	0,98%
Hustopeče n.B.	1744	24	1,38%
Jindřichov	493	9	1,83%
Klokočí	248	5	2,02%
Malhotice	352	7	1,99%
Milenov	428	8	1,87%
Milotice n.B.	292	5	1,71%

Olšovec	496	9	1,81%
Opatovice	789	15	1,90%
Paršovice	402	8	1,99%
Partutovice	514	10	1,95%
Polom	281	6	2,14%
Potštát	1198	20	1,67%
Provodovice	144	5	3,47%
Radíkov	147	5	3,40%
Rakov	397	7	1,76%
Rouské	243	5	2,06%
Skalička	556	11	1,98%
Střítež n.L.	835	15	1,80%
Špičky	296	6	2,03%
Teplice n.B.	354	7	1,98%
Ústí	545	11	2,02%
Všechovice	872	18	2,06%
Zámrsy	235	5	2,13%
celkem	34717	479	

Zdroj: SLDB 2011, vlastní průzkum a výpočet

Tab.7: Reprezentativnost ve velikostních skupinách obcí Hranicka

velikostní skupina podle počtu obyvatel	počet obcí	počet obyvatel	počet respondentů	reprezentativnost
2000 a více	1	18933	185	0,98 %
1000 – 1999	3	4762	69	1,45 %
500 – 999	7	4864	95	1,95 %
200 – 499	16	5652	110	1,95 %
méně než 200	4	506	20	3,95 %
celkem	31	34717	479	1,38 %

Zdroj: SLDB 2011, vlastní průzkum a výpočet

7.2. Názory obyvatel Hranicka

Otázka č.1

„Znáte společnosti se zahraniční kapitálovou účastí, kteří působili, či působí na Hranicku? Uveďte maximálně 5 v pořadí podle významu dle vašeho názoru.“

Nejčastěji uvedenou společností se stal nizozemský Philips, který se objevil na 252 dotaznících z celkového počtu 479. Důvodem bylo postavení technologické centra na výrobu obrazovek LG.Philips Displays přímo v Hranicích. Do podvědomí se zapsal hlavně 172 dotazovaným, kteří ho umístili na první místo, a dalších 47 ho uvedlo na místě druhém.

Jako druhý nejčastěji jmenovaný byl německý SSI Schäfer s.r.o., který se objevil ve 188 dotaznících. Na první pozici ho napsalo 76 dotazovaných a na druhou 66. Firma SSI Schäfer s.r.o. je momentálně největším zaměstnavatelem na Hranicku.

Třetí v pořadí je Cement Hranice a.s., který je součástí italského koncernu Buzzi Unicem. Celkem 157 dotazovaných ze 479 vědělo, že Cement Hranice už není ryze česká společnost, ale od roku 1997 má zahraniční kapitál. Na prvním místě ho uvedlo 69 dotazovaných a na druhém 48.

Poslední společností, kterou do dotazníků uvedlo více jak sto dotazovaných, byl dnes už rakouský TONDACH Česká republika s.r.o.. 20 respondentů z celkových 126 ho uvedlo na prvním místě a 53 na místě druhém.

Celkově na první otázku neodpovědělo 68 dotazovaných ze 479 a dalších 104 uvedlo pouze jednu společnost z maximálního možného množství. Z 2395 možných názorů bylo využito pouze 1040.

Otázka č.2

„Znáte i jiné zahraniční společnosti podnikající v ČR mimo Hranicka? Uveďte maximálně 5 nejvýznamnějších.“

V této otázce jednoznačně dominoval automobilový průmysl. Nejčastěji jmenovaný byl Hyundai, na který si vzpomnělo 164 respondentů a z toho 102 ho uvedlo na prvním místě. Druhá se umístila Škoda, která byla v dotazníku uvedena 110 a z toho 65krát na prvním místě. A třetí místo patří TPCA, které má v povědomí méně než polovina dotazovaných, jak tomu bylo u Škody, a to 52. Dále ještě stojí za zmínění Siemens, který byl uveden 37krát.

Otázka č.3

„Jak hodnotíte působení největších zahraničních investorů na Hranicku?“

Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 479 respondentů, z nichž pozitivně odpovědělo 53,2 %, negativně 27,1 % a bez názoru bylo 19,7 %.

Tab.8: Hodnocení největších zahraničních investorů na Hranicku

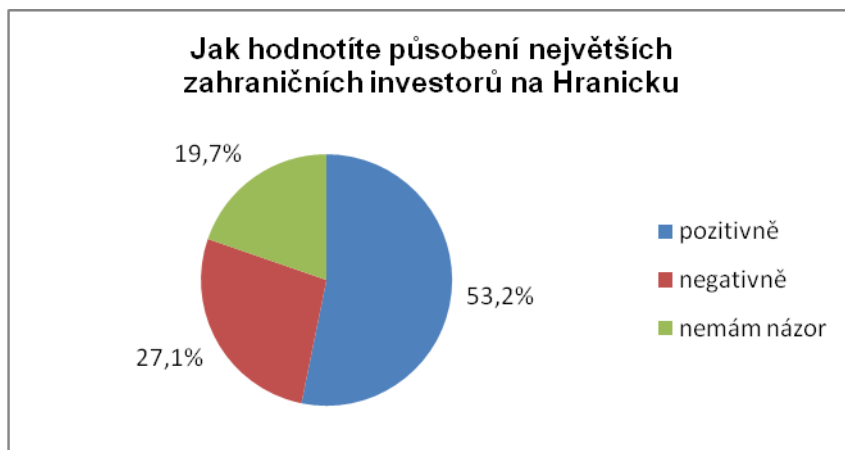
struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	130	71	26	57,3%	31,3%	11,4%
ženy	125	59	68	49,6%	23,4%	27,0%
celkem	255	130	94	53,2%	27,1%	19,7%
věk						
15-29	95	34	40	56,2%	20,1%	23,7%
30-44	91	32	23	62,3%	21,9%	15,8%
45-59	49	39	23	44,1%	35,1%	20,7%
60 a více	20	25	8	37,7%	47,2%	15,1%
vzdělání						
základní	26	16	24	39,4%	24,2%	36,4%
střední bez maturity	73	46	25	50,7%	31,9%	17,4%
střední s maturitou	109	44	34	58,3%	23,5%	18,2%
vysokoškolské	47	24	11	57,3%	29,3%	13,4%
zaměstnání						
zemědělství	11	8	8	40,7%	29,6%	29,6%
průmysl a stavebnictví	51	32	26	46,8%	29,4%	23,9%
služby	164	75	45	57,7%	26,4%	15,8%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

Jak jde vidět z prvních třech sloupců, v této otázce mají více jasno muži, kteří hodnotí působení zahraničních firem na Hranicku buď pozitivně nebo negativně. Kdežto ženy ho hodnotí pozitivně nebo nemají názor. I přesto, že se u mužů objevilo více kladných odpovědí, po přepočítání pozitivních odpovědí na 1 negativní se ukázal jiný pohled a ten, že u žen je 2,12 kladných odpovědí na 1 negativní, což je více než u mužů. Stejný

výsledek můžeme vidět, když jsme odstranili odpovědi bez názoru a počítali pouze s pozitivními a nedativními názory. 67,9 % žen je přesvědčených o pozitivním působení zahraničních investorů na Hranicku a mužů je 64,7 %. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.20: Vyhodnocení otázky č.3 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „30-44“. Stejný výsledek je i po přepočítání, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 2,84. I bez názoru dotazovaní ve věku 30-44 si ze 74 % myslí, že působení zahraničních investorů na Hranicku je pozitivní. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „60 a více“, kde 47,2 % dotazovaných hodnotí působení zahraničních investorů negativně. Na 1 negativní odpověď připadá pouze 0,8 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je o pozitivním působení přesvědčeno jen 44,4 % respondentů. Pravděpodobně je to způsobeno nedůvěrou či nelibostí starších generací k pokroku a globalizaci.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o pozitivním působení přesvědčena kategorie „střední s maturitou“. Kladná odpověď byla u 58,3 % dotazovaných v této kategorii. Po přepočítání je výsledek ještě jednoznačnější, na 1 negativní připadá 2,48 pozitivních, kdy jako jediná kategorie překonala hranici dvou kladných odpovědí. Dotazovaní, kteří neměli názor na působení zahraničních investorů na Hranicku, nijak vážně neovlivnili názor kategorie „střední s maturitou“, stále bylo totiž o pozitivním vlivu přesvědčeno 71,2 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „střední bez maturity“, kde si 31,9 % dotazovaných myslí, že zahraniční investoři nemají pozitivní vliv na Hranicko.

Rozdíly mezi kategoriemi nejsou tak velké, výsledek je pravděpodobně způsoben náhodným výběrem respondentů.

Nejvíce je o pozitivním působení zahraničních investorů na Hranicku přesvědčena kategorie „služby“. 57,7 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí působení pozitivně. V přepočtu je to až 2,19 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě s 68,6 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná v „zemědělství“, zde si pouze 40,7 % myslí, že zahraniční investoři mají pozitivní vliv na Hranicko. Na 1 negativní připadá pouze 1,38 odpovědí kladných a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních 57,9 % respondentů v této kategorii. Výsledek je pravděpodobně způsoben tím, že na Hranicku působí zahraniční investoři v drtivé většině v průmyslu a částečně ve službách.

Otázka č.4

„Máte vlastní nebo zprostředkované zkušenosti s prací ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí (uved'te pouze jednu z nabízených možností podle důležitosti)?“

Ze 479 respondentů mělo vlastní zkušenost 18,6 %, zprostředkovanou zkušenost 30,7 % a bez zkušeností bylo 50,7 %.

Tab.9.: Zkušenosti s prací ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí

struktura respondentů	zkušenost vlastní	zkušenost zprostředkovaná	bez zkušenosti	zkušenost vlastní	zkušenost zprostředkovaná	bez zkušenosti
muži	57	65	105	25,1%	28,6%	46,3%
ženy	32	82	138	12,7%	32,5%	54,8%
celkem	89	147	243	18,6%	30,7%	50,7%
věk						
15-29	32	49	88	18,9%	29,0%	52,1%
30-44	34	46	66	23,3%	31,5%	45,2%
45-59	18	36	57	16,2%	32,4%	51,4%
60 a více	5	16	32	9,4%	30,2%	60,4%
vzdělání						
základní	6	13	47	9,1%	19,7%	71,2%
střední bez maturity	44	34	66	30,6%	23,6%	45,8%

střední s maturitou	22	74	91	11,8%	39,6%	48,7%
vysokoškolské	17	26	39	20,7%	31,7%	47,6%
zaměstnání						
zemědělství	3	9	15	11,1%	33,3%	55,6%
průmysl a stavebnictví	15	35	59	13,8%	32,1%	54,1%
služby	64	84	136	22,5%	29,6%	47,9%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

Větší zkušenost s prací v zahraniční firmě mají v této otázce muži. 25,1 % dotazovaných mužů pracuje nebo pracovalo ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí. U žen je výsledek více než o polovinu menší jak u mužů, pouze 12,7 % dotazovaných žen pracuje nebo pracovalo v takové firmě. Naopak více respondentek zná někoho, kdo ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí pracuje, a to 32,5 %. U mužů je to o něco méně 28,6 %. Ale nejčastější odpovědí v mém dotazníkovém šetření bylo, že dotazovaní nemají zkušenosti s takovou firmou. Takto odpovědělo 54,8 % žen a 46,3 % mužů. Při celkovém srovnání mužů a žen je vyjádřen následujícím grafem.

Obr.21: Vyhodnocení otázky č.4 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Podle věku má nejvíce zkušeností kategorie „30-44“, protože s prací v zahraniční firmě má zkušenost 23,3 % respondentů. Nejméně je tomu u kategorie „60 a více“, což se dalo předpokládat, ale i tak se našlo v této skupině 5 dotazovaných z celkového počtu 479, kteří tu zkušenost s prací mají.

Nejvíce zkušeností s prací ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí podle vzdělání má kategorie „střední bez maturity“, kdy tak odpovědělo 30,6 % dotázaných. Naopak nejméně tomu bylo v kategorii „základní vzdělání“, pouze 9,1 %.

Podle zaměstnání nejvíce dotazovaných pracuje ve „službách“, a to 22,5 %. V kategorii „průmysl“ pracuje v zahraniční firmě 13,8 % a v „zemědělství“ 11,1 %. Tento výsledek mě docela překvapil, protože by se dalo předpokládat, že podle zaměření zahraničních firem na Hranicku bude mít víc zkušeností s prací kategorie „průmysl“. Výsledek je pravděpodobně způsoben náhodným výběrem respondentů.

Otázka č.5

„Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku mají významný vliv na nízkou nezaměstnanost v regionu?“

56,6 % respondentů hodnotilo vliv pozitivně, 33,2 % negativně a 10,2 % nemělo názor.

Tab.10.: Vnímání vlivu zahraničních firem na nízkou nezaměstnanost

struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	131	76	20	57,7%	33,5%	8,8%
ženy	140	83	29	55,6%	32,9%	11,5%
celkem	271	159	49	56,6%	33,2%	10,2%
věk						
15-29	93	54	22	55,0%	32,0%	13,0%
30-44	100	35	11	68,5%	24,0%	7,5%
45-59	54	48	9	48,6%	43,2%	8,1%
60 a více	24	22	7	45,3%	41,5%	13,2%
vzdělání						
základní	27	24	15	40,9%	36,4%	22,7%
střední bez maturity	84	46	14	58,3%	31,9%	9,7%
střední s maturitou	109	62	16	58,3%	33,2%	8,6%
vysokoškolské	51	27	4	62,2%	32,9%	4,9%
zaměstnání						
zemědělství	11	9	7	40,7%	33,3%	25,9%

průmysl a stavebnictví	57	40	12	52,3%	36,7%	11,0%
služby	172	89	23	60,6%	31,3%	8,1%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

V této otázce mají muži i ženy stejný názor, výsledky dotazníkového výzkumu se mezi těmito kategoriemi liší minimálně. 57,7 % mužů je přesvědčeno, že zahraniční firmy na Hranicku mají pozitivní vliv na nízkou nezaměstnanost v regionu a to samé si myslí i 55,6 % dotazovaných žen. O negativním vlivu je přesvědčeno 33,5 % mužů a 32,9 % žen. Ani po přepočítání kladné odpovědi na 1 negativní se výsledky příliš neliší, u mužů je to 1,72 a u žen 1,69. Když vynecháme kategorii, která neměla na otázku názor, tak je o pozitivním vlivu přesvědčeno 62,8 % žen a mužů 63,3 %. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.22: Vyhodnocení otázky č.5 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „30-44“. Stejný výsledek je i po přepočítání, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 2,86. I „bez názoru“ dotazovaní ve věku 30-44 si ze 74,1 % myslí, že vliv zahraničních investorů na nízkou nezaměstnanost v regionu je pozitivní. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „45-59“, kde 43,2 % dotazovaných hodnotí vliv zahraničních investorů negativně. Při přepočítání byla nejvíce negativní kategorie „60 a více“, kde na 1 negativní odpověď připadlo pouze 1,09 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je v této kategorii o pozitivním vlivu přesvědčeno „jen“ 52,2 % respondentů. Pravděpodobně je to způsobeno nedůvěrou starších generací k pokroku a globalizaci.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o pozitivním vlivu na region přesvědčena kategorie „střední s maturitou“ i „střední bez maturity“. Kladná odpověď byla u obou kategorií u 58,3 % dotazovaných. Po přepočítání je ale výsledek nejvyšší u kategorie „vysokoškolské vzdělání“ , na 1 negativní připadá 1,89 pozitivních. Dotazovaní, kteří neměli názor na vliv zahraničních investorů na nezaměstnanost v regionu, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivním vlivu přesvědčeno 65,4 % respondentů. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „základní vzdělání“, kde si 36,4 % dotazovaných myslí, že zahraniční investoři nemají pozitivní vliv na nezaměstnanost. Rozdíly mezi kategoriemi jsou pravděpodobně způsobeny lepším přehledem „vysokoškoláků“ o současném dění a vývoji než je tomu u lidí se základním vzděláním.

Nejvíce je o pozitivním vlivu zahraničních firem v regionu přesvědčena kategorie „služby“. 60,6 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí vliv na nezaměstnanost pozitivně. V přepočtu je to 1,93 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě s 65,9 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná v „průmyslu“, zde si 36,7 % myslí, že zahraniční investoři nemají pozitivní vliv na nezaměstnanost. Ale po přepočítání se ukázalo, že více negativní názor má kategorie „zemědělství“, zde na 1 negativní připadá 1,22 odpovědí kladných a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních „pouze“ 55 % respondentů v této kategorii. Výsledek je pravděpodobně způsoben tím, že na Hranicku působí zahraniční investoři v drtivé většině v průmyslu a částečně ve službách, takže zde není moc příležitostí pro zaměstnání v zemědělství.

Otázka č.6

„Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku vytvářejí také sekundárně nová pracovní místa i v českých firmách, které působí jako subdodavatelé firem zahraničních?“

Ze 479 respondentů pozitivně odpovědělo 57,8 %, negativně 20,9 % a bez názoru bylo 21,3 %.

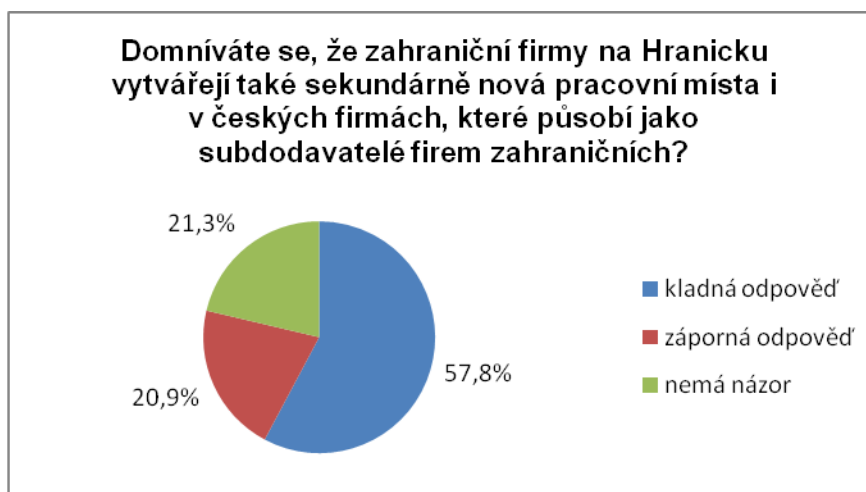
Tab.11: Vytváření sekundárně nových pracovních míst

struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	135	59	33	59,5%	26,0%	14,5%
ženy	142	41	69	56,3%	16,3%	27,4%
celkem	277	100	102	57,8%	20,9%	21,3%
věk						
15-29	101	33	35	59,8%	19,5%	20,7%
30-44	99	27	20	67,8%	18,5%	13,7%
45-59	52	31	28	46,8%	27,9%	25,2%
60 a více	25	9	19	47,2%	17,0%	35,8%
vzdělání						
základní	30	8	28	45,5%	12,1%	42,4%
střední bez maturity	70	32	42	48,6%	22,2%	29,2%
střední s maturitou	126	38	23	67,4%	20,3%	12,3%
vysokoškolské	51	22	9	62,2%	26,8%	11,0%
zaměstnání						
zemědělství	15	6	6	55,6%	22,2%	22,2%
průmysl a stavebnictví	54	27	28	49,5%	24,8%	25,7%
služby	182	59	43	64,1%	20,8%	15,1%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

Jak jde vidět z prvních třech sloupečků, v této otázce mají více jasno muži, kteří hodnotí vytváření nových pracovních míst převážně pozitivně nebo negativně. Kdežto ženy to hodnotí spíše pozitivně nebo nemají názor. I přesto, že se u mužů objevilo procentuálně více kladných odpovědí, po přepočítání pozitivních odpovědí na 1 negativní se ukázal jiný pohled (druhý sloupeček zprava) a ten, že u žen je 3,46 kladných odpovědí na 1 negativní, což je mnohem více než u mužů. Stejný výsledek můžeme vidět i v posledním sloupečku, kde jsme odstranili odpovědi bez názoru a počítali pouze s pozitivními a nedativními názory. 77,6 % žen je přesvědčených o sekundárním vytváření nových pracovních míst a mužů je 69,6 %. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr. 23: Vyhodnocení otázky č.6 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „30-44“. Stejný výsledek je i po přepočítání, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 3,67. I bez názoru dotazovaní ve věku 30-44 si ze 78,6 % myslí, že zahraniční firmy mají pozitivní vliv na vznik nových pracovních míst. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „45-59“, kde 27,9 % dotazovaných hodnotí tento vliv zahraničních investorů negativně. Na 1 negativní odpověď připadá 1,68 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je o pozitivním vlivu přesvědčeno „jen“ 62,7 % respondentů.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o vytváření sekundárně nových míst přesvědčena kategorie „střední s maturitou“. Kladná odpověď byla u 67,4 % dotazovaných v této kategorii. Po přepočítání se ale výsledek liší. Nejvíce pozitivní názor má nyní kategorie „základní vzdělání“, kde na 1 negativní připadá 3,75 pozitivních. Respondenti, kteří neměli názor na vznik nových pracovních míst, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivu přesvědčeno 78,9 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „vysokoškolské vzdělání“, kde si 26,8 % dotazovaných myslí, že zahraniční investoři nemají pozitivní vliv na vytváření nových míst. A opět se nám výsledek liší po přepočítání, kde „pouhých“ 2,19 kladných odpovědí připadá na 1 negativní, a to u kategorie „střední bez maturity“

Nejvíce je o pozitivním vlivu zahraničních investorů na vznik sekundárně nových míst přesvědčena kategorie „služby“. 64,1 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí vliv pozitivně. V přepočtu je to až 3,08 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez

respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě se 75,5 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná v „průmyslu“, zde si pouze 49,5 % myslí, že zahraniční investoři mají pozitivní vliv na vznik nových pracovních míst. Na 1 negativní připadají přesně 2 odpovědi kladné a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních 66,7 % respondentů v této kategorii. Ve všech těchto kategoriích se pozitivní názory pohybovaly okolo 50 %, takže nejde hovořit o negativním hodnocení respondentů.

Otázka č.7.1

„Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?“ – firmy působící v průmyslu

O lepším finančním ohodnocení je přesvědčeno 58,7 % respondentů, negativní je 26,5 % a bez názoru je 14,8 % respondentů.

Tab.12: Finanční ohodnocení ve firmách působících v průmyslu

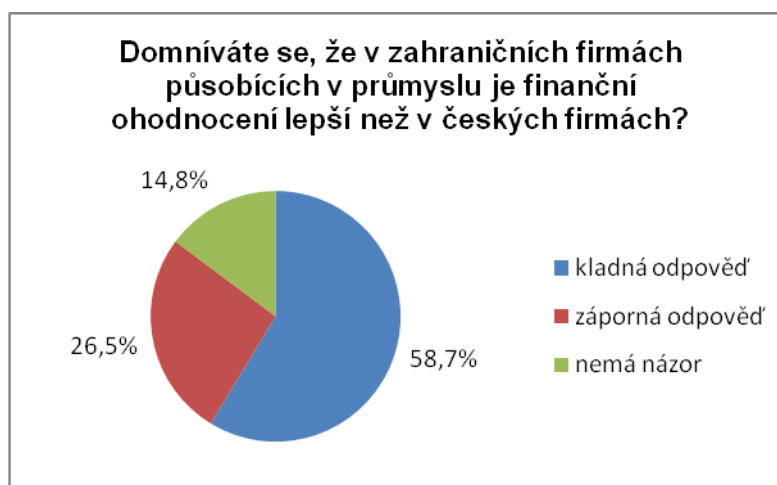
struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	135	67	25	59,5%	29,5%	11,0%
ženy	146	60	46	57,9%	23,8%	18,3%
celkem	281	127	71	58,7%	26,5%	14,8%
věk						
15-29	106	44	19	62,7%	26,0%	11,2%
30-44	87	38	21	59,6%	26,0%	14,4%
45-59	61	31	19	55,0%	27,9%	17,1%
60 a více	27	14	12	50,9%	26,4%	22,6%
vzdělání						
základní	40	17	9	60,6%	25,8%	13,6%
střední bez maturity	79	44	21	54,9%	30,6%	14,6%
střední s maturitou	118	44	25	63,1%	23,5%	13,4%
vysokoškolské	44	22	16	53,7%	26,8%	19,5%
zaměstnání						
zemědělství	14	6	7	51,9%	22,2%	25,9%

průmysl a stavebnictví	56	30	23	51,4%	27,5%	21,1%
služby	184	66	34	64,8%	23,2%	12,0%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

V této otázce mají muži i ženy stejný názor, výsledky dotazníkového výzkumu se mezi těmito kategoriemi liší minimálně. 59,5 % mužů je přesvědčeno, že finanční ohodnocení v průmyslu je lepší než v českých firmách a to samé si myslí i 57,9 % dotazovaných žen. O negativním ohodnocení je přesvědčeno 29,5 % mužů a 23,8 % žen. Ani po přepočítání kladné odpovědi na 1 negativní se výsledky liší jen málo, u mužů je to 2,01 a u žen 2,43. Když vynecháme kategorii, která neměla na otázku názor, tak je o pozitivním vlivu přesvědčeno 70,9 % žen a mužů 66,8 %. Zde je už výsledek o něco rozdílnější. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.24: Vyhodnocení otázky č.7.1 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „15-29“, a to 62,7 %. Stejný výsledek je i po přepočítání, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 2,41. I „bez názoru“ dotazovaní ve věku 15-29 si ze 70,7 % myslí, že ohodnocení pracovníků v průmyslu je u zahraničních firem lepší než u českých. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „45-59“, kde 27,9 % dotazovaných hodnotí finance negativně. Při přepočítání byla nejvíce negativní kategorie „60 a více“, kde na 1 negativní odpověď připadlo pouze 1,93 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je v této kategorii o pozitivním vlivu přesvědčeno „jen“ 65,9 % respondentů.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o lepším finančním ohodnocení přesvědčena kategorie „střední s maturitou“. Kladná odpověď byla v této kategorii u 63,1 % dotazovaných. I po přepočítání je výsledek nejvyšší u kategorie „střední s maturitou“, na 1 negativní připadá 2,68 pozitivních. Dotazovaní, kteří neměli názor na finanční ohodnocení zaměstnanců zahraničních firem, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivním vlivu přesvědčeno 72,8 % respondentů. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „střední bez maturity“, kde si 30,6 % dotazovaných myslí, že zahraniční firmy neohodnotí pracovníky v průmyslu lépe než firmy české.

Nejvíce je o lepším finančním ohodnocení přesvědčena kategorie „služby“. 64,8 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí finance pozitivně. V přepočtu je to 2,79 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě se 73,6 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná v „průmyslu“, zde si 27,5 % myslí, že zahraniční investoři neplatí lépe než české firmy. I po přepočítání se ukázalo, že stále má nejvíce negativní názor tato kategorie, na 1 negativní připadá 1,87 odpovědí kladných a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních „pouze“ 65,1 % respondentů v této kategorii. Výsledek je v podstatě velmi kladný a většina všech respondentů se domnívá, že zahraniční firmy v průmyslu lépe finančně ohodnocují své pracovníky než firmy české.

Otázka č.7.2

„Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?“ – firmy působící v obchodě

O lepším finančním ohodnocení je přesvědčeno 48,6 % respondentů, negativních je 32,6 % a bez názoru je 18,8 % respondentů.

Tab.13: Finanční ohodnocení ve firmách působících v obchodě

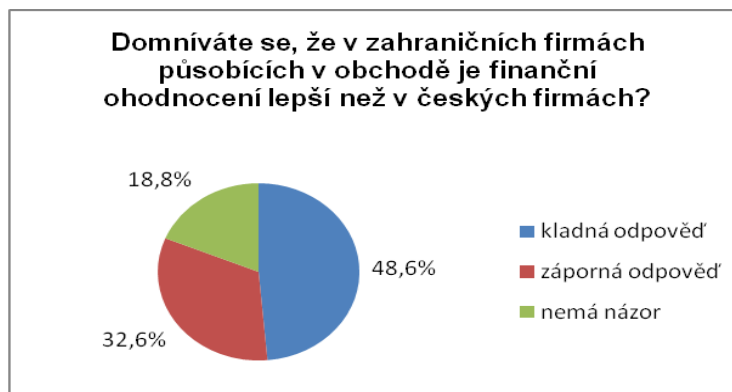
struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	116	72	39	51,1%	31,7%	17,2%
ženy	117	84	51	46,4%	33,3%	20,2%
celkem	233	156	90	48,6%	32,6%	18,8%
věk						
15-29	98	46	25	58,0%	27,2%	14,8%
30-44	76	47	23	52,1%	32,2%	15,8%

45-59	42	43	26	37,8%	38,7%	23,4%
60 a více	17	20	16	32,1%	37,7%	30,2%
vzdělání						
základní	37	15	14	56,1%	22,7%	21,2%
střední bez maturity	64	47	33	44,4%	32,6%	22,9%
střední s maturitou	93	66	28	49,7%	35,3%	15,0%
vysokoškolské	39	28	15	47,6%	34,1%	18,3%
zaměstnání						
zemědělství	14	7	6	51,9%	25,9%	22,2%
průmysl a stavebnictví	57	29	23	52,3%	26,6%	21,1%
služby	136	96	52	47,9%	33,8%	18,3%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

V této otázce mají muži i ženy stejný názor co se týče negativních názorů, kladné výsledky dotazníkového výzkumu se mezi těmito kategoriemi liší. 51,1 % mužů je přesvědčeno, že finanční ohodnocení v obchodě je lepší než v českých firmách a to samé si myslí i 46,4 % dotazovaných žen. O negativním ohodnocení je přesvědčeno 31,7 % mužů a 33,3 % žen. Je to první otázka, kde jednoznačně nepřevažuje pozitivní názor. Ale po přepočítání kladné odpovědi na 1 negativní jsou výsledky více než kladné, u mužů je to 1,61 a u žen 1,39. Když vynecháme kategorii, která neměla na otázku názor, tak je o lepším ohodnocení přesvědčeno 61,7 % mužů a žen 58,2 %. Zde je už výsledek o něco vyrovnanější. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.25: Vyhodnocení otázky č.7.2 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „15-29“, a to 58,0 %. Stejný výsledek je i po přepočítání, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 2,13. I „bez názoru“ dotazovaní ve věku 15-29 si ze 68,1 % myslí, že ohodnocení pracovníků v obchodě je u zahraničních firem lepší než u českých. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „45-59“, kde 38,7 % dotazovaných hodnotí finance negativně, což je více než pozitivních odpovědí v této kategorii. Při přepočítání byla nejvíce negativní kategorie „60 a více“, kde na 1 negativní odpověď připadlo pouze 0,85 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je v této kategorii o pozitivním vlivu přesvědčeno „jen“ 45,9 % respondentů. Kategorie „60 a více“ byla i nejvíce vyrovnaná o lepším finančním ohodnocení bylo přesvědčeno 32,1 % dotázaných, 37,7 % si myslelo opak a bez názoru bylo 30,2 %.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o lepším finančním ohodnocení přesvědčena kategorie „základní vzdělání“. Kladná odpověď byla v této kategorii u 56,1 % dotazovaných. I po přepočítání je výsledek nejvyšší u kategorie „základní vzdělání“, na 1 negativní připadá 2,47 pozitivních. Dotazovaní, kteří neměli názor finanční ohodnocení v obchodě, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivním vlivu přesvědčeno 71,2 % respondentů. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „střední s maturitou“, kde si 35,3 % dotazovaných myslí, že zahraniční firmy neohodnotí pracovníky v obchodě lépe než firmy české.

Nejvíce je o lepším finančním ohodnocení přesvědčena kategorie „průmysl“. 52,3 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí finance pozitivně. Ale v přepočtu je o tom více přesvědčena kategorie zaměstnaná „zemědělství“, zde je 2,00 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě se 66,7 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná ve „službách“, zde si 33,8 % myslí, že zahraniční investoři neplatí lépe než české firmy. I po přepočítání se ukázalo, že stále má nejvíce negativní názor tato kategorie, na 1 negativní připadá 1,42 odpovědí kladných a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních „pouze“ 58,6 % respondentů v této kategorii. Výsledek je o něco horší než v předchozí otázce. Zde už není tolik respondentů přesvědčených, že zahraniční firmy v obchodě lépe finančně ohodnocují své pracovníky než firmy české.

Otázka č.7.3

„Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?“ – firmy působící ve službách

O lepším finančním ohodnocení je přesvědčeno 52,6 % respondentů, negativních je 26,5 % a bez názoru je 20,9 % respondentů.

Tab.14: Finanční ohodnocení ve firmách působících ve službách

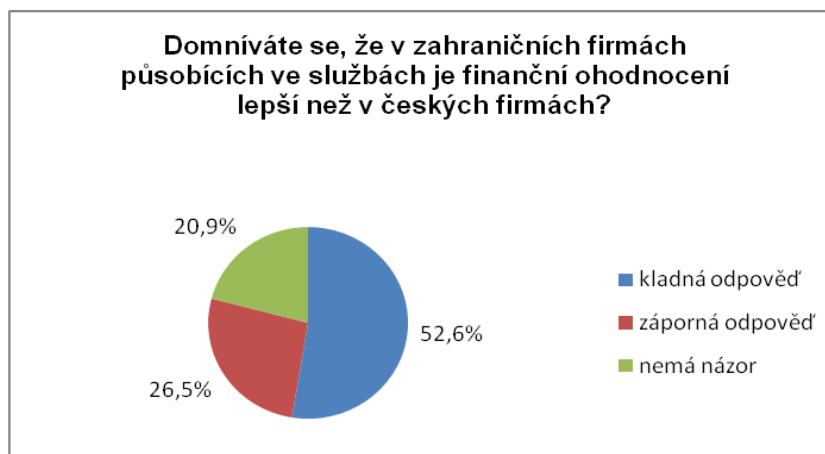
struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	123	64	40	54,2%	28,2%	17,6%
ženy	129	63	60	51,2%	25,0%	23,8%
celkem	252	127	100	52,6%	26,5%	20,9%
věk						
15-29	103	35	31	60,9%	20,7%	18,3%
30-44	79	40	27	54,1%	27,4%	18,5%
45-59	53	32	26	47,7%	28,8%	23,4%
60 a více	17	20	16	32,1%	37,7%	30,2%
vzdělání						
základní	41	11	14	62,1%	16,7%	21,2%
střední bez maturity	65	42	37	45,1%	29,2%	25,7%
střední s maturitou	99	55	33	52,9%	29,4%	17,6%
vysokoškolské	47	19	16	57,3%	23,2%	19,5%
zaměstnání						
zemědělství	15	7	5	55,6%	25,9%	18,5%
průmysl a stavebnictví	58	22	29	53,2%	20,2%	26,6%
služby	151	79	54	53,2%	27,8%	19,0%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

V této otázce mají muži i ženy stejný názor co se týče pozitivních i negativních názorů, výsledky dotazníkového výzkumu se mezi těmito kategoriemi moc neliší. 54,2 % mužů je přesvědčeno, že finanční ohodnocení ve službách je lepší než v českých firmách a to samé si myslí i 51,2 % dotazovaných žen. O negativním ohodnocení je přesvědčeno 28,2 % mužů a 25,0 % žen. Ale po přepočítání kladné odpovědi na 1 negativní jsou výsledky více kladné u žen 2,05 a u mužů je to 1,92. Když vynecháme kategorii, která neměla na otázku názor, tak je o lepším ohodnocení přesvědčeno 65,8 % mužů a žen

67,2 %. Zde je výsledek o něco lepší u žen. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.26: Vyhodnocení otázky č.7.3 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, opět je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „15-29“, a to 60,9 %. Stejný výsledek je i po přepočítání, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 2,94. I „bez názoru“ si dotazovaní ve věku 15-29 ze 74,6 % myslí, že ohodnocení pracovníků v obchodě je u zahraničních firem lepší než u českých. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „60 a více“, kde 37,7 % dotazovaných hodnotí finance negativně, což je více než pozitivních odpovědí v této kategorii. I po přepočítání byla nejvíce negativní kategorie „60 a více“, kde na 1 negativní odpověď připadlo pouze 0,85 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je v této kategorii o pozitivním vlivu přesvědčeno „jen“ 45,9 % respondentů. Kategorie „60 a více“ byla i nejvíce vyrovnaná o lepším finančním ohodnocení bylo přesvědčeno 32,1 % dotázaných, 37,7 % si myslelo opak a bez názoru bylo 30,2 %. Kupodivu úplně stejný výsledek jako u předchozí otázky.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o lepším finančním ohodnocení přesvědčena kategorie „základní vzdělání“. Kladná odpověď byla v této kategorii u 62,1 % dotazovaných. I po přepočítání je výsledek nejvyšší u kategorie „základní vzdělání“, na 1 negativní připadá 3,78 pozitivních. Dotazovaní, kteří neměli názor finanční ohodnocení v obchodě, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivním vlivu přesvědčeno 78,8 % respondentů. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „střední s maturitou“, kde si 29,4 % dotazovaných myslí, že zahraniční firmy neohodnotí pracovníky v obchodě lépe než firmy české. Po přepočítání byla nejvíce

negativní kategorie „střední bez maturity“, kde na 1 negativní odpověď připadlo pouze 1,55 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je v této kategorii o pozitivním vlivu přesvědčeno „jen“ 60,7 % respondentů.

Nejvíce je o lepším finančním ohodnocení přesvědčena kategorie „zemědělství“. 55,6 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí finanční ohodnocení pozitivně. Ale v přepočtu je o tom více přesvědčena kategorie zaměstnaná v „průmyslu“, zde je 2,64 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě se 72,5 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná ve „službách“, zde si 27,8 % myslí, že zahraniční investoři neplatí lépe než české firmy. I po přepočítání se ukázalo, že stále má nejvíce negativní názor tato kategorie, na 1 negativní připadá 1,91 odpovědí kladných a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních „pouze“ 65,7 % respondentů v této kategorii. Výsledek je o něco lepší než v předchozí otázce. Zde už je o něco více respondentů přesvědčených, že zahraniční firmy ve službách lépe finančně ohodnocují své pracovníky než firmy české.

Otázka č.8

„Domníváte se, že v zahraničních průmyslových firmách jsou používány modernější technologie než ve firmách českých?“

Ze 479 respondentů je o modernější technologii přesvědčeno 63,3 %, negativních je 23,6 % a bez názoru je 13,2 %.

Tab.15: Modernější technologie v zahraničních průmyslových firmách

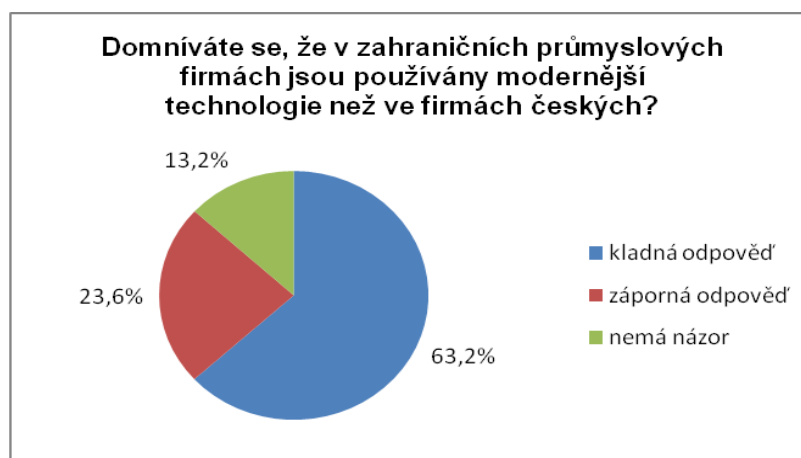
struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	146	62	19	64,3%	27,3%	8,4%
ženy	157	51	44	62,3%	20,2%	17,5%
celkem	303	113	63	63,3%	23,6%	13,2%
věk						
15-29	111	33	25	65,7%	19,5%	14,8%
30-44	91	27	18	62,3%	18,5%	12,3%
45-59	67	32	12	60,4%	28,8%	10,8%
60 a více	34	11	8	64,2%	20,8%	15,1%

vzdělání						
základní	44	11	11	66,7%	16,7%	16,7%
střední bez maturity	91	38	15	63,2%	26,4%	10,4%
střední s maturitou	119	42	26	63,6%	22,5%	13,9%
vysokoškolské	49	22	11	59,8%	26,8%	13,4%
zaměstnání						
zemědělství	15	5	7	55,6%	18,5%	25,9%
průmysl a stavebnictví	63	25	21	57,8%	22,9%	19,3%
služby	188	68	28	66,2%	23,9%	9,9%

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výpočty

V této otázce mají muži i ženy stejný názor, výsledky dotazníkového výzkumu se mezi těmito kategoriemi liší minimálně. 64,3 % mužů je přesvědčeno, že zahraniční firmy používají modernější technologie než firmy české a to samé si myslí i 62,3 % dotazovaných žen. O opaku je přesvědčeno 27,2 % mužů a 20,2 % žen. Ale po přepočítání kladné odpovědi na 1 negativní se výsledky přece jen liší, u mužů je to 2,35 a u žen 3,08. Když vynecháme kategorii, která neměla na otázku názor, tak je o modernějších technologiích přesvědčeno 75,5 % žen a mužů 70,2 %. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.27: Vyhodnocení otázky č.8 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je to velmi vyrovnané. U všech kategorií dosahuje pozitivní odpověď nad 60 %. Nejvíce převažuje pozitivní

názor u kategorie „15-29“, a to 65,7 %. Po přepočítání je více o moderních technologiích přesvědčena kategorie „30-44“, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 3,37. A „bez názoru“ si dotázaní ve věku 15-29 ze 77,1 % myslí, že v zahraničních průmyslových firmách jsou používány modernější technologie než ve firmách českých. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „45-59“, kde 28,8 % dotazovaných hodnotí novou technologii negativně. I při přepočítání byla nejvíce negativní tato kategorie, kde na 1 negativní odpověď připadlo „pouze“ 2,09 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je v této kategorii o pozitivním názoru přesvědčeno „jen“ 67,7 % respondentů.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o modernějších technologiích přesvědčena kategorie „základní vzdělání“. Kladná odpověď byla u této kategorie u 66,7 % dotazovaných. I po přepočítání je výsledek nejvyšší, na 1 negativní připadá 4,00 pozitivních. Dotazovaní, kteří neměli názor, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivním názoru přesvědčeno 80,0 % respondentů. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „vysokoškolské vzdělání“, kde si 26,8 % dotazovaných myslí, že zahraniční firmy nepoužívají modernější technologie. I po přepočítání je v této kategorii výsledek nejnižší, na 1 negativní odpověď připadá 2,23 pozitivních. Je tomu stejně i bez respondentů, kteří neměli názor, 69,0 %.

Nejvíce je o používání modernější technologie přesvědčena kategorie „služby“. 66,2 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí zahraniční firmy pozitivně. V přepočtu jsou to ale respondenti zaměstnaní v „zemědělství“, kteří jsou přesvědčeni, že v zahraničních firmách jsou modernější technologie než ve firmách českých. 3,00 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, jsou na prvním místě se 75,0 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná ve „službách“, zde si 23,9 % myslí, že tomu tak není. Tato kategorie má jasnější názor než další dvě. Po přepočítání se ukázalo, že více negativní názor má kategorie „průmysl“, zde na 1 negativní připadá 2,52 odpovědí kladných a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních „pouze“ 71,6 % respondentů v této kategorii. V této otázce se nedá moc mluvit o negativním názoru, skoro tři čtvrtiny všech respondentů je přesvědčeno, že v zahraničních firmách se používá modernější technologie.

Otázka č.9

„Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku mají velký podíl na celkovém společensko-ekonomickém rozvoji regionu?“

Pozitivně tuto otázku vnímalo 59,3 % respondentů, negativně 26,1 % a bez názoru bylo 14,6 %.

Tab.16: Vnímání vlivu zahraničních firem na rozvoji regionu

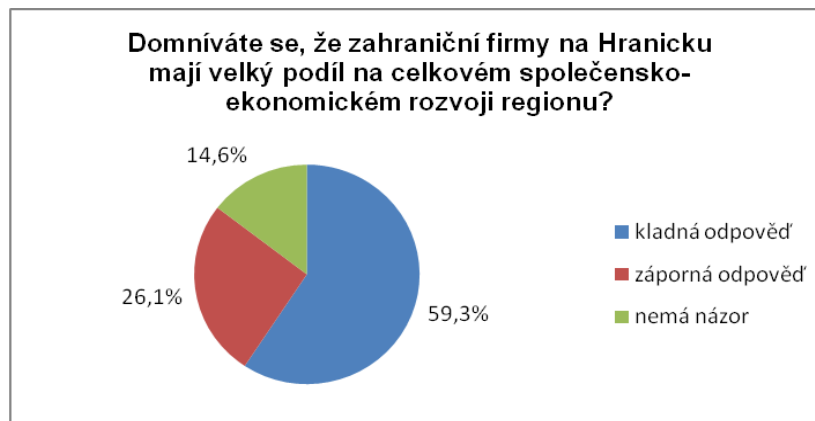
struktura respondentů	pozitivní	negativní	neví	pozitivní	negativní	neví
muži	139	61	27	61,2%	26,9%	11,9%
ženy	145	64	43	57,5%	25,4%	17,1%
celkem	284	125	70	59,3%	26,1%	14,6%
věk						
15-29	106	33	30	62,7%	19,5%	17,8%
30-44	97	34	15	66,4%	23,3%	10,3%
45-59	58	36	17	52,3%	32,4%	15,3%
60 a více	23	22	8	43,4%	41,5%	15,1%
vzdělání						
základní	35	10	21	53,0%	15,2%	31,8%
střední bez maturity	84	41	19	58,3%	28,5%	13,2%
střední s maturitou	113	50	24	60,4%	26,7%	12,8%
vysokoškolské	52	24	6	63,4%	29,3%	7,3%
zaměstnání						
zemědělství	10	9	8	37,0%	33,3%	29,6%
průmysl a stavebnictví	53	37	19	48,6%	33,9%	17,4%
služby	182	64	38	64,1%	22,5%	13,4%

Zdroj: Vlastní dotazníkový průzkum, vlastní výsledky

Jak jde vidět z prvních třech sloupečků, v této otázce mají o něco více jasno muži, jsou rozhodnější než ženy. I přesto, že se u mužů objevilo procentuálně více kladných odpovědí, po přepočítání pozitivních odpovědí na 1 negativní se ukázal jiný pohled (druhý sloupeček zprava) a ten, že zas takový rozdíl mezi nimi není. U žen je 2,27

kladných odpovědí na 1 negativní, což je o 0,01 méně než u mužů. Stejný výsledek můžeme vidět i v posledním sloupečku, kde jsme odstranili odpovědi bez názoru a počítali pouze s pozitivními a nedativními názory. 69,4 % žen je přesvědčených velkým podílu na rozvoji regionu a mužů je 69,5 %. Celkový pohled mužů a žen dohromady jsem vyjádřila následujícím grafem.

Obr.28: Vyhodnocení otázky č.9 dotazníkového šetření 2010-2011

Zdroj: vlastní dotazníkový průzkum

Když se na hodnocení podíváme podle věkového složení, je patrné, že převažuje pozitivní názor u kategorie „30-44“. Ale výsledek po přepočítání mluví ve prospěch kategorie „15-29“, kdy na tuto kategorii připadá nejvíce kladných odpovědí na 1 negativní a to 3,21. I bez názoru si dotázaní ve věku 15-29 ze 76,3 % myslí, že zahraniční firmy mají velký podíl na společensko-ekonomickém rozvoji regionu. Naopak nejvíce negativní byla věková kategorie „60 a více“, kde 41,5 % dotazovaných hodnotí tento podíl zahraničních firem negativně. Na 1 negativní odpověď připadá 1,05 kladných. I když vynecháme dotazované, kteří neměli názor, stále je o pozitivním vlivu přesvědčeno jen 51,1 % respondentů.

Podle dosaženého vzdělání je nejvíce o rozvoji regionu přesvědčena kategorie „vysokoškolské vzdělání“. Kladná odpověď byla u 63,4 % dotazovaných v této kategorii. Po přepočítání se ale výsledek liší. Nejvíce pozitivní názor má nyní kategorie „základní vzdělání“, kde na 1 negativní připadá 3,50 pozitivních. Respondenti, kteří neměli názor na vznik nových pracovních míst, nijak vážně neovlivnili názor této kategorie, stále bylo totiž o pozitivu přesvědčeno 77,8 %. I nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie „vysokoškolské vzdělání“, kde si 29,3 % dotazovaných myslí, že zahraniční firmy zas takový podíl na rozvoji regionu nemají. A opět se nám výsledek liší

po přepočítání, kde „pouhých“ 2,05 kladných odpovědí připadá na 1 negativní, a to u kategorie „střední bez maturity“

Nejvíce je o velkém podílu zahraničních firem na rozvoji Hranicka přesvědčena kategorie „služby“. 64,1 % zaměstnaných v tomto oboru hodnotí vliv pozitivně. V přepočtu je to až 2,84 kladných odpovědí na 1 negativní. I bez respondentů, kteří neměli názor, je na prvním místě se 74,0 %. Nejvíce negativní postoj zaujímá kategorie zaměstnaná v „průmyslu“, zde si pouze 48,6 % myslí, že zahraniční firmy mají pozitivní vliv na společensko-ekonomickém rozvoji. Ale po přepočítání se nám ukázal nový pohled, v kategorii „zemědělství“ na 1 negativní připadá 1,11 odpovědi kladné a v celkovém hodnocení otázky je pozitivních pouze 52,6 % respondentů v této kategorii. Tento výsledek je mnohem jasnější, protože v kategorii „zemědělství“ kladně odpovědělo jen 37,0 % respondentů.

Otázka č.10

„Máte zkušenosti s negativním působením zahraničních firem na trhu práce ve vašem regionu? Jaké?“

Na tuto otázku odpovědělo 77 respondentů z celkového počtu 479. Lze tedy usuzovat, že ostatní respondenti neměli negativní zkušenosti se zahraničními firmami. Ze zodpovězených otázek byly nejčastěji jmenované dvě. 23 respondentů uvedlo jako negativní zkušenost ztrátu pracovního místa a dalších 21 uvedlo to samé, ale navíc se jim nelíbilo zneužití státních dotací a sliby na nová pracovní místa. Obě tyto odpovědi byly ovlivněny zkušenostmi s neúspěchem Philipsu v Hranicích.

Mezi další negativa respondenti uvedli zánik malých českých firem na úkor velkých zahraničních, ničení životního prostředí (Philips a jeho skládka vadných obrazovek či vypouštění látek do nedalekého potoka), nízké finanční ohodnocení či špatná komunikace s vedením. A objevily se i názory na neschopnost dále se rozvíjet nebo nedodržování bezpečnostních předpisů.

7.3 Vnímání zahraničních firem na Hranicku, Mohelnicku a Jesenicku: Komparativní analýza

Stejný dotazníkový průzkum, který je součástí této diplomové práce, proběhl i v květnu 2008 na Mohelnicku. Osobně jsem se podílela na dotazníkovém šetření jako studentka 2. ročníku bakalářského studia oboru Regionální geografie v rámci terénního cvičení. Mohelnicko bylo v rámci Olomouckého kraje vybráno kvůli vysokého vzniku nových pracovních míst ve společnostech se zahraniční kapitálovou účastí.

Další šetřenou oblastí bylo Jesenicko. Zde proběhl dotazníkový průzkum v roce 2009. Jesenicko bylo z Olomouckého kraje vybráno kvůli minimu zahraničních investicí.

A nakonec Hranicko, zde proběhlo dotazníkové šetření v letech 2010-2011. Hranicko bylo vybráno kvůli největší zahraniční investici v kraji.

Tab.17: Charakteristika studovaných území

zkoumané území	počet obyvatel	rozloha v km ²	hustota zalidnění	počet obcí	míra nezaměstnanosti v % k31.12.2011	počet respondentů
Hranicko	34 717	325,43	106,68	31	10,1	479
Jesenicko	40 657	718,94	56,55	24	14,9	398
Mohelnicko	18 774	188,40	99,65	14	10,8	400

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ, vlastní výpočet

Tab.18: Přehled největších společností se zahraničním kapitálem ve studovaných územích

zkoumané území	název společnosti	původ zahraničního kapitálu	činnost	počet zaměstnanců
Hranicko	SSI Schäfer s.r.o. ¹¹	Německo	výroba automatických skladovacích systémů	904
	Cement Hranice, a.s. ⁸	Itálie	výroba cementů a maltovinových pojiv	167
	TONDACH Česká republika s.r.o. ¹²	Rakousko	výroba pálených krytin ze surové hlíny	183

	LG.Philips Displays Czech Republic s.r.o	Nizozemí	televizní obrazovky	1500 z 3250 dnes 0
Jesenicko	OMYA CZ s.r.o.	Švýcarsko	výrobce minerálních plniv z uhličitanu vápenatého	103
	WAREX spol s.r.o.	Lichtenštejnsko dnes ČR	ocelové haly a konstrukce	65
Mohelnicko	Siemens, s.r.o.	Německo	výroba elektromotorů	2950
	HELLA AUTOTECHNIK,s.r.o.	Německo	osvětlení automobilů, elektronické a elektrotechnické součástky	1271

Zdroj: HBI, webové stránky společností

Srovnání otázky č.1

„Znáte společnosti se zahraniční kapitálovou účastí, které působili, či působí ve studovaném území? Uveďte maximálně 5 v pořadí podle významu dle vašeho názoru.“

Tab.19: Znalost zahraničních firem ve studovaném území

zkoumané území	nejčastěji jmenované (počet)	2.nejčastěji jmenované (počet)	3.nejčastěji jmenované (počet)
Hranicko	Philips (252)	SSI Schäfer s.r.o. (188)	Cement Hranice a.s. (157)
Jesenicko	OMYA CZ s.r.o. (111)	WAREX spol. s.r.o. (62)	Řetězárna a.s. (49)
Mohelnicko	Siemens s.r.o. (351)	HELLA AUTOTECHNIK s.r.o. (342)	Penny Market s.r.o. (29)

Zdroj: dotazníkové průzkumy

Srovnání otázky č.2

„Znáte i jiné zahraniční společnosti podnikající v ČR mimo studované území? Uveďte maximálně 5 nejvýznamnějších.“

Tab.20: Znalost zahraničních firem mimo studované území

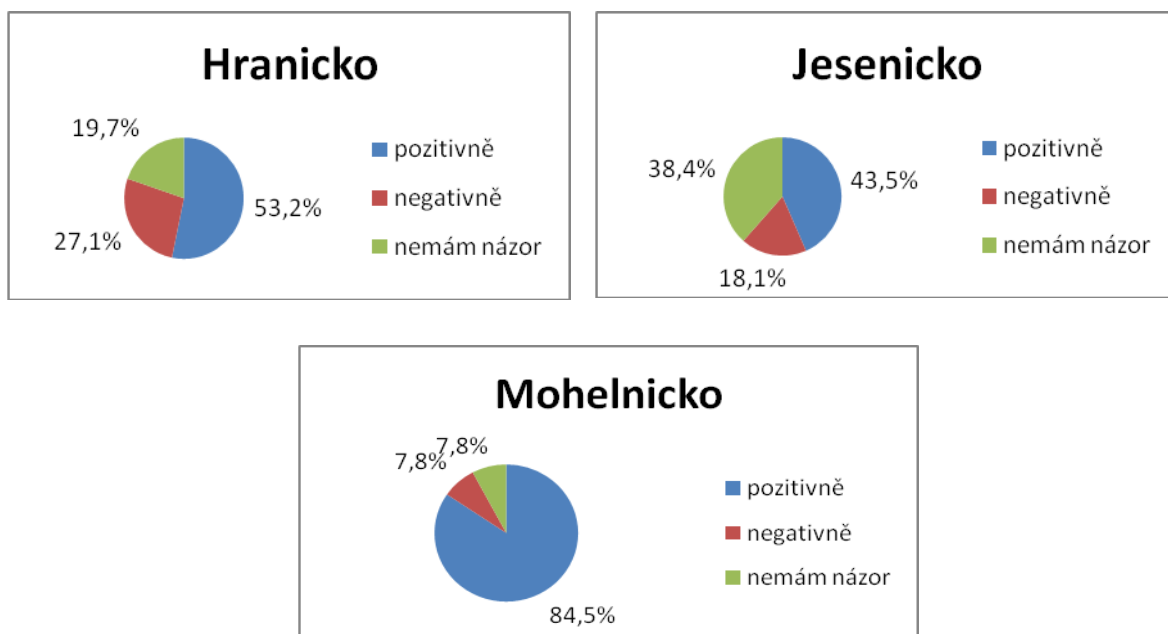
zkoumané území	nejčastěji jmenované (počet)	2. nejčastěji jmenované (počet)	3. nejčastěji jmenované (počet)
Hranicko	Hyundai (164)	Škoda Auto (110)	TPCA (52)
Jesenicko	Hyundai (101)	Škoda Auto (72)	Siemens (45)
Mohelnicko	Škoda Auto (98)	Hyundai (61)	TPCA (50)

Zdroj: dotazníkové průzkumy

Srovnání otázky č.3

„ Jak hodnotíte působení největších zahraničních investorů ve studovaném území?“

Obr. 29: Hodnocení působení zahraničních investorů

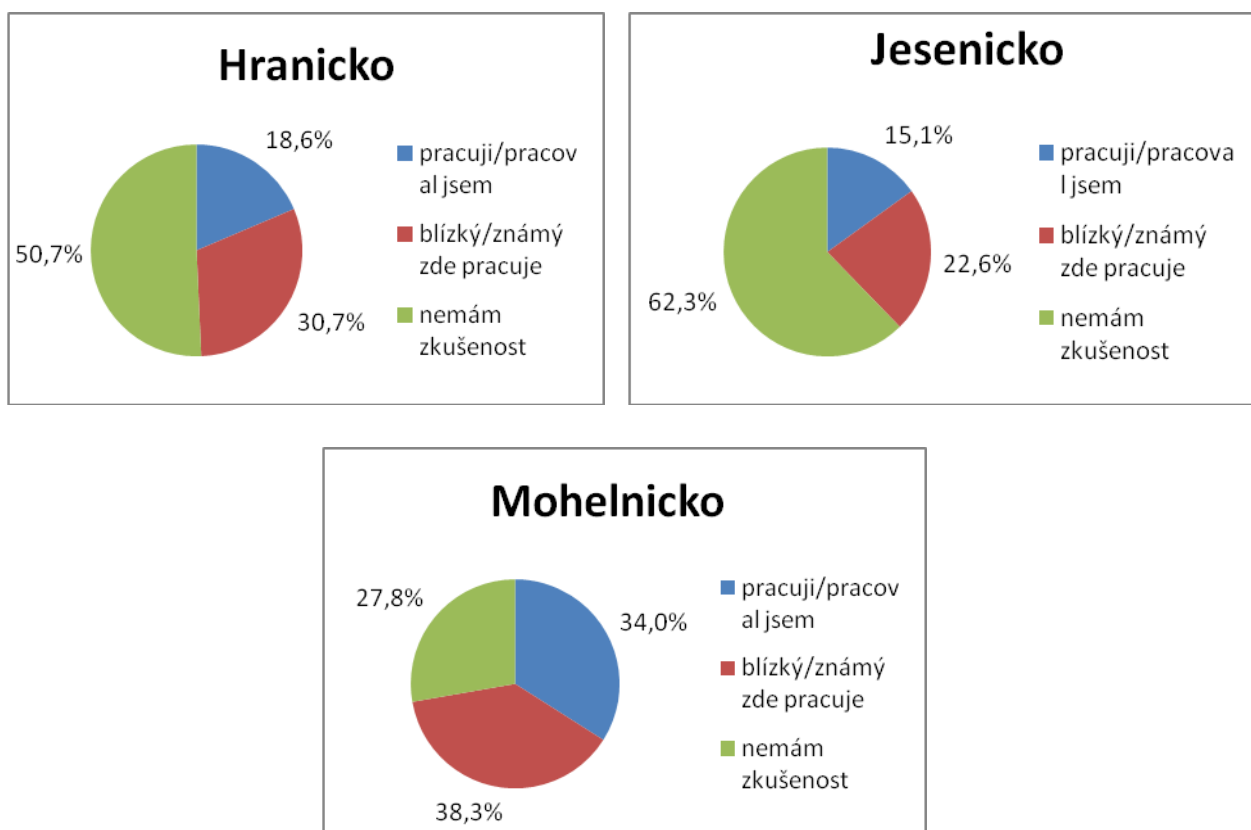
Zdroje: dotazníkové průzkumy

Nejvíce pozitivně vnímají vliv zahraničních investorů na Mohelnicku, kteří jsou největšími zaměstnavateli v regionu. Stejně jsou vnímáni na Hranicku a na Jesenicku je vysoký podíl respondentů bez názoru.

Srovnání otázky č.4

„Máte vlastní nebo zprostředkované zkušenosti s prací ve firmě se zahraniční kapitálovou účastí (uved'te pouze jednu z nabízených možností podle důležitosti)?“

Obr.30: Zkušenosti s prací ve studovaném území

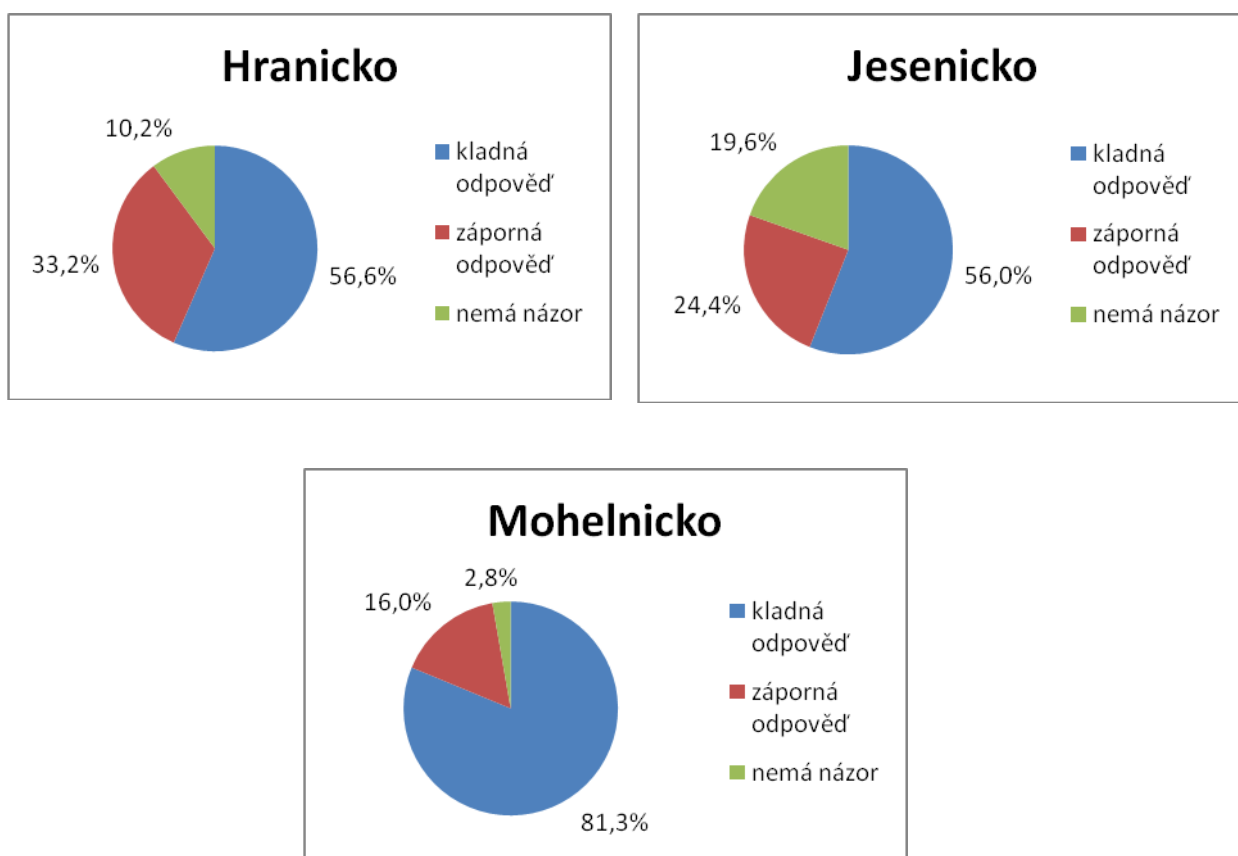
Zdroje: dotazníkové průzkumy

Nejvíce vlastních zkušeností s prací v zahraniční firmě měli respondenti na Mohelnicku. Na Hranicku převažuje zprostředkovaná zkušenost a žádná zkušenost, stejně tak i na Jesenicku.

Srovnání otázky č.5

„Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku-Jesenicku-Mohelnicku mají významný vliv na nízkou nezaměstnanost v regionu?“

Obr. 31: Vnímání vlivu zahraničních firem ve studovaném území na nezaměstnanost

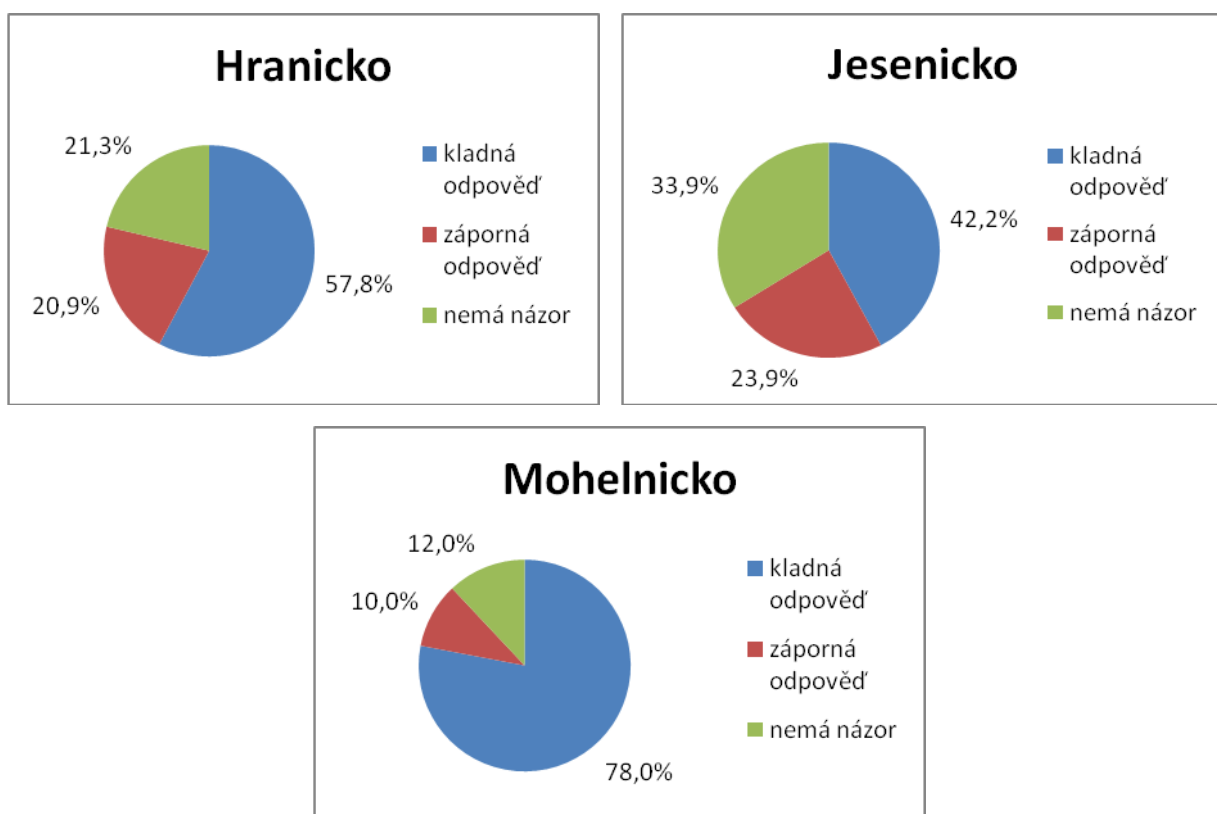
Zdroje: dotazníkové průzkumy

Nejvíce jsou o pozitivním vlivu zahraničních firem přesvědčeni respondenti na Mohelnicku. Stejný názor mají také respondenti na Hranicku a Jesenicku. Nejvíce negativních odpovědí bylo u respondentů na Hranicku, což může být způsobeno negativní zkušeností s LG.Philips Displays.

Srovnání otázky č.6

„Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku-Jesenicku-Mohelnicku vytvářejí také sekundárně nová pracovní místa i v českých firmách, které působí jako subdodavatelé firem zahraničních?“

Obr. 32: Vnímání vytváření nových pracovních míst

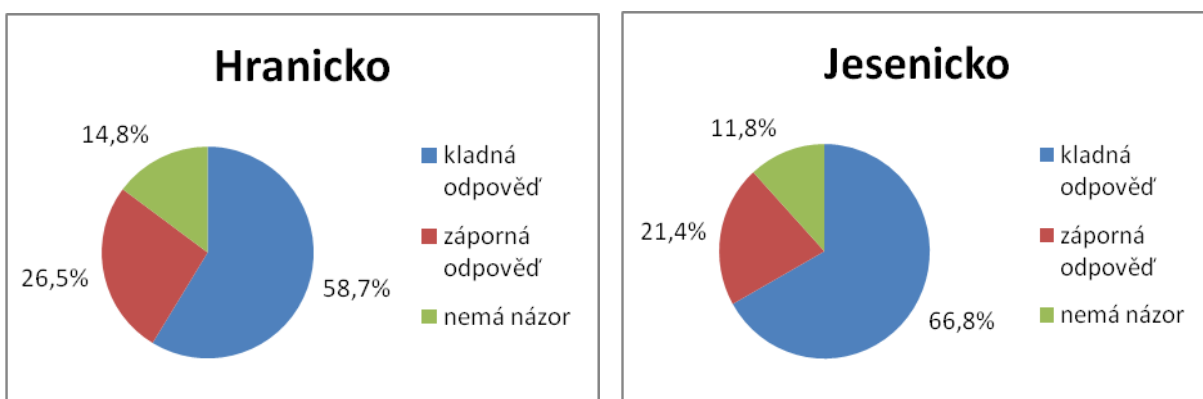
Zdroje: dotazníkové průzkumy

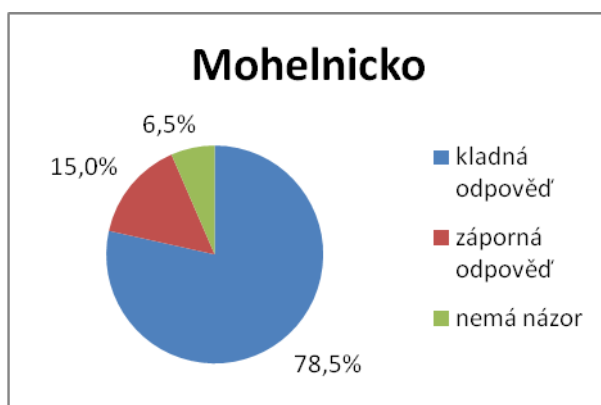
Nejvíce jsou opět o pozitivním vlivu na sekundárně vzniklá nová pracovní místa přesvědčeni respondenti z Mohelnicka. O něco menší, ale také kladný, mají názor obyvatelé Hranicka. U Jesenicka opět převažuje odpověď bez názoru, protože respondenti nemají takové zkušenosti jako na Hranicku a Mohelnicku.

Shrnutí otázky č.7

č.7.1 „*Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách? – firmy působící v průmyslu*“

Obr. 33: Hodnocení finančního ohodnocení ve firmách působících v průmyslu

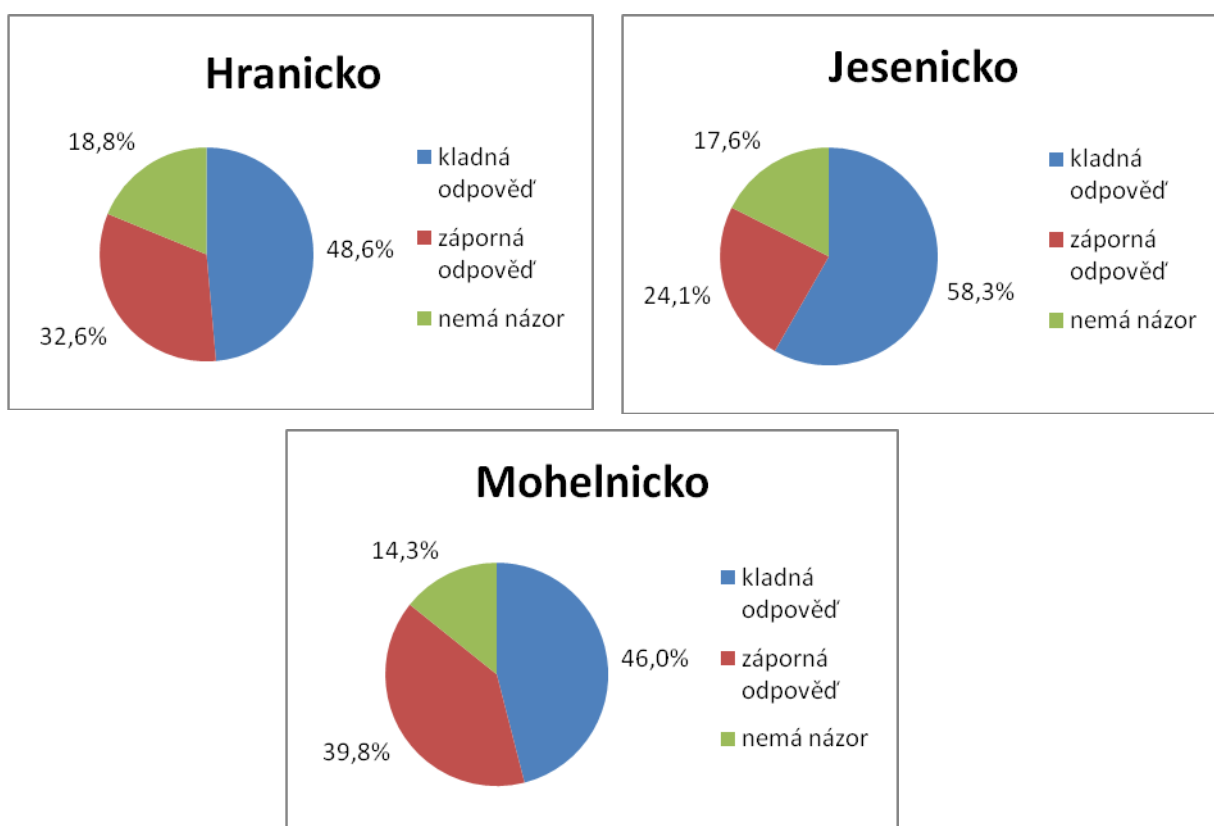

Zdroje: dotazníkové průzkumy

O lepším finančním ohodnocení jsou velmi přesvědčeni respondenti z Mohelnicka. Dále tomu tak je i na Jesenicku a o něco méně, ale stále kladně, odpovídali respondenti na Hranicku.

č.7.2 „Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?“ – firmy působící v obchodě

Obr. 34: Hodnocení finančního ohodnocení ve firmách působících v obchodě

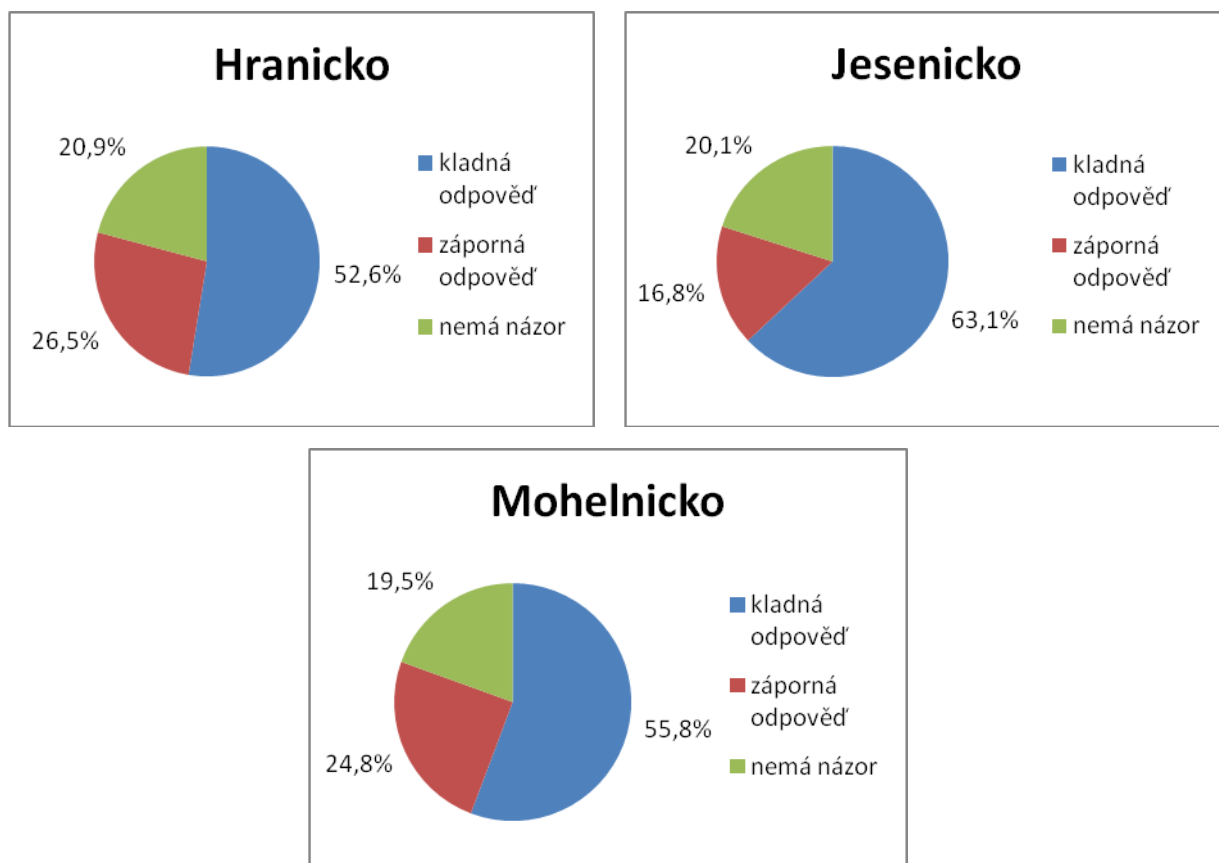

Zdroje: dotazníkové průzkumy

Nejvíce jsou o lepším finančním ohodnocení přesvědčeni respondenti na Jesenicku. Obyvatelé Mohelnicka a Hranicka jsou méně přesvědčení, přesto převažují kladné odpovědi.

č.7.3 „Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?“ – firmy působící ve službách

Obr. 35: Hodnocení finančního ohodnocení ve firmách působících ve službách

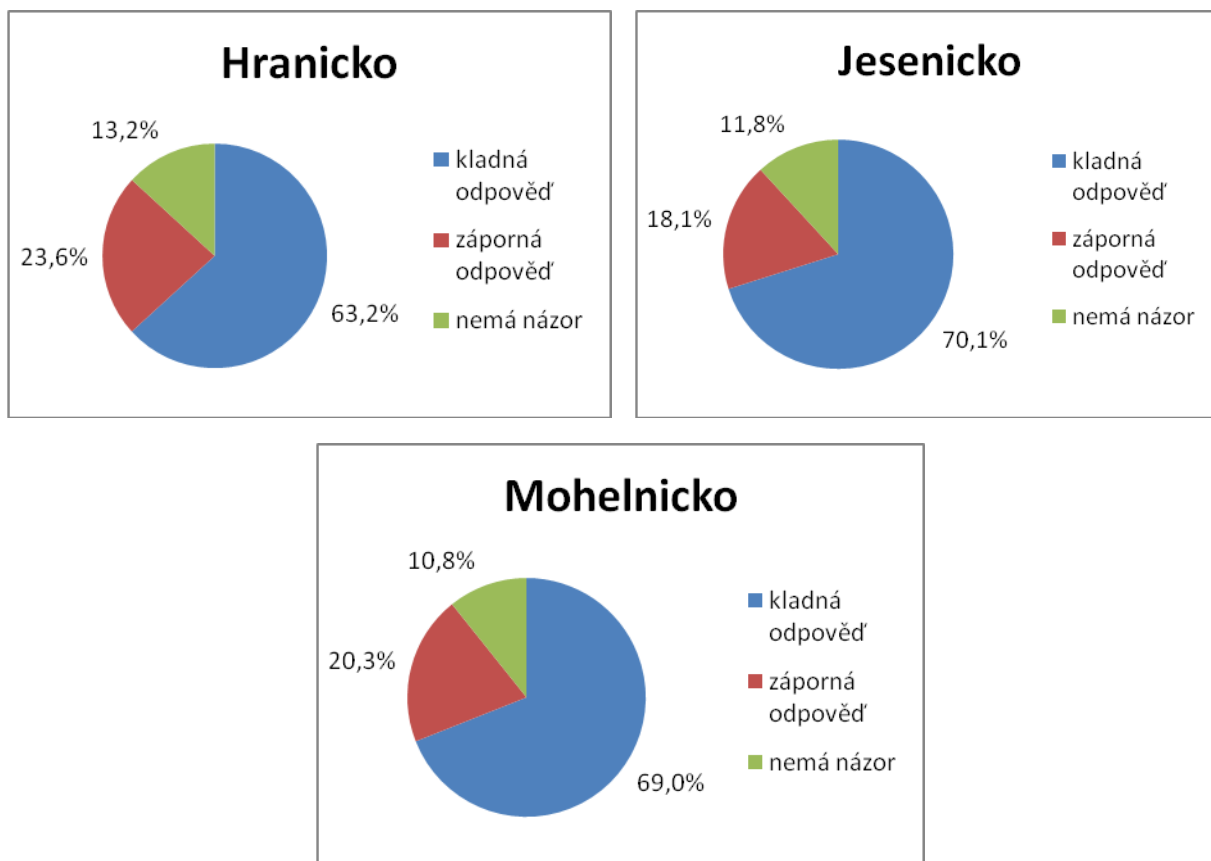
Zdroje: dotazníkové průzkumy

Ve všech studovaných územích jsou respondenti přesvědčeni o lepším finančním ohodnocení ve firmách působících ve službách.

Shrnutí otázky č.8

„Domníváte se, že v zahraničních průmyslových firmách jsou používány modernější technologie než ve firmách českých?“

Obr. 36: Hodnocení používání modernějších technologií

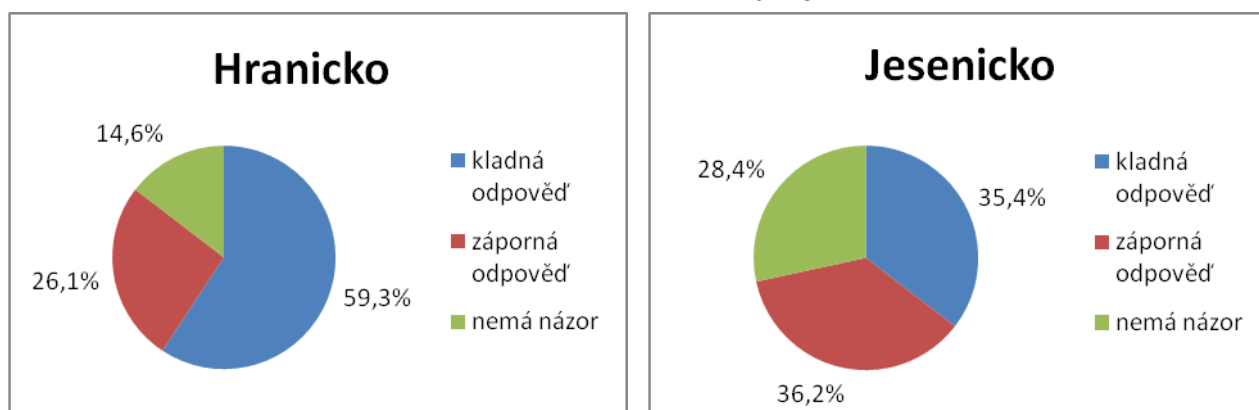
Zdroje: dotazníkové průzkumy

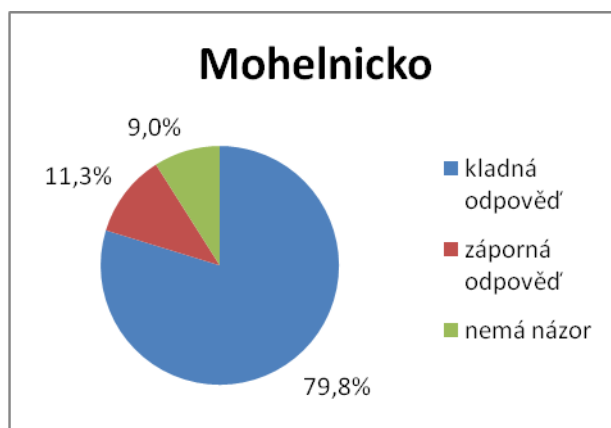
Všechny tři studované území se téměř shodla ve všech variantách odpovědí. Většina všech respondentů je přesvědčena, že v zahraničních firmách se používají modernější technologie než ve firmách českých.

Shrnutí otázky č.9

„Domníváte se, že zahraniční firmy na Hranicku mají velký podíl na celkovém společensko-ekonomickém rozvoji regionu?“

Obr. 37: Vnímání vlivu zahraničních firem na rozvoj regionu

Zdroje: dotazníkové průzkumy

Nejvíce jsou o společensko-ekonomickém rozvoji regionu přesvědčeni respondenti na Mohelnicku. O něco menší, ale stále pozitivní názor, mají respondenti z Hranicka. Naopak na Jesenicku převažuje negativní názor. Může být způsoben tím, že studovaná oblast nemá takové zkušenosti se zahraničními firmami jako zbylé dvě.

8. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, jaký názor mají obyvatelé Hranicka na firmy se zahraničním kapitálem v jejich regionu, které to jsou a jestli mají nějakou zkušenost s prací v takové firmě.

Co se týče znalostí firem se zahraničním kapitálem na Hranicku, nejvíce se do povědomí zapsala bývalá továrna na výrobu obrazovek Philips, celým názvem LG.Philips Displays. Dále je pro obyvatele Hranicka známá firma SSI Schäfer s.r.o. a to hlavně z důvodu, že je současným největším zaměstnavatelem v Hranicích a okolí. A také Cement Hranice a.s., který má na Hranicku dlouholetou tradici.

Když se podíváme na všechny otázky z dotazníkového šetření dohromady, můžeme jednoznačně říct, že obyvatelé Hranicka mají pozitivní názor na firmy se zahraničním kapitálem. Ve všech otázkách výrazně převažovaly pozitivní odpovědi a dosahovaly padesáti a více procent. Výjimkou by mohla být otázka č.7.2 („Domníváte se, že v zahraničních firmách je finanční ohodnocení pracovníků lepší než v českých firmách?“ – firmy působící v obchodě), kde pozitivně odpovědělo „pouze“ 48,6 %.

Polovina respondentů, která se zúčastnila tohoto dotazníkového šetření, neměla žádnou zkušenost s prací ve firmě se zahraničním kapitálem. Třetina zná někoho, kdo v takové firmě pracuje a pětina je v ní zaměstnána.

Při srovnání dotazníkové šetření z Hranicka s Mohelnickem a Jesenickem, tak nejvíce pozitivně přistupují k zahraničnímu kapitálu obyvatelé Mohelnicka, kde kladné odpovědi několikanásobně převažovaly. O trochu méně pozitivní jsou obyvatelé Hranicka a nakonec nerozhodné Jesenicko, kde častěji byla odpověď bez názoru než negativní.

9. Shrnutí, Summary

Shrnutí

Hranicko se nachází v Olomouckém kraji v bývalém okrese Přerov a rozprostírá se na 325, 24 km². Má 31 obcí, ve kterých žije 34 717 obyvatel. Hustota zalidnění je 106,68 obyvatel na km².

Hranicko je průmyslová oblast, dlouholetou tradici zde má výroba čerpadel a cementu. V současnosti se průmysl na Hranicku rozvíjí díky zahraničnímu kapitálu, který zde proudí hlavně z Německa, Rakouska a Itálie. Byla zde i významná investice nizozemského kapitálu ve formě továrny na výrobu vakuových obrazovek LG.Philips Displays, ale ta byla nucena po pár letech zavřít z důvodu modernizace a nástupu LCD obrazovek. Bývalý areál továrny Philips je dnes využíván jako průmyslová zóna. Sídlí zde několik firem a město Hranice uvažuje o rozšíření této zóny do budoucna.

Z dotazníkového šetření, které proběhlo v letech 2010 a 2011 bylo zjištěno, že obyvatelstvo Hranicka vnímá pozitivně vliv firem se zahraničním kapitálem.

Summary

Hranicko is located in the Olomouc region in the former district Prerov and stretches to 325, 24 km². It has 31 municipalities in which they live 34 717 inhabitants. Population density is 106.68 inhabitants per km².

Hranicko is an industrial area here has a long tradition of manufacturing of pumps and cement. Currently, the industry of Hranicko develops through foreign capital flows are mainly from Germany, Austria and Italy. There was also a significant investment of capital in the form of the Dutch factory on vacuum the screens LG.Philips Displays, but it was forced to close after a few years due to modernization and the advent of LCD screens. The former Philips factory area is now used as an industrial zone. It houses a few businesses and Hranice is considering extending this zone to the future. The survey, which took place between 2010 and 2011 it was found that the population perceives Hranická positively affect companies with foreign capital.

10. Přehled použitých zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
MPSVČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MZVČR	Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
PZI	přímé zahraniční investice
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů

11. Přehled použité literatury

11.1 Přehled publikovaných děl a článků

BARTOVSKÝ, V. *Vlastivěda moravská: Hranický okres*. Brno: Musejní spolek v Brně, 1909, 308 s.

Drahotuše : Historie a přítomnost. Jiří Lapáček. vydání první. Hranice : Město Hranice, 2008. 335 s.

JANDOVÁ, Naďa; KOSKOVÁ, Renata. *Vesnice Hranicka*. Hranice : Sdružení fyzických osob Naďa Jandová a Renata Kosková, 2001. 126 s.

LAPÁČEK, Jiří. Městské knihy s.r.o. *Historie a současnost podnikání na Přerovsku a Hranicku*. 1.vydání. Žehušice: Městské knihy s.r.o., 2009. ISBN 978-80-86699-55-4.

NEBESKÝ, Jiří J.K. *Zmizelá Morava : Hranice*. vydání první. Praha : Paseka, 2007. 244 s. ISBN 978-80-7185-879-9.

SIWEK, Tadeusz. *Percepce geografického prostoru*. Vyd. 1. Praha: Česká geografická společnost, 2011, 164 s. Geographica, sv. 7. ISBN 978-809-0452-176.

SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: Linde, 2004, 171 s. ISBN 80-861-3152-1.

TOUŠEK, Václav; KUNC, Josef; VYSTOUPIL, Jiří a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411s. ISBN 978-80-7380-114-4.

VANČURA, Michal. *Vliv přímých zahraničních investic na rozvoj regionů v České republice: IXI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006, s. 233-239. ISBN 80-210-4155-2.

Voženílek a kol. *Hranicko: Atlas rozvoje mikroregionu*. 1.vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 2008, 174 s. ISBN 978-80-244-1696-0.

Publikované články:

GROSSMANN, Zbyněk. Severomoravské cihelny Hranice. *Zpravodaj města Hranic a lázní Teplice n. B.*. 1972, únor, s. 11-12. Dostupný také z WWW: <<http://www.historie.hranet.cz/zmhlt/zmhlt-1972-02.pdf>>.

NOVOTNÝ, Ludvík. 25 let n.p. Hranická cementárna a vápenice. *Zpravodaj města Hranic a lázní Teplice n. B.*. 1979, XXI., duben, s. 1-4. Dostupný také z WWW: <<http://www.historie.hranet.cz/zmhlt/zmhlt-1979-04.pdf>>.

NOVOTNÝ, Ludvík. 25 let závodu Mechanizace traťového hospodářství ČSD Hranice. *Zpravodaj města Hranic a lázní Teplice n. B.*. 1971, září, s. 4-6. Dostupný také z WWW: <<http://www.historie.hranet.cz/zmhlt/zmhlt-1971-09.pdf>>.

NOVOTNÝ, Ludvík. 75 let mlékárny v Hranicích. *Zpravodaj města Hranic a lázní Teplice n. B.*. 1979, XXI., červenec-srpen, s. 2-8.

OSBORNE, Harold. Aesthetic perception. *Journal of komparative Literature and Aesthetics*. 1978, Vol.1, No.1, s. 13-20.

Elektronické články:

BABICKÝ, Oldřich. Hranicko těží z vysoké investice Philipsu. *IHNED.CZ* [online]. 11.9.2002 [cit. 2011-04-10]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-11481110-on-philips+hranice-M00000_d-4b

BABICKÝ, Oldřich. Philips přiláká další investory. *IHNED.CZ* [online]. 2000, 13.6.2001 [cit. 2011-02-25]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-783553-on-philips+hranice-M00000_d-87

HOUDEK, Stanislav. Philips přesouvá výrobu obrazovek na východ. *IHNED.CZ* [online]. 14.1.2003 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-12150390-on-philips+hranice-M00000_d-7b

JANDOVÁ, Naďa. Před deseti lety se začala v Hranicích psát historie továrny na obrazovky. MLADÁ FRONTA. *Sedmicka.cz* [online]. 25.10.2009 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://www.sedmicka.cz/prerov-hranice/clanek/pred-deseti-lety-se-zacala-v-hranicich-psat-historie-tovarny-na-obrazovky-66894>

MULLEROVÁ, Alice. Výroba obrazovek měla v Hranicích jen krátkou historii. *Přerov: nejlepsi-adresa.cz* [online]. 12.9.2010 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: <http://prerov.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Vyroba-obrazovek-mela-v-Hranicich-jen-kratkou-historii-9121>

Novou továrnu Philips postaví v Hranicích třinečtí stavbaři. *IHNED.CZ* [online]. 13.8.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-775985-on-philips+hranice-M00000_d-c6

Philips omezil výrobu obrazovek. *IHNED.CZ* [online]. 24.4.2003 [cit. 2012-02-28]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-12695190-on-philips+hranice-M00000_d-f8

Philips se zavázal k výstavbě továrny v Hranicích. *IHNED.CZ* [online]. 30.6.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-774771-on-philips+hranice-M00000_d-44

Philips začne v Hranicích stavět. *IHNED.CZ* [online]. 30.3.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: http://vyhledavani.ihned.cz/109-773239-on-philips+hranice-M00000_d-0a

Philips zvažuje investovat v ČR 500 mil.dolarů. *IHNED.CZ* [online]. 21.2.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: [http://vyhledavani.ihned.cz/index.php?p=M00000_d&&article\[id\]=743344&article\[what\]=philips+hranice&article\[sklonuj\]=on](http://vyhledavani.ihned.cz/index.php?p=M00000_d&&article[id]=743344&article[what]=philips+hranice&article[sklonuj]=on)

PICK, Vladimír. Philips směřuje do Hranic. *IHNED.CZ* [online]. 30.3.2000, 13.6.2001 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z: www.ihned.cz

Elektronické publikace:

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Přímé zahraniční investice 1999-2000* [online]. Praha, 2001 [cit. 2011-02-03]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_1999_CZ.PDF

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Přímé zahraniční investice 2001* [online]. Praha, 2003 [cit. 2011-02-03]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2001_CZ.PDF

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Přímé zahraniční investice 2008* [online]. Praha, 2010 [cit. 2011-02-03]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2008_CZ.pdf

11.2 Přehled internetových zdrojů

ETIMEX Technical Components GmbH. *Etimex* [online]. 2007 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.etimex-tc.com/indexCz.html>

Historie a současnost. *KROK* [online]. 2012 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.krok-hranice.cz/clanky/historie>

Historie firmy. *Sigma 1868* [online]. 2009 [cit. 2011-04-04]. Dostupné z: <http://www.sigma1868.cz/o-nas/>

Historie. *Cement Hranice* [online]. 2011 [cit. 2011-04-01]. Dostupné z: <http://www.cement.cz/online/cz/Domcstrnka/Ospole269nosti/Historie.html>

Historie. *Váhala a spol.* [online]. 2012 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.vahala.cz/cs/dokumenty/historie>

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparamzdr.jsp?voa=graf&cislotab=UAP6020PU_OB1.49&vo=graf

Informace o AVL Moravia. *AVL* [online]. 2005 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.avlcechy.cz/info-moravia.html>

Investiční pobídky v ČR. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha, 2005 [cit. 2011-02-04]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html

NEZHYBA, Jiří. EKOLOGICKÝ PRÁVNÍ SERVIS. *Případová studie: LG.Philips Displays Czech Republic s.r.o.* 2006. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&source=web&cd=1&sqi=2&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.responsibility.cz%2Fuploads%2Fmedia%2FPripadova_studie_LG_Philips_Displays_02.ppt&rct=j&q=nezhyba%20p%C5%99%C3%ADpadov%C3%A1&ei=P

=

[ySTY32GsSLswac2I3QBq&usq=AFQjCNEsTm8NrNf2mcofnAhmcO2XaZqG7Q&cad=rj](http://www.czech.cz/cz/62236-system-investicnich-pobidek-v-cr)
[a](#)

O firmě. *Cihelna Polom* [online]. 2012 [cit. 2012-02-16]. Dostupné z: <http://cihelna.zde.cz/>

O nás. *Cetris* [online]. 2011 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://www.cetris.cz/o-nas/>

O nás. *Henniges Automotive* [online]. 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://www.hennigeshranice.com/o-nas>

O nás. *Medi-Globe s.r.o.* [online]. 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://medi-globe.cz/cz/obsah/firma.html>

O nás. *SSI Schaefer* [online]. 2011 [cit. 2011-04-07]. Dostupné z: <http://www.ssi-schaefer.cz/navigace/ssi-schaefer/o-nas.html>

O společnosti. *Tondach* [online]. 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <http://www.tondach.cz/o-nas/o-spolecnosti>

Philips: Company profile. *Philips* [online]. 2004-2012 [cit. 2011-02-25]. Dostupné z: <http://www.philips.cz/about/company/companyprofile.page>

Profil společnosti. *Českomoravský štěrk: HeidelbergCement Group* [online]. 2011 [cit. 2011-04-08]. Dostupné z: <http://www.heidelbergcement.cz/aggregates/index.php?idp=8>

Systém investičních pobídek v ČR. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Česká republika: oficiální web ČR* [online]. 8.12.2009 [cit. 2011-02-04]. Dostupné z: <http://www.czech.cz/cz/62236-system-investicnich-pobidek-v-cr>

11.3 Databáze

Centrum pro regionální rozvoj

ČNB

ČSÚ

HBI

Integrovaná portál MPSV ČR

SLDB 2011

12. Přílohy

Tab.1: Největší zaměstnavatelé na Hranicku v roce 1999

pořadí	název firmy	místo	odvětví	pracovníci
1	CIDEM Hranice, a.s.	Hranice	Výroba vláknocementových výrobků	461
2	SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o	Hranice	výroba a opravy čerpadel a kompresorů	392
3	Krytina Hranice, spol.s.r.o.	Hranice	Výroba pálených zdicích materiálů, tašek, dlaždic a podobných výrobků	352
4	Cement Hranice, a.s.	Hranice	Výroba cementu	284
5	Váhala a spol., spol. s.r.o.	Hustopeče nad Bečvou	Výroba masných výrobků	213
6	SSI Schafer, spol. s.r.o.	Hranice	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	199
7	AVL Moravia s.r.o.	Hranice	Výroba měřicích, kontrolních, zkušebních, navigačních a jiných přístrojů a zařízení	111
8	Olšovecké strojírny spol. s.r.o.	Olšovec	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	76
9	MOSAIC spol. s.r.o.	Bělotín	Výroba pilařská a impregnace dřeva	70
10	WELLART, veř. obchod. společnost	Hranice	Výroba pekárenských a cukrářských výrobků kromě trvanlivých	67

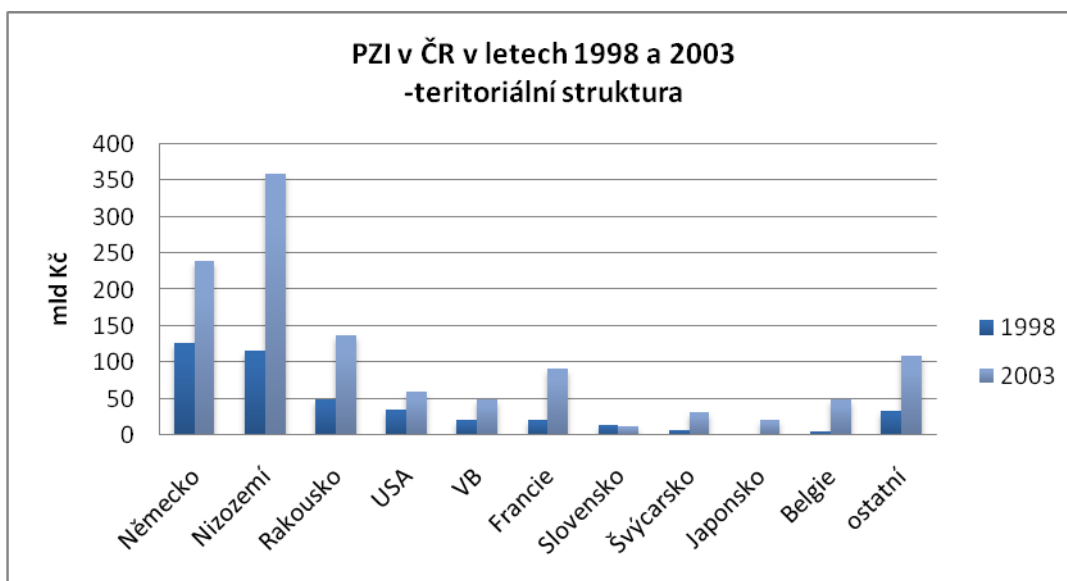
Zdroj: databáze průmyslu, Centrum pro reg.rozvoj, MU Brno, 2011

Tab.2 Největší zaměstnavatelé na Hranicku v roce 2006

pořadí	název firmy	místo	odvětví	pracovníci
1	LG.Philips Displays Czech Republic s.r.o	Hranice	Výroba elektronek a jiných elektronických součástek	1215
2	TONDACH Česká republika s.r.o.	Hranice	Výroba pálených zdicích materiálů, tašek, dlaždic a podobných výrobků	746
3	SSI Schafer s.r.o.	Hranice	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	640
4	SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o.	Hranice	výroba a opravy čerpadel a kompresorů	336
5	VÁHALA a spol. s.r.o.	Hustopeče nad Bečvou	Výroba masných výrobků	223
6	AVL Moravia s.r.o.	Hranice	Výroba měřicích, kontrolních, zkušebních, navigačních a jiných přístrojů a zařízení	166
7	Cement Hranice, a.s.	Hranice	Výroba cementu	165
8	CIDEM Hranice, a.s.	Hranice	Výroba vláknocementových výrobků	163
9	TRUMF International s.r.o.	Dolní Újezd	Výroba koření a aromatických výtažků	122
10	KROK Hranice, s.r.o.	Hranice	Výroba pracovních oděvů	119

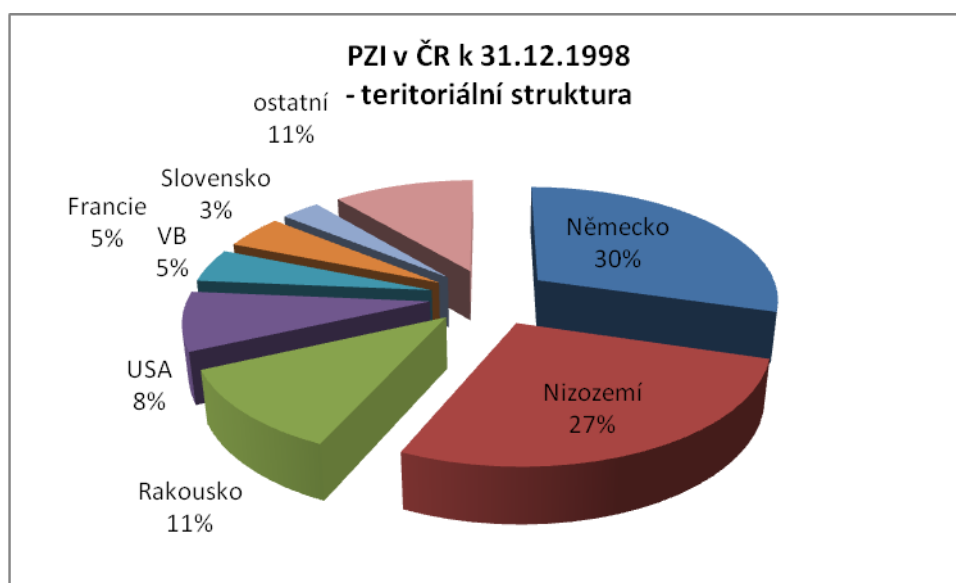
Zdroj: databáze průmyslu, Centrum pro reg.rozvoj, MU Brno, 2011

Graf 1: PZI v ČR v letech 1998 a 2003

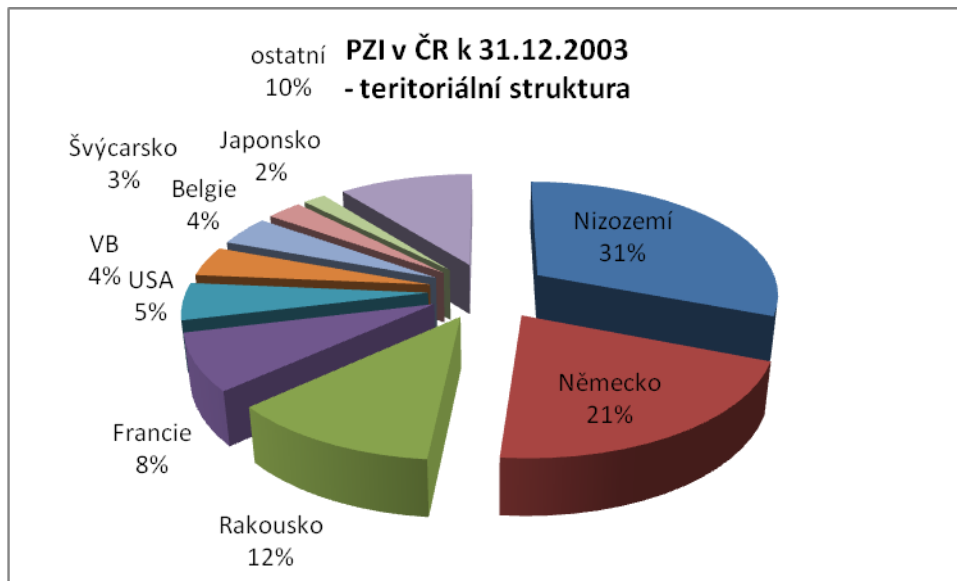
Zdroj: data ČNB 2000 a 2005, vlastní úprava

Graf 2: PZI v ČR k 31.12.1998

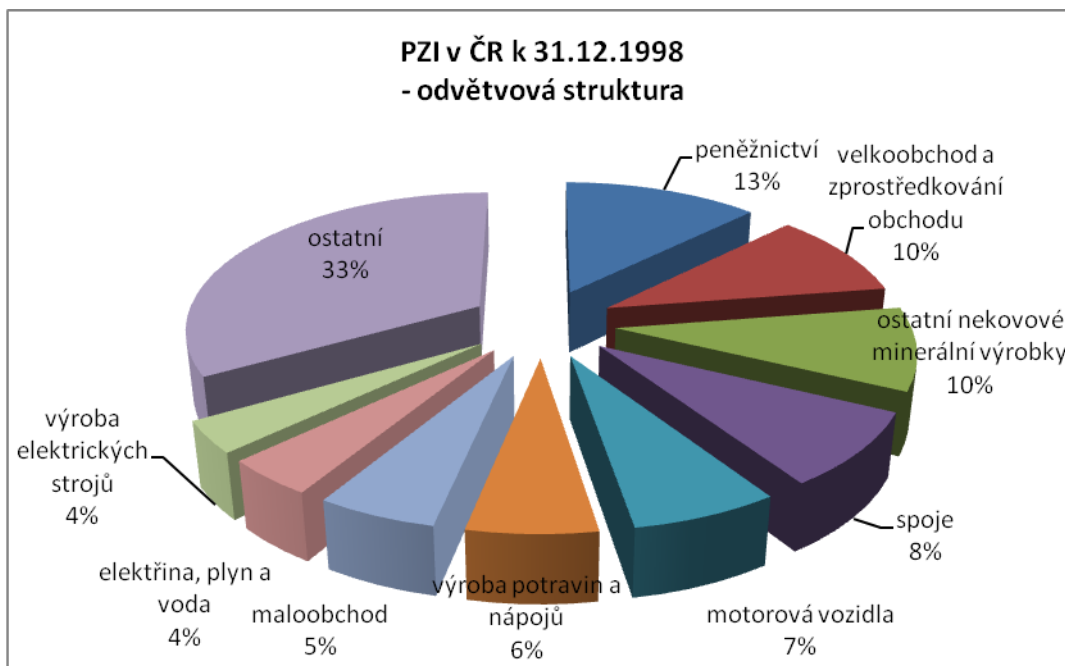
Zdroj: data ČNB 2000, vlastní úprava

Graf 3: PZI v ČR k 31.12.2003

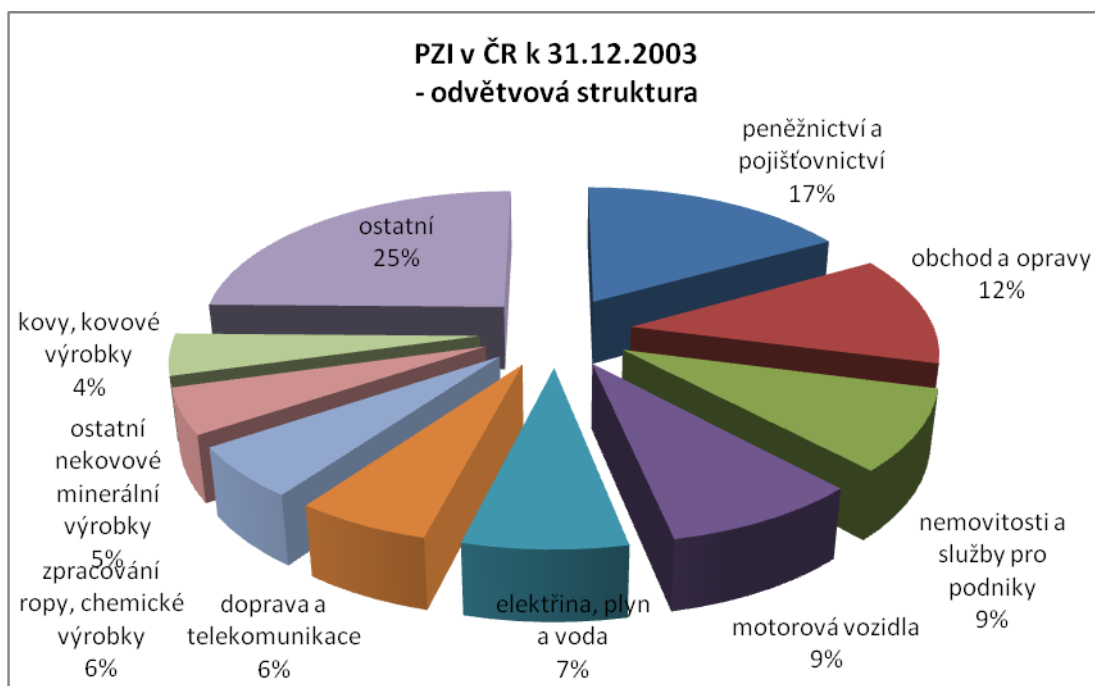
Zdroj: data ČNB 2005, vlastní úprava

Graf 4: PZI v ČR k 31.12.1998

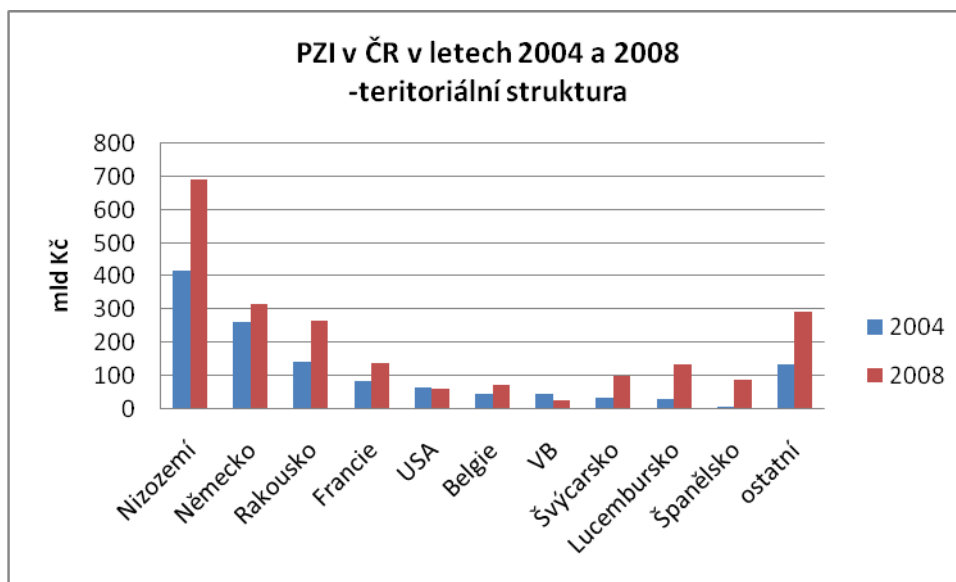
Zdroj: data ČNB 2000, vlastní úprava

Graf 5: PZI v ČR k 31.12.2003

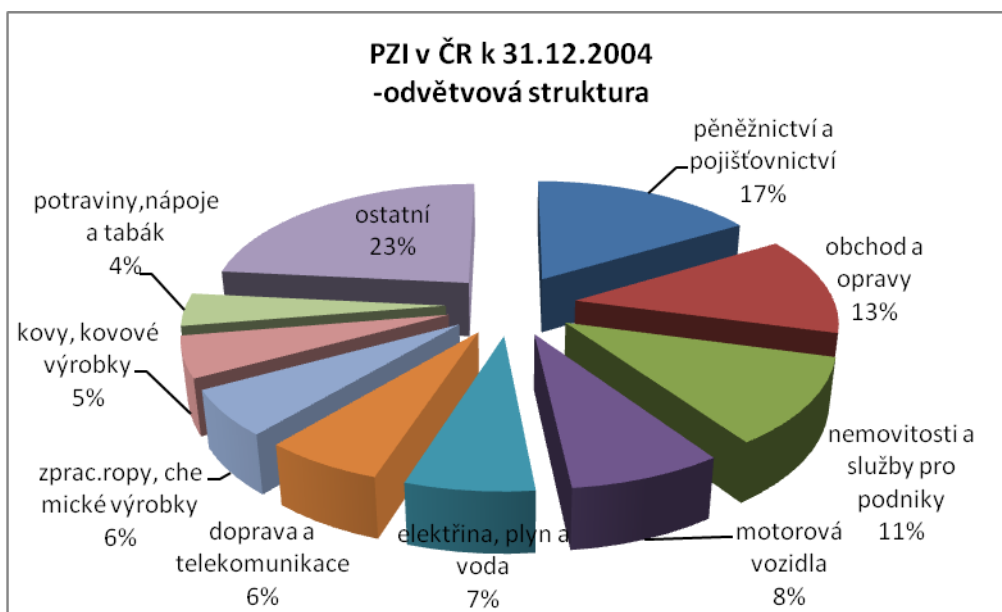
Zdroj: data ČNB 2005, vlastní úprava

Graf 6: PZI v ČR v letech 2004 a 2008

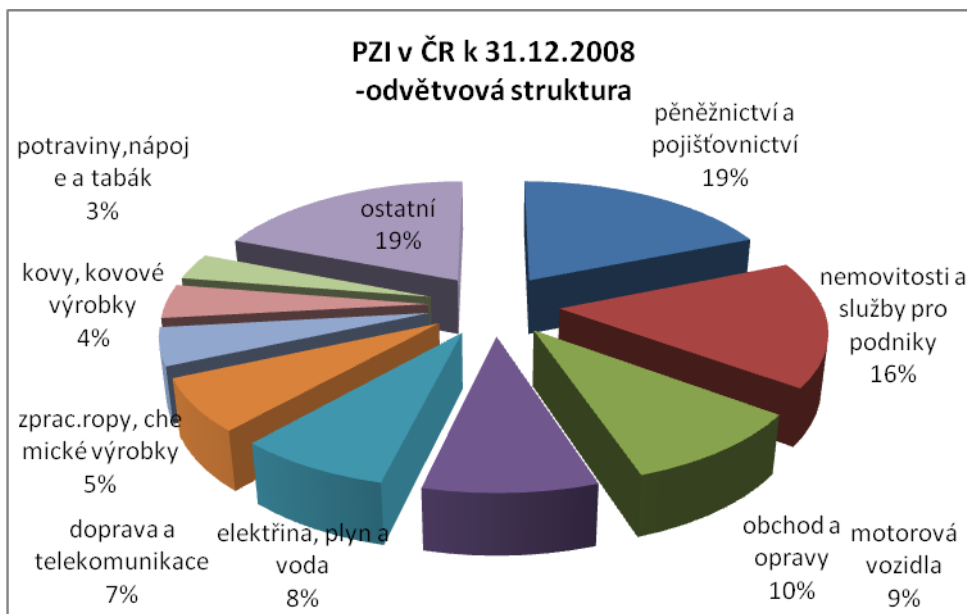
Zdroj: data ČNB 2006 a 2010, vlastní úprava

Graf 7: PZI v ČR k 31.12.2004

Zdroj: data ČNB 2006, vlastní úprava

Graf 8: PZI v ČR k 31.12.2008

Zdroj: data ČNB 2010, vlastní úprava

